

BANJALUKA, 6. i 7. april 1985.
Broj 4370 Godina XLII Cijena 32 dinara

GLAS

LIST SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA

IZLAZI SVAKOG DANA OSIM NEDJELJE

„GLASOV“ INTERVJU

Naš sagovornik je VESELIN JOVANDIĆ, VKV brusač i delegat RS u „Jelšingradovoj“ Tvornici alatnih strojeva u Banjaluci

BISTRA I ZDRAVA RADNIČKA RIJEČ

● Često se dešava da nam se pokušavaju nametnuti neki prijedlozi, pri čemu se polazi od pretpostavke da mi radnici nismo dovoljno obrazovani i da neke stvari ne razumijemo i ne shvatamo.

Čim to radnik osjeti, on pruža otpor i ne želi da prihvati

prijedloge, makar oni bili ispravni i opravdani

● Divljanjem cijena pokušavamo da prikrijemo nerad. Povećanje cijena je najlakši način da trošimo nezarađeno

STRANA 6.

HIDROSISTEM DUNAV — TISA — DUNAV

Jedan od malobrojnih objekata na Zemlji koji je vidljiv iz svemira

Poduhvat stoljeća

- Nakon 30 godina izgradnje ovog jedinstvenog hidromelioracionog sistema u južnoj Evropi, za čiju je uspješnost SOUR Dunav-Tisa-Dunav dobio Nagradu AVNOJ-a, stvoreni su hidrološki, pedološki i tehnološki uslovi za organizovanu proizvodnju hrane na vojvođanskim poljima u dvije žetve

STRANA 8.

SOCIJALIZAM, MORAL, OMLADINA

Dr Adam Ninković

O ETICI SAMOUPRAVNOG DRUŠTVA

STRANA 5.

RUDNIK „NA DUGME“

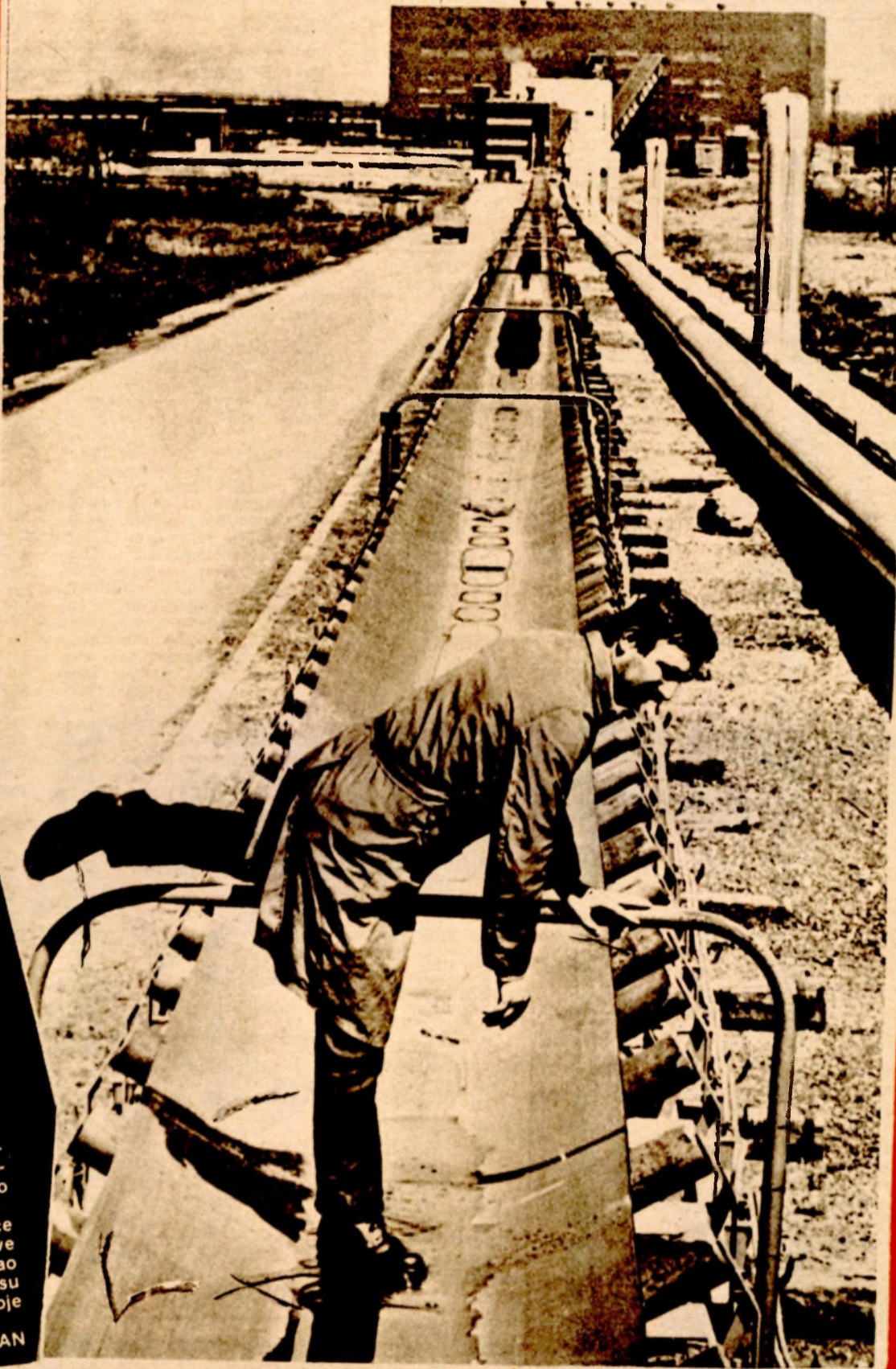
OMARSKA, marta — Najveći budući rudnik željezne rude u Jugoslaviji, Omarska, trebalo bi da proradi u septembru. Ovih dana, s prvim proljetnim suncem, na gradilištu površinskog kopa, užurbano se radi na montaži pokretnih traka i velikih mašina u gravitacionoj magnetnoj separaciji.

Kada se završi objekat separacije, u njemu će se odjavine odvajati i najsitnije čestice željezne rude, koje u površinskom kopu u Omarskoj, kako kažu stručnjaci, ima oko 53 odsto.

Godišnja proizvodnja željezne rude u Omarskoj biće oko dva miliona tona, a sa početkom eksploatacije ove dragocene sirovine iz ovog rudnika, praktično bi prestao uvoz oko milion i sedamsto hiljada tona rude, za koju su jugoslovenske željezare u prošloj godini morale da izdvoje preko 70 miliona dolara.

Snimio: D. KECMAN

KAMEROM NA GRADILIŠTU U OMARSKOJ

PUTUJUĆI AUSTRALIJOM

AMALGAM MEĐUNARODNOG ZAJEDNIŠTVA

STRANA 7.

PRAVO IZMEĐU TEORIJE I PRAKSE

Smrtna kazna bez budućnosti?

STRANA 7.

KRAJEM NEDJELJE

PROMJENE U PARIZU

O različitim pogledima na puteve francuskog, u prvom redu ekonomskog i društvenog razvitka, predsjednika Miterana i ministra Mišela Rokara znalo se i ranije, ali da one mogu dovesti i do njihovog potpunog razilaženja, malo ko je vjerovao. Naime, bez obzira na sve razlike u ideološkoj i programskoj strategiji dvojice političara, vjernost Socijalističkoj partiji i njenom prijestiju u zemlji bila je iznad ličnih stavova.

Mišel Rokar nalazi se na krajnje lijevom krilu. Među socijalistima, njega ocjenjuju kao svojeglavog, žilavog i upornog branioca sopstvenih ideja, u koje uključuje i samoupravljanje, ali i čvršću saradnju sa komunistima, na koju gleda kao jedini put političkog i društvenog progresa u Francuskoj. Iako se u zvaničnoj ostavci o svemu ovom uopšte ne govori, poznato je od ranije da Rokar sadašnju politiku koju vode socijalistički vrhovi ocjenjuje kao skretanje udesno, približavanje partijama centra, a napuštanje osnovnih socijalističkih ideja.

Kao povod za napuštanje vlade, ali ne i partije u kojoj ima poveliki broj pristalica, Rokaru je možda poslužio novi izborni zakon, po kome većinska partija, a to su u ovom trenutku socijalisti, dobija izvjesne prednosti u odnosu na ostale, a to će reći i na sadašnje saveznike — komuniste. I mada je taj gest prvenstveno uperen protiv relativno rascjepkane desnice, ali ujedinjene i nastojanjima da se povrati na vlast, ipak, najviše pogađa komuniste koji su zbog svojih unutrašnjih previranja i traženja nove taktike, ali i političke strategije, došli u ozbiljnu krizu na nedavnim lokalnim izborima, gubeći povjerenje svog, dosad pouzdanog biračkog tijela.

S obzirom na to da Rokar uživa podršku ne baš beznačajnog broja članova Socijalističke partije, da nije usamljen sa svojom, u poređenju sa zvaničnom linijom socijalista, radikalnom politikom, čak je privlačan i za dijelove članstva Komunističke partije, a nije bez uticaja i u srednjim slojevima, pojavilo se mišljenje da je podnoseći ostavku počeo svoju bitku za predsjedničku palatu, na izborima 1988. kada Miteranu ističe mandat. Kako danas stvari stoje, kao mogući nasljednik pominje se sadašnji premijer Loran Fabijis, čiji su pogledi i stavovi više desni i od Miteranovih.

Suština promjena u izbornom sistemu, koje treba da prođu ustavnu proceduru (a neki posmatrači u Parizu prognoziraju da neće) predviđa ukidanje sadašnjeg „dvokružnog glasanja“ i svede izbore za parlament na jedan krug, po proporcionalnom sistemu, umjesto sadašnjeg u kome se, praktično, taj drugi krug svodio na obračun dviju stranačkih grupacija, vladajuće i opozicione. Novim sistemom u parlamentu bi se odjednom pojavio niz partija, kao što je bilo u četvrtoj Republici, pa su za upravljanje zemljom moguće kazne međustranačke kombinacije.

Miteranov potez sa reformom izbornog sistema pada u vrijeme kada su partije desnice, uprkos međusobnim razlikama, ipak ujedinjene u nastojanju da socijalistima preotmu većinu. Nedavni komunalni, a još više neki dopunski izbori, pokazali su da njihove računice nisu bez osnova, jer su na svoju stranu privukli izvjestan dio biračkog tijela koji se ranije izjašnjavao u korist lijeve koalicije. A ona je, bar što se vrhova tiče, doživjela krah kada su komunisti napustili vladu, ne slažući se sa Miteranovom politikom i optužujući predsjednika i njegovu vladu da je iznevjerio i napustio izborni program i obećanja.

Francuska tako ulazi u novu fazu unutrašnjih političkih trzavica čiji je krajnji ishod potpuno neizvestan. Uspjeh socijalista ili desnice umnogome će, ako se imaju u vidu parlamentarni izbori koji treba da se održe idućeg proljeća, zavisiti i od ekonomskih kretanja u zemlji. A ona sada baš ne pokazuju uspjeh socijalističke vlade, što opoziciji i te kako olakšava posao.

A. OTOVIĆ

NOVOSTI U BANKARSKOM SISTEMU

Realne pozitivne kamate

Od 1. maja ove godine usklađivanjem kamatnih stopa obezbijediće se postizanje realne pozitivne kamatne stope na dinarske namjenski oročene depozite građana i privrede. Pod realnom stopom podrazumijeva se kamatna stopa, koja je veća za jedan procentni poen od godišnje stope porasta proizvođačkih cijena utvrđena na stvarnim promjenama proizvođačkih cijena u prethodna tri mjeseca i projektovanim promjenama u naredna dva mjeseca.

Ovo je, ukratko, sadržina odluke o izmjeni odluke o ciljevima i zadacima zajedničke emisije i novčane politike u 1985. godini, koju je Savezno izvršno vijeće dostavilo Skupštini Jugoslavije. Savezno izvršno vijeće je takođe predložilo da se odluka razmatra i donese u sk-

raćenim rokovima, kako bi je Vijeće republika i pokrajina eventualno usvojilo krajem aprila. Odlukom se ujedno obezbjeđuje sprovođenje memoranduma o ciljevima jugoslovenske ekonomske politike o novom jednogodišnjem aranžmanu sa Međunarodnim monetarnim fondom.

Prvo usklađivanje kamatnih stopa na ovaj način obaviće se u maju 1985. godine, a sljedeća usklađivanja svaka tri mjeseca, počev od 1. jula ove godine. Odluka i formalno-pravno obavezuje banke da usklade politiku kamatnih stopa. Bez odluke bankama bi se ostavila mogućnost da ocijene jesu li ili nisu u obavezi da mijenjaju politiku utvrđenu Samoupravnim sporazumom o kamatnim stopama u ovoj godini.

Proba samoupravljanja

Udruživanje rada i sredstava između radnih organizacija u sredinama nejednake ekonomske snage postalo je znatno češći oblik saradnje u ovom nego u prethodnom petogodišću. U protekle četiri godine tekućeg srednjoročnog plana zaključeno je 530 samoupravnih sporazuma o izgradnji zajedničkih objekata. Udruživanjem je trebalo da se prikupi 108 milijardi dinara. U tome se nije sasvim uspjelo. Dogovoreno je udruživanje 74, a na račune radnih organizacija i banaka u nerazvijenim krajevima zemlje doznačena je 51 milijarda dinara.

Ovakvi rezultati predstavljaju veliki napredak, jer je u minulom petogodišću od predviđenih 18 milijardi za udruživanje osigurano samo 346 miliona dinara za 13 zajedničkih projekata. Kada se sve ovo ima u vidu čini se da je udruživanje kolektiva iz razvijenih i nedovoljno razvijenih sredina naše zemlje u pravom procvatu i da nema većih problema. Međutim, broje pokazuju samo jednu stranu medalje.

Kada se ima u vidu da ekonom-

ska situacija u zemlji i ono što je postignuto između 1976. i 1980. godine, onda su rezultati u ovom petogodišću zaista povoljni. Ali ako se te činjenice malo bolje sagledaju onda se može doći i do bitno drugačijih zaključaka.

Prije svega, ističe direktor Fonda federacija za kreditiranje brzog razvoja privredno nedovoljno razvijenih republika i SAP Kosova Močilo Blagovčanin, najveći broj sporazuma — 52 odsto — ima obilježje čistih kreditnih odnosa, a samo 38 prođenata otpada na ono što se željelo — dohodovno povezivanje.

Valja imati u vidu i činjenicu da je od ovih 530 zajedničkih projekata čak 200 dogovoreno između kolektiva unutar samih nerazvijenih sredina. Pri tom, napominje Blagovčanin, tek simboličnih četiri procenta od udruženih sredstava odlazi u izrazito nerazvijene krajeve nerazvijenih republika i SAP Kosova. Uočeno je, takođe, da su sve veće razlike između dogovorene i ostvarene sume novca za udruživanje.

Sve su ovo pitanja na koja treba dati odgovor, a najbolja prilika za to

biće veliko jugoslovensko savjetovanje o udruživanju rada i sredstava na jedinstvenom jugoslovenskom tržištu i posredstvom Fonda federacije za nerazvijene. Na ovom skupu 8. i 9. aprila u Beogradu treba da se okupi oko 150 predstavnika udruženog rada, naučnih i stručnih institucija, organa i organizacija federacije i ostalih društveno-političkih zajednica.

Organizatori ovog savjetovanja su Privredna komora Jugoslavije, Skupština SFRJ, SSRNJ, SSJ i Fond federacije za nerazvijene sa Saveznim zavodom za društveno planiranje.

Cilj savjetovanja je, prema ocjeni Blagovčanina, da se iz svih uglova osvijetli dosadašnja praksa, da se ukaže na kočnice i kočnice udruživanja, ali i da se javnost više upozna sa značajem i mogućnostima ovakvog načina povezivanja radnih organizacija. I na kraju, istakao je direktor Fonda federacije za nerazvijene Močilo Blagovčanin, sada su upravo u toku veliki poslovi na donošenju srednjoročnog i dugoročnog plana zemlje. Sve se to ne može valjano uraditi, ako se ne budu sagledali realni dometi udruživanja rada i sredstava.

PRENOSIMO

ПОЛИТИКА,

ŠTA ZBUNJUJE REDAKCIJE

Pitanja o kojima je i danas ovdje riječ neodvojiva su od cjeline kulturne politike. Međutim, često ne znamo, u pojedinim konkretnim situacijama kakav je stav Saveza komunista. Ove konstatacije Dušana Mitevića bile su mu povod da zahtijeva da se prekine „jedna igra“. „Naime, redakcije su, veoma često, prepuštene same sebi, sopstvenom reagovanju, da bi se poslije pet-šest mjeseci procjenjivalo da li su, ili nisu, bile u pravu. Mnoštvo je takvih primjera koji, u stvari, kazuju da SK izbjegava pravovremen, jasan stav. Ne razumijem tu stidljivost Saveza komunista, to izbjegavanje da se razgovara i zauzima stavovi u toku određenih, konkretnih pojava i događaja... Recimo, na planu istoriografije koliko nam je dugo i u Savezu komunista trebalo da kažemo popu pop, a bobu bob. Konkretno, koliko je napisao, intervju, izjava, u suštini, protiv osnovnih vrijednosti naše revolucije, objavljeno dok se Dedijeru nije reklo da, bez obzira na njegov ugled, sve što radi ne može dobiti podršku... U međuvremenu, pojavljivali su se mladi Dedijeri, pa još

manji, i reagovalo setek onda kad je došlo dotle da se blatiličnosti djelo druga Tita.

U tom je kontekstu, prema Miteviću, i pokušaj objavljivanja djela Slobodana Jovanovića. Na vrijeme nije bilo izjašnjenja. Tu je on posebno apostrofirao osnovne partijske organizacije tih izdavačkih kuća, a potom i BIGZ-a, pomenutog i u današnjoj raspravi.

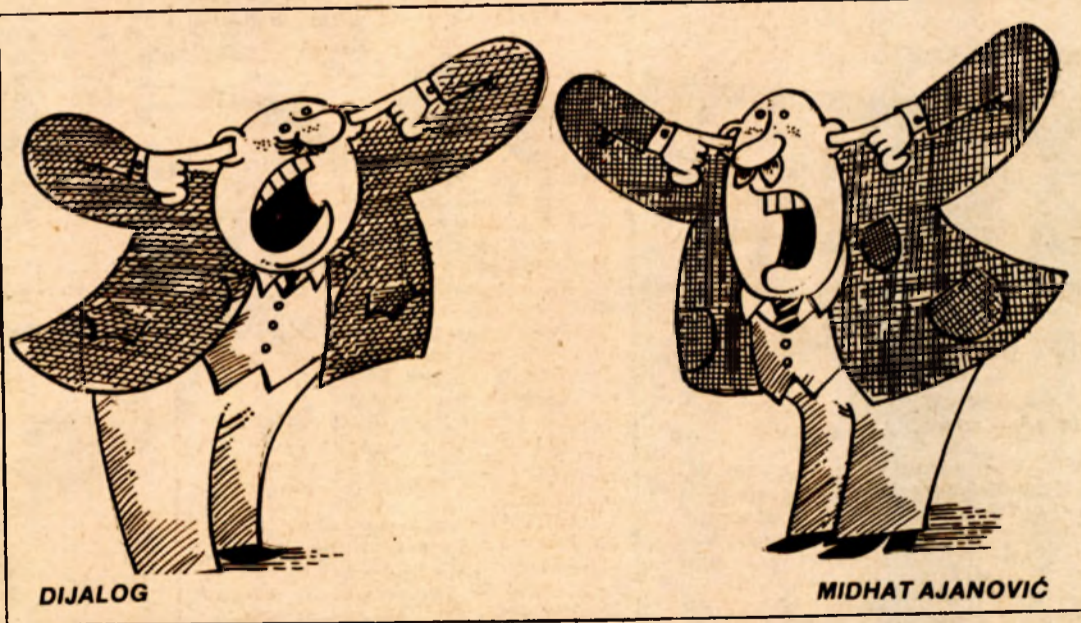
Hazvijajući tezu o odsustvu pravovremenog reagovanja SK, Mitević je rekao: „Kako reći, na primjer, mladoj saradnici da piše kritički komentar o toj i toj pojavi, pa je poslije preispitivati na kojoj je idejnoj strani, dok mnogo odgovorniji drugovi ostaju sa strane... Jednostavno rečeno, osnovni je problem: šta je to demarkaciona linija u Savezu komunista? S kim je on i dokle saveznik, s kim i dokle vodi dijalog? Ta demarkaciona linija ispada stvar individualnog objašnjenja pojedinih drugova, a to zbunjuje redakcije. Nećemo dijalog s neprijateljem, ali veliki broj ljudi daje intervju čiji su dijelovi direktno neprijateljski.

REKLI SU...

SISTEM I LJUDI

„MISLIM da je mišljenje prema kome je privredni sistem dobar, ali da ga ljudi ne provode na način na koji je to zamišljeno, nelogično, a prije svega antimarksiističko. Ovo začuđuje, jer ovakvo mišljenje uglavnom zastupaju političari koji sebe smatraju tumačima marksističkih stavova. Mišljenje da je sistem dobar ali da ga ljudi slabo provode u suprotnosti je sa osnovama marksističke ekonomske nauke koja se temelji na dvije polazne tačke: privredni subjekti se uvijek ponašaju racionalno i, drugo, ekonomski zakoni djeluju nezavisno od volje pojedinaca ili društvenih grupa.

Dr Jože MENCINGER, u listu „Rad“

„GLAS“ List Socijalističkog saveza radnog naroda

Opštine osnivači: Banjaluka, Bosanska Gradiška, Čelinac, Kotor-Varoš, Laktaši, Prnjavor, Skender-Vakuf i Srbac. Izdaje i štampa NIGRO „Glas“ Banjaluka, Ulica AVNOJ-a 93.

Predsjednik Poslovnog odbora NIGRO „Glas“ Edhem Čizmić

Direktor i odgovorni urednik Nebojša Radmanović

Uređuje Redakcijski kolegij: Mirko Kizjan (banjalučka hronika), Emin Krkić (gospodnevni desk), Tomo Marić (sport), Miloš Milinović (Bosanska krajina), Miro Mladenović (tehnička redakcija), Sabira Piragić (desk), Nada Puvadžić (kultura), Nebojša Radmanović (direktor i odgovorni urednik), Fadil Senajić (hronike), Dragiša Spremo (Nedjeljni Glas).

Novinski savjet lista „Glas“: Ivan Andričić, Nusreta Borić (Predsjednik) Edhem Čizmić, Milenko Čerketa, Jovo Kerkez, Radojka Kuzmanović, Predrag Lazarević, Oto Marušić, Islam Mehdić, Branko Pivašević, Nebojša Radmanović, Grozda Regodić, Nenad Trifunović, Franjo Vardić.

Prvi broj „Glasa“ izašao je kao organ NOP-a za Bosansku krajinu u Župici kraj Drvara, 31. jula 1943. godine. Poslije oslobođenja „Glas“ izlazi u Banjaluci kao organ Oblasnog narodnog fronta do juna 1951. Od IX 1953. izlazi kao organ SSRN pod imenom „Banjalučke novine“, a od 29. novembra 1955. pod imenom „Krajiške novine“. Od 13. maja 1963. list ponovo izlazi pod imenom „Glas“. Ukazom Predsjedništva SFRJ od 19. jula 1968. „Glas“ je odlikovan Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zracima. Od 8. februara 1983. „Glas“ izlazi kao dnevni list.

KAKO PREVAZIĆI TEŠKOĆE U GRAĐEVINARSTVU?

Zajednički na strano tržište

●U protekloj godini SOUR „Kozara“ zabilježio je gubitak od 225 miliona dinara čemu je „doprinjelo“ i izdvajanje za kamate u iznosu do 390 miliona dinara ●U SR BiH djeluje 12 SOUR-a iz oblasti građevinarstva koji su često konkurenti na inostranom tržištu umjesto da zajednički nastupaju

Krajliki građevinari ovogodišnju građevinsku sezonu, koja obično počinje sa prvim danima proljeća, dočekali su savelikim bremenom gubitaka.

Minus od oko 225 miliona dinara posljedica je prošlogodišnje nedovoljne uposlenosti nemogućnosti naplate izvršenih radova i opšte nelikvidnosti. U takvim uslovima teško je bilo nabavljati materijal i obrtna sredstva neophodna za svaniranje deficitarnih materijala čiji su proizvođači nerijetko ucjenjivali. Sve ovo održavalo se na neredovno izvršavanje ugovorenih poslova.

Međutim, nije sve stvar objektivne prirode. Ne treba zaboravljati i subjektivne propuste koji se prevenstveno ogledaju u nedovoljnoj saradnji prilikom korištenja postojećih kapaciteta pa se često dešavalo da pojedini radni kolektivi neznaju šta će od posla dok su drugi nezaposleni čekali bolje dane. Ovome svakako valja dodati i visok procent bolovanja, probleme radne discipline o čemu će uskoro raspravljati i delegati Saveza sindikata i Saveza komunista na tematskoj konferenciji SOUR-a „Kozara“.

Ekonomska problematika, opšta nestašica para, ispražnjenost fondova društveno-političkih zajednica ne obećavaju mnogo, što jasno određuje pravac aktivnosti građevinarstva u čemu je najbitniji oslonac na vlastite noge.

Zakonitosti i logika ekonomije navode na razmišljanje da se pojedini radni kolektivi koji „fabrikuju“ gubitke ugase.

Takva, nepovoljna razmišljanja za mnoge kolektive posljedica su godinama gomilanih teškoća u bosanskohercegovačkom i jugoslovenskom građevinarstvu. Ograničenje investicione izgradnje, stalna poskupljenja mazuta i ostalih naftnih derivata, električne energije, metala, cementa cigle i crijeva uslovlili su da građevinarstvo kao industrijska grana izgubi korak sa ostalim i nađe se u nezavidnom položaju.

Primjera radi prosečan lični dohodak građevinca niži je za tri hiljade dinara od ostalih industrijskih radnika.

U takvim uslovima, nema sumnje, slabli motivisanost za rad uporedo sa smanjenjem obima građevinskih radova. Srednjoročnim planom SR BiH predviđeno je da obim građevinskih radova raste za pet odsto. Ispostavilo se da je planiranje bilo nerealno pa je svake godine sužavanje građevinskih radova bilježeno procentom od osam odsto. Ako se ovome doda i podatak da je porast zaposlenosti u građevinarstvu samo stvar socijalnih mjera a ne realnih potreba, stanje je nešto jasnije.

Da slika bude izoštrena dodajmo i to da je u Republici oko 40 hiljada građevinaru bez posla dok 70 odsto kapaciteta nije u potpunosti iskorišteno.

Može li se očekivati uspjeh u uslovima kada je cijena mazuta povećana za više od dva puta, električne energije udvostručena, a krajliki SOUR „Kozara“ za kamate je prošle godine izdvojio više od 390 miliona dinara?

Izlaz je očito u jačanju zajedništva, udruživanju bosanskohercegovačkih građevinaru i zajedničkom nastupu na inostranom tržištu. Trenutno u SR BiH djeluje 12 SOUR-a iz oblasti građevinarstva. Konkurencija na inostranom pijaci rada mogla bi se zamijeniti zajedničkim nastupanjem. U tom slučaju lakše bi se dolazilo do dohotka koji je trenutno nagrižen zbog objektivnih činilaca ali i neorganizovanosti.

Z. PEJČIĆ

AKTIVNOST MATICE ISELJENIKA BANJALUKA

Gosti iz Londona

●U okviru boravka delegacije jugoslovenskih iseljenika iz Velike Britanije u Banjaluci organizovaće se nekoliko sportskih susreta i posjeta istorijskim mjestima

BANJALUKA, 5. aprila - U okviru dugogodišnje saradnje Matice iseljenika Banjaluka i Jugoslovenskog kulturnog centra u Londonu, narednih desetak dana u Banjaluci i Bosanskoj Krajini boraviće delegacija jugoslovenskih iseljenika iz Velike Britanije. Pored predstavnika Jugoslovenskog kulturnog centra, Zajednice klubova naših iseljenika i jugoslovenske ambasade iz Londona, Banjalučani će ukazati gostoprimitstvo i članovima Sportskog kluba „Sloga“ koji okuplja naše iseljenike u Velikoj Britaniji.

Matica iseljenika i Fudbalski klub BSK, kao domaćini i glavni organizatori ove posjete, pripremili su topao doček gostima iz Londona, a veći broj organizacija udruženog rada i privatnih ugostitelja, koji su suorganizatori ovog susreta, takođe su učinili sve da Jugoslovenima iz Velike Britanije boravak učine što prijatnijim.

Fudbalska ekipa kluba „Sloga“ učestvovala će na truniru koji se organizuje u čast Dana oslobođenja Banjaluke, a prilikom kraćih posjeta u nekoliko susjednih opština odigraće prijateljske utakmice sa lokalnim fudbalskim ekipama.

U programu boravka iseljenika predviđene su i posjete istorijskim mjestima - Mrakovici i Jajcu.

N. S. F.

REAGOVANJA: ŠTA KAŽU U TRŽIŠNOJ INSPEKCIJI O ZABRANI FABRIKE GAS-BETONAO KORIŠTENJU PREVOZNIČKIH USLUGA BANJALUČKIH PRIVATNIH AUTO-PREVOZNIKA?

Prijava zbog privrednog prestupa

●Još 1983. godine Tržišna inspekcija Skupštine opštine Banjaluka izdala rješenje po kome su u INCEL-u obavezni da dozvole i privatnim prevoznicima obavljanje prevoznčkih usluga ●Zbog osnovane sumnje da je učinjen privredni prestup uskoro će biti podnesena prijava Okružnom javnom tužilaštvu

BANJALUKA, 5. aprila - Više od mjesec dana u prodavnicu maloprodaje Fabrike gas-betona, koja posluje u okviru INCEL-a, privatni prevoznici iz Banjaluke nemaju pristup, niti mogu da obavljaju prevoznčke usluge. Nakon žalbe Tržišnoj inspekciji Skupštine opštine Banjaluka i protesta oko tridesetak prevoznika iz Banjaluke, u Fabrici su samo dva dana odstupili od svoje prvobitne odluke, pa se opet vratili na stanje od 1. marta ove godine.

U INCEL-u niko nije ovlašten da isključuje privatne prevoznike i bilo koje druge prevoznike, u prevozu gas-betona od maloprodajnog objekta do krajnjeg kupca - ističe Rajko Kasagić, sekretar Sekretarijata za inspeksijske poslove: SO Banjaluka. - Naravno, ovo se ne odnosi na usluge uveleprodaj. Još 1983. godine naša služba je izdala rješenje po kome se „diskriminacija“ na ovaj način zabranjuje. Međutim, od marta 1985. godine u Fabrici gas-betona su nastavili po starom.

SKENDER-VAKUF

Neizvjestan dobitak

Osnovac Ibrahim Heldić na tiketu sportske prognoze broj 2039 imao je trinaest pogodaka, ali u listu „Eho“ nema registrovanog tog tiketa, pa je upućen prigovor Lutriji BiH i sada se čeka rasplet

SKENDER-VAKUF, 5. aprila - Rekordan dobitak u 14. kolu sportske prognoze od 571.858,00 dinara, koji treba da dobije Ibrahim Heldić, učenik osmog razreda OŠ „Luka Radetić“ iz Skender-Vakufa, našao se pod znakovim pitanja.

U Tržišnoj inspekciji ističu da se u ovom slučaju INCEL pojavljuje kao maloprodajna organizacija, koja uslovljava prodaju robe isključivim korištenjem prevoza ROTAS-a. A to je po Zakonu o osnovama poslovanja OUR-a u prometu roba i uslugu u prometu roba (Službeni list SFRJ 43/76, član 16 i 20) privredni prestup.

U našu inspekciju je došla delegacija privatnih prevoznika i mi smo krenuli tragom njihove žalbe - kaže Vehbija Kuć, tržišni inspektor - Konstatovali smo da je sa ROTAS-om stvarno sklopljen ugovor o oslanjanju isključivo na njihove usluge. Savjetovali smo da pokušaju da nađu „zajednički jezik“ sa privatnicima, ali, izgleda, od toga nije bilo ništa. Stoga, u ovom momentu nemamo drugog izlaza i moraćemo da podnesemo prijavu Okružnom javnom tužilaštvu zbog osnovane sumnje da je učinjen privredni prestup, tačnije zbog učinjenog djela špekulacije.

Privatni prevoznici su zahtijevali od Tržišne inspekcije da ažurira rješavanje ovog problema. Međutim, objektivno gledajući da bi se sve završilo onako kako je zakonom predviđeno, bilo bi neophodno duže vrijeme. Stoga je savjetovano da se privatni auto-prevoznici obrate Samoupravnoj radničkoj kontroli Fabrike gas-betona, koja je kompetentna da ovu neodrživu odluku ukine i ovaj slučaj riješi onako kako u Inspekciji i među privatnim prevoznicima očekuju.

M. JOKSIMOVIĆ

GUŽVA OKO APSOLVENTSKE EKSKURZIJE

Idem, ne idem

●Zbog neposlovnosti Turističke agencije INEX iz Beograda koja je studente Pravnog fakulteta u Banjaluci trebalo da vodi na apsolventsku ekskurziju u Sovjetski Savez, u neizvjesnosti oko polaska na put, podjela na grupe, studenti i sami prave greške - trideset odlazi na ekskurziju, ne obračunajući pažnju što nema mjesta za ostale

BANJALUKA, 5. aprila - Dvije nedjelje poslije zakaznog roka, grupa od 30 studenata banjalučkog Pravnog fakulteta kreće na apsolventsku ekskurziju u Sovjetski Savez. Tu ne bi ništa bilo čudno, pa ni pomjeranje roka, da na put 23. marta nije trebalo da krene čak osamdeset studenata. Mišali su se radovili putu, na vrijeme uplatili prvu ratu, uskladili svoje obaveze na fakultetu s predviđenim terminom, a onda se desila cijela zbrka.

Neposlovan odnos beogradske agencije INEX, učinio je da danima potraje neizvjesnost oko puta. Šest dana pred zakazan polazak, 17. marta, iz banjalučke Poslovnice INEX-a stiže vijest da od puta nema ništa. Već sutradan se ukazuje mogućnost da dvije grupe po četrdeset studenata otputuju u Sovjetski Savez 3. ili 6. aprila. Grupe su na jedvite jade načinjene, jer je smisao ekskurzije, baš zajedničko putovanje.

Međutim, već dan poslije stiže obavijest da ima mjesta samo za dvije grupe po 32 studenta, tako da ovdje konačno odustaju od planirane ekskurzije. I dok studenti traže mogućnosti da preko neke druge agencije ostvare svoju zamisao, iako je vrijeme izleta, pa nigdje nema mjesta, 1. aprila na Pravni fakultet stiže predstavnik INEX-a iz Banjaluke i nudi polazak samo za trideset studenata. Prisutni prave spisak i umjesto da se dogovore sa kolegama o eventualnom zajedničkom odustajanju, odlučuju da putuju u ovom aranžmanu.

Kako smo obaviješteni u INEX-ovoj centrali u Beogradu danas je sastanak na kome se govori i o ovom slučaju, a odgovor na bezbroj pitanja u vezi s njim u Poslovnici nismo mogli dobiti. Ni na Pravnom fakultetu, na kome je zbrka oko ekskurzije izazvala priličnu gužvu, u ovom trenutku nije moguće mirno razgovarati. Stoga ćemo u nekom od idućih brojeva, kod prikupimo potpunije podatke, dati konačnu sliku ovog događaja.

N. G.

IZ BOSANSKODUBIČKE „KONFEKCIJE“

Trenerke za Švedsku i SR Njemačku

Iz pogona OOUR-a „Konfekcija“: Mjesečno devet hiljada trenerki

BOSANSKA DUBICA, 5. aprila - Oko 360 zaposlenih radnika OOUR-a „Konfekcija“ u sastavu Tekstilne industrije „Knežopoljka“, odlučilo je da svu ovogodišnju proizvodnju plasira na probirljivo inostrano tržište. Prva dva mjeseca su bila, kako kažu u „Konfekciji“, dobra prilika za „zagrijavanje“. Januarska i februarska proizvodnja najvećim dijelom isporučena je inostranom kupcu. Pored radnih mantila za tržište SR Njemačke, radnici „Konfekcije“ proizvode kvalitetne sportske trenerke za tržišta Švedske i SR Njemačke. U februaru nije bilo nijedne slobodne subote, jedna linija radila je u trećoj smjeni, a rijedak slučaj da radnici rade prvu pa ponovo dođu u treću smjenu.

Sklopili smo povoljan devizni posao. Radi se o isporuci 40-50 hiljada kvalitetnih trenerki za Švedsku i SR Njemačku. Za sada je isporučeno oko devet hiljada trenerki u Švedsku. Mjesečno se obično proizvede oko šest hiljada trenerki. U narednim mjesecima očekujemo još bolje proizvodne i finansijske rezultate - kaže Mirsad Šiljak, diplomirani ekonomista i direktor OOUR-a „Konfekcija“.

E. TABAKOVIĆ.

CENTAR ZA DRUŠTVENU DJELATNOST BANJALUČKIH STUDENATA

Neophodna bolja organizovanost

●Organizacione i materijalne teškoće prepreka za veću aktivnost ●Izabrano novo Predsjedništvo, predsjednik i članovi Samoupravne radničke kontrole

BANJALUKA, 5. april - U 26 klubova i organizacija koje djeluju u Centru za društvenu djelatnost studenata Univerziteta Đuro Pucar Stari u Banjaluci, u posljednje vrijeme bilježe sve bolje rezultate zahvaljujući uglavnom entuzijazmu njihovih članova. Međutim, delegati Skupštine Centra za društvenu djelatnost studenata su se na sinoćnoj sjednici jasno pitali dokle će biti tog entuzijazma, jer im mnogobrojni problemi, počev od onih organizacionih pa do nedostatka sredstava, otežavaju rad. Odgovora, dakako, nije bilo, ali su se čuli mnogobojni korisni prijedlozi koji bi trebalo da donesu i bolje rezultate.

Ranko Lončarević je istakao da bi za svaku aktivnost u CEDUBAL-u trebalo da budu zaduženi odgovorni ljudi. Time bi se vjerovatno stvorili uslovi da se u rad uključi više studenata.

U tom svakako ima i istine. Govori to i podatak da je u klubove i organizacije koje djeluju u Centru za društvenu djelatnost studenata uključeno jedva trećina od redovnih studenata na Univerzitetu. Nije to ni čudo jer na mnogim fakultetima studenti i ne znaju za aktivnost ovog Centra. Tome je svakako mnogo doprinijela i loša organizovanost studenata na Univerzitetu, jer kako drugačije objasniti činjenicu da su gotovo svim fakultetima imaju gotovo iste klubove koji djeluju i u Centru za društvenu djelatnost studenata?

Na sinoćnoj sjednici Skupštine Centra za društvenu djelatnost studenata sa razgovaralo i o drugim značajnijim problemima. Delegati su raspravljali o izvještajima svih organizacija CEDUBAL-a, i o njihovim planovima za ovu godinu. Osim toga izabrano je i novo Predsjedništvo Skupštine CEDUBAL-a, a profesor dr Miko Carević je ponovo izabran za predsjednika. Imenovani su i članovi Samoupravne radničke kontrole.

V. DUBOČANIN

UKRATKO
IZ SVIJETAM. TAČER
U MALEZIJU

KUALA LUMPUR — Britanski premijer Margaret Tačer doputovala je danas u posjetu Maleziji. Pored razgovora o bilateralnim odnosima, ona će sa malezijskim premijerom Mahatrom Mohamadom razmotriti i situaciju u Kampučiji, odnose Istok-Zapad i veze zemalja jugoistočne Azije i Evropske zajednice. Poslije Malezije, Margaret Tačer će posjetiti Singapur, Indoneziju, Brunej, Sri Lanku, Indiju i Saudijsku Arabiju.

VELIKI VIJETNA-
MSKI GUBICI

BANGKOK — Radio Crvenih Kmera javio je danas da su prošlog mjeseca snage pokreta otpora u Kampučiji ubile 2.860 vijetnamskih vojnika i da je ranjeno oko tri hiljade pripadnika okupacionih snaga. Radio nije saopštio gubitke kampučijskog pokreta otpora.

BUGARSKA
OPTUŽBE

SOFIJA — Sofija je ponovo optužila štampu Turske, i drugih balkanskih zemalja i Zapada da vodi antibugarsku kampanju tvrđenjem da se u Bugarskoj vrši progon turske nacionalne manjine i oskrnavljuju džamije i druge islamske svjetinje. Nedjeljni „Sofijske novosti“ objavio je o tome tekst pod naslovom „Nijedan dio našeg naroda ne pripada drugoj naciji“.

MOSKVA DEMA-
NTUJE

MOSKVA — Sovjetska štampa objavljuje danas demant novinske agencije TASS povodom izvještaja „Glasa Amerike“ da „Irak bombarduje iranske gradove uz sovjetsku saglasnost“. Takve izjave sovjetska zvanična agencija naziva „izmišljotinama koje nemaju apsolutno nikakve osnove“. Sovjetska štampa je, inače, u posljednje vrijeme češće ukazivala na besmislenosti iračko-iranskog sukoba i zalagala se za prekid rata.

SLOŽENA
SITUACIJA
U SUDANU

KAIRO — Veze sa sudanskim glavnim gradom Kartumom i jutros su u prekidu. To je treći dan kako je Sudan praktično odsječen od svijeta. Jedino objašnjenje se nalazi u veoma složenoj situaciji u Kartumu koji već nekoliko dana potresaju parti demonstracije i nemiri. Egipatski predsjednik Hosni Mubarak izjavio je danas da Egipat neće dozvoliti agresiju na Sudan i da će u slučaju bilo kakve i bilo čije spoljne intervencije Egipat bez ustezanja pružiti pomoć Sudanu.

VIŠE STRUJE
SA ĐERDAPA

BUKUREŠT — Narumunskoj strani hidrocentrale „Đerdap dva“ sinoć je isproban i uključen u elektroenergetski sistem zemlje drugi agregat snage 27 megavata. Kada za oko dvije godine bude gotova centrala, predviđeno je da svih 16 agregata na rumunjskoj i jugoslovenskoj strani imaju ukupnu snagu od 436 megavata i da godišnje proizvode oko 2,5 miliona kilovat-sati električne energije.

HAPŠENJE
PRIPADNIKA
CRVENIH
BRIGADA

RIM — Rimska policija je danas saopštila da je u južnim dijelovima glavnog grada Italije proteklih dana uhapšila deset osoba osumnjičenih da su pripadnici Crvenih brigada. Među uhapšenima su i Mauro di Doja (30) i Raimondo Etro (27), za koje se od ranije smatra da su pružali utočište teroristima Crvenih brigada. Zasad nisu saopšteni drugi detalji te akcije protiv terorista.

OKRUGLI STO „SARAJEVSKA OPERACIJA“

Krvlju plaćena
sloboda

Mi moramo biti osjetljivi na sve pokušaje minimiziranja ili krivog predstavljanja našeg udjela u pobjedi nad fašizmom, jer svima u svijetu je poznato da nismo čekali da nam neko sa strane podari slobodu — rečeno je na okruglom stolu

SARAJEVO, 5. aprila (Tanjug) — „Sarajevska operacija“ kojom su oslobođeni Sarajevo i sjeverni dijelovi Bosne i Hercegovine, tema je današnjeg okruglog stola koji se održava u sarajevskom Domu Armije.

U radu skupa učestvuju komandanti i komesari jedinica, korpusa i divizija, vojne i političke ličnosti učesnici „Sarajevske operacije“, kao i naučni radnici i istoričari. Cilj skupa, koji su organizovali Komanda Sarajevske armijske oblasti i grad Sarajevo je da se saopšte iskustva i poruke ove bitke, koja je trajala od 28. marta do 10. aprila 1945. i najavila početak završnih operacija za oslobođenje zemlje. Učesnike skupa pozdravio je komandant Sarajevske armijske oblasti general potpukovnik Anton Lukežić.

Skup je otvorio Blažo Đuričić, komesar Trećeg korpusa u vrijeme izvođenja „Sarajevske operacije“. „Mi moramo biti osjetljivi na sve pokušaje minimiziranja ili krivog predstavljanja našeg udjela u pobjedi nad fašizmom, jer svima u svijetu je poznato da nismo čekali da nam neko sa strane podari slobodu, već smo predvođeni Komunističkom partijom i drugom Titom znali gdje nam je mjesto i sa članovima antihitlerovske koalicije dali smo nezamjenjiv doprinos slo-

mu fašizmu. Stoga nas vrijeđaju neistine i pokušaji da se istorija falsifikuje i naša krvlju plaćena sloboda prikaže kao sporadični i spontani pokret. Istorijske činjenice su jasne i nedvosmislene. Naš narodnooslobodilački rat je po broju žrtava i stradanjima svakog desetog Jugoslovane u njemu, po moralu i revolucionarnom zanosu ušao u istoriju ratova i socijalističkih revolucija kao jedan od najsvjetlijih primjera borbe za nacionalnu slobodu i ravnopravnost naroda i narodnosti“, rekao je komandant Sarajevske armijske oblasti general-potpukovnik Anton Lukežić.

Među visokim gostima, koji prate rad skupa, su član Predsjedništva SFRJ Branko Mikulić, član Predsjedništva CK SKJ Nikola Stojanović, član Savjeta Federacije Cvijetin Mijatović, načelnik General-štaba JNA general-pukovnik Petar Gračanin, predsjednik Predsjedništva SR Bosne i Hercegovine Milanko Renovica, predsjednik Centralnog komiteta Saveza komunista Bosne i Hercegovine Mato Andrić, pred-

sjednik Republičke konferencije SSRN Bosne i Hercegovine Rade Galeb i predsjednik Republičkog odbora SUBNOR—a Džemal Muminagić.

BORAVAK KINESKE DELEGACIJE U JUGOSLAVIJI

Obogaćivanje saradnje

Goste iz NR Kine primili Marjan Rožič, Dimče Belovski i Radovan Vlačković

BEOGRAD, 5. aprila (Tanjug) — Predsjednik Savezne konferencije SSRNJ Marjan Rožič primio je danas delegaciju Sveskineske skupštine narodnih predstavnika, koju predvodi potpredsjednik Stalnog komiteta Skupštine Geng Biao.

U srdačnom, otvorenom i prijateljskom razgovoru, Marjan Rožič je informisao goste o aktuelnoj političkoj i ekonomskoj situaciji u zemlji.

Šef kineske delegacije prenio je Predsjedništvu SK SSRNJ pozdrave rukovodstva Sveskineske političke konsultativne konferencije i spremnost za dalji razvoj bilateralne saradnje.

Sagovornici su istakli potrebu daljeg unapređenja odnosa u svim

oblastima između naših dviju prijateljskih zemalja i ukazali na značaj koji u tim okvirima ima dalji razvoj saradnje između Socijalističkog saveza radnog naroda Jugoslavije i Sveskineske političke konsultativne konferencije.

Sekretar CK SKJ Dimče Belovski primio je danas člana Stalnog komiteta Savjetodavne komisije CK KP Kine i potpredsjednika Stalnog komiteta Skupštine Narodne Republike Kine Geng Biaoa koji na poziv Skupštine SFRJ boravi u našoj zemlji.

U prijateljskoj i srdačnoj atmosferi pozitivno su ocijenjeni odnosi i saradnja između SKJ i KP Kine i dvije socijalističke zemlje. Is-

taknuto je da postoje značajne mogućnosti i obostrana spremnost za njihovo dalje obogaćivanje i produbljavanje.

Potpredsjednik predsjedništva SFRJ Radovan Vlačković primio je danas u Palati federacije delegaciju Sveskineske skupštine narodnih predstavnika koju predvodi potpredsjednik Stalnog komiteta Sveskineske skupštine Geng Biao.

U dužem prijateljskom razgovoru pozitivno je ocijenjen razvoj odnosa i saradnje između Jugoslavije i NR Kine. Istaknut je obostrani interes da se oni i dalje unapreduju u svim oblastima i da se ubrza rast ekonomske saradnje.

UDES VOJNOG AVIONA NA POD-
RUČJU MRAMORNOG MORAMlaznjak
pao na grad

Do sada utvrđeno da je u nesreći poginulo 14, a teže povrijeđeno više od 20 osoba

ANKARA, 5. aprila — let turskog vojnog mlaznog aviona tipa „F-104“ pretvorio se u pravu tragediju za žitelje gradića Balkesir, na području Mramornog mora, nedaleko od Burse. Za vrijeme uobičajenog rutinskog leta snažna mašina je počela iznenada da gubi visinu, da bi se samo nekoliko sekundi kasnije obrušila na trgovački i stambeni dio ovog gradića.

Doslovce pokosivši nekoliko zgrada, avion je nakon pada odmah eksplodirao i doveo do toga da nesreća dobije razmjere male katastrofe. U udesu je poginulo, prema još nepotpunim podacima, najmanje 14 lica. Pilot aviona je također poginuo ali je kopilot, pred sam pad letjelice, uspio da iskoči pomoću specijalnog uređaja za slučaj udesa i tako spasao život.

Turski listovi na prvim stranicama i pod krupnim naslovima objavljuju podatke o nesreći i fotografije sa mjesta udesa. Pošto je eksplodirao pri padu, mlaznjak je prouzročio i mnoge požare i eksplozije plina u dijelu gradića Balkesir. Spasilačke i vatrogasne ekipe su idalje na poprištu nesreće, a šta se krije pod ruševinama saznaće se kada one obave svoj posao.

Iz ruševina i zapaljenih zgrada do sada je izvučena 21 osoba sa težim povredama i opekotinama.

T. GAVRILOVIĆ

OD DANAS NOVOSTI U VEZI LIJEČENJEM
U INOSTRANSTVUJedinstveni
uslovi

Naknadno će biti utvrđeni kriterijumi za upućivanje osiguranika na liječenje van granica zemlje

BEOGRAD, 5. aprila (Tanjug) — Sutra stupa na snagu samoupravni sporazum o liječenju u inostranstvu, prema kome će u bolnice i klinike izvan naših granica odlaziti samo pacijenti koji uspješno liječenje ne mogu dočekati u Jugoslaviji, već jedino u zdravstvenim institucijama drugih zemalja. Dokument su potpisale republičke i pokrajinske zajednice i Savez zajednica zdravstvenog osiguranja i zdravstva Jugoslavije.

Opštim aktom biće naknadno utvrđeni kriterijumi za upućivanje osiguranika na liječenje — između ostalog i sadržina medicinske dokumentacije koju će morati da posjeduju takav bolesnik. Savez zajednica nastojaće da ugovorim s inostranim zdravstvenim institucijama obezbijedi da one prihvate dokumentaciju urađenu u zemlji, kako bi se izbjeglo nepotrebno dupliranje.

Sporazumom su utvrđeni i jedinstveni uslovi za odobravanje pratioca bolesniku. Pratilac se može odrediti u trajanju do tridana u odlasku u inostranstvo i do tri dana po povratku u zemlju, a samo izuzetno za sve vrijeme stacionarnog liječenja.

Zajednice su se takođe saglasile da za sve jugoslovenske osiguranike budu jedinstveni uslovi prevoza i dnevnice, kao i evidentiranje podataka o broju podnesenih, odobrenih i odbijenih zahtjeva, o rezultatima liječenja i finansijskim efektima upućivanja osiguranika na liječenje u inostranstvo.

Posebним sporazumom, zajednice će obezbijediti da centri u zemlji prihvataju bolesnike koji se vraćaju iz bolnica i klinika u inostranstvu, kako bisekratino njihov boravak van granice.

ŠTAFETA MLADOSTI

Doček pjesmom
i igrom

SUVA REKA, 5. aprila (Tanjug) — Pošto je noćila u orahovačkoj fabrici plastičnih masa „18. novembar“, Štafeta mladosti jutros je nastavila put po SAP Kosovu. Na početku trećeg dana boravka u ovoj pokrajini, Štafetu su srdačno dočekali i ispratili omladina, pioniri i žitelji opštine Suva Reka. U ime Suvorečana ovaj simbol bratstva i jedinstva i Titovog puta mlade generacije preuzela je mlada radnica radne organizacije „Suva Reka“ Azire Safeti. Na svečanosti u ovoj varoši govorio je predsjednik Op-

štinske konferencije SSO Fadilj Ljumi. Svečanost su uljepšali članovi kulturnoumjetničkih društava „Jehona“, radne organizacije „Balkan“ i osnovne škole „Bratstvo i jedinstvo“.

Ispraćen aplauzima i klicanjem, pjesmom i igrom, Štafeta mladosti se potom uputila prema Uroševcu. Iz ruku suvorečkog omladince Melita Galopeni preuzeo je u ime mladih Uroševca istaknuti omladinski aktivista Bajruš Baftijuz. Među prvima u ovoj opštini pozdravili su je žitelji Mjesne zajednice Štimlja.

„CVJETNA TRKA“ SARAJEVSKIH STUDENATA

Cvijeće na Titovom
grobu

SARAJEVO, 5. aprila — Saspomen-parka oslobodilaca Sarajeva „Vraca“ danas je put Kuće cvijeća i Titovog groba u Beogradu krenula „Cvjetna trka“ studenata sarajevskog univerziteta. U ovoj jedinstvenoj vaspitno-obrazovnoj i društveno-sportskoj manifestaciji učestvuje 112 studenata i studentica, koji će trčeći i štafetno predajući prenijeti buket cvijeća koji će sutra položiti na grob druga Tita uz Dan oslobođenja glavnog grada Bosne i Hercegovine. Ovo je četvrti put da se buket ljubavi i zahvalnosti za izvojevanu slobodu na taj način prenosi.

SJEDNICA ODBORA SK
SSRNJ ZA KOORDINACIJU
IZBORNIH AKTIVNO-
STIKasne
pripreme
za izbore

Zadatak je Socijalističkog saveza i Saveza sindikata da onemoguće privatizaciju kadrovske politike, sektaštvo, politikantsku kombinatoriku i karijerizam prilikom narednih izbora

BEOGRAD, 5. aprila (Tanjug) — Osnovni zadatak Socijalističkog saveza i Saveza sindikata je da predlaganje i izbor kandidata bude rezultat slobodnog opredjeljenja radnih ljudi i građana. Drugim riječima, ove političke organizacije su dužne da onemoguće privatizaciju kadrovske politike, sektaštvo, politikantsku kombinatoriku i karijerizam prilikom narednih delegatskih izbora rečeno je na današnjoj, prvoj sjednici Odbora SK SSRNJ za koordinaciju izbornih aktivnosti.

Naredni delegatski i zbori, rečeno je na sastanku, održaće se u izuzetno složenoj društveno-ekonomskim i političkim uslovima i zato posebnu pažnju treba pokloniti predlaganju kandidata za sve funkcije. Na listama se nikako ne mogu naći oni koji nisu spremni da ponese teret obaveza koje nameće stabilizacija, ali ni oni koji nisu sposobni da valjano obave zadatke utvrđene u zaključcima 16. sjednice CK SKJ. Ovi i slični stavovi naći će se u programu političke aktivnosti za pripremu i provođenje izbora, koji će biti usvojeni, kako se očekuje, na majskoj sjednici Savezne konferencije SSRNJ. Republike i pokrajine će pripremiti slične dokumente u kojima će utvrditi svoje obaveze.

Na sjednici Odbora je primijećeno da se u pripremanju izbora već kasni. Naime, dosredine ove godine trebalo je da budu završeni svi poslovi bez kojih ne mogu da počnu izborne aktivnosti. Ali, teško je povjerovati da će do tada biti izvršene izmjene i dopune izbornih propisa, usvojena pravila SSRNJ i sindikata i potpisan društveni dogovor o kadrovske politici.

Dr Adam Ninković

SOCIJALIZAM,
MORAL,
OMLADINA

O ETICI SAMOUPRAVNOG DRUŠTVA

Bitni problemi savremenog svijeta, društva i čovjeka nalaze svoj izraz, manje ili više, u svim oblastima ljudskog života, rada, stvaranja i djelovanja, kako u građanskom tako i u socijalističkom društvu. Brojne i složene protivrječnosti naše epohe, međusobno povezane i uslovljene, ispoljavaju se, pored ostalog, i u oblasti morala, i to na veoma različite načine, a prije svega kroz sukobljavanje starog i novog, putem čuvanja starih, ali i primanja novih vrijednosti. U stvari, moglo bi se reći da se na nov način doživljavaju, tumače i usvajaju, tako reći, univerzalne i „vječne“ ljudske vrijednosti (koje su bitne za međuljudske odnose, prije svega za moralno ponašanje), kao što su: **pravdnost, jednakost, solidarnost, poštenje, sloboda, odgovornost i dr.** U krajnjim instancama, sve to je rezultiralo postojanja dva osnovna društvena sistema savremenog svijeta — kapitalizma i socijalizma, sa svim njihovim bitnim obilježjima.

IDEOLOGIJA, POLITIKA, ETIKA

Nas u ovom slučaju posebno interesuje socijalizam, još konkretnije: moral u socijalizmu, i to u našem društvu. To znači da nam je u centru pažnje samoupravni socijalizam i moral koji se u njemu javlja, učvršćuje i razvija. Pri tom, naravno, imamo u vidu da se ne može ni govoriti o apsolutno novom moralu, već prvenstveno o svojevrsnom prevazilaženju morala klasnog društva (građanskog i prethodnih), tj. o prevazilaženju građanskog egoizma, te ostataka patrijarhalnog, religioznih i drugih oblika morala, sveobuhvatnije rečeno: svijesti i ponašanja.

Imajući u vidu da su za svaki oblik ljudske prakse bitni međuljudski odnosi, to se i u analizi moralnog fenomena moraju izanalizirati oni međuljudski odnosi koji presudno utiču na pojavu i razvoj svih moralnih sadržaja (vrijednosti, normi, sankcija i dr.).

Samoupravljanje, integralno shvaćeno, temeljan je i, na određen

način, sveobuhvatan i integrirajući društveni odnos koji prožima sve oblasti i oblike društvenog života, rada i djelovanja, što znači ljudsko ponašanje u cjelini, pa prema tome i — moral. Zbog toga od funkcionisanja i razvoja samoupravljanja zavisi, u najvećoj mjeri, i nastanak i razvoj specifičnog morala u socijalizmu — **samoupravnog morala**. To dalje znači da će samoupravni moral (što je — smatramo — najadekvatniji naziv za moral u socijalističkom društvu) biti afirmisan u onoj mjeri u kojoj radni ljudi i građani budu učestvovali u samoupravnom donošenju i realizaciji svih bitnih odluka iz svih oblasti njihovog zajedničkog života i rada. **To se u našem društvu ostvaruje (ili nastoji ostvarivati) putem neposredne socijalističke demokratije, oličene u delegatskom sistemu. Taj sistem je, jednostavno rečeno, realizacija čitave naše socijalističke ideologije i politike. To je sistem samoupravljanja radnih ljudi i građana u svim oblastima i na svim nivoima. Take gledano, pokazuje se da samoupravljanje — u svojoj biti — objedinjuje ideologiju, politiku i etiku socijalističkog društva, te sprečava razne oblike otuđivanja, manipulisanja, porobljavanja i sl.**

SAMOUPRAVNA PRAKSA

Idejni, duhovni ili kulturni, da tako kažemo, osnov za to su trajne vrijednosti cjelokupnog društvenog razvoja (istorije u cjelini). Za moral su tu, prvenstveno, važne vrijednosti koje imaju snagu ljudskih ideala: **sloboda, pravda, jednakost, solidarnost, svestran razvoj društva i ličnosti, stvaralaštvo i dr.** A stvarni, bolje reći materijalni uslov za to je onaj bitni uslov bez kojeg nema socijalizma; to je društvena svojina nad sredstvima za proizvodnju i uslovi za njeno pravilno korišćenje. I tek u jedinstvu ovih osnova (uslova), u konkretnoj socijalističkoj samou-

pravnoj praksi, nalazi se mogućnost za postizanje istinski humanih vrijednosti ljudskog egzistiranja, a u okviru toga, naravno, i moralnih vrijednosti.

Za oblast morala je, kao i za sve oblasti i oblike ljudskog života, rada i ponašanja bitna određena praksa. U socijalizmu je to, najkraće rečeno, samoupravna praksa. **Samoupravni društveni odnosi, u svojoj biti, su istovremeno i moralni odnosi.** Da bi to bilo u praksi, neophodna je samoupravna akcija putem odgovarajućih samoupravnih institucija (organizacija, organa, tijela i dr.). Istovremeno, samoupravni moral pomaže razvoj samoupravljanja u cjelini. Istovremeno, **makar bio idealan, samoupravni pravni sistem nije dovoljan za istinsko samoupravno organizovanje, učestvovanje u donošenju samoupravnih odluka i angažovanje u njihovom izvršavanju ukoliko nema odgovarajuće samoupravne svijesti i savjesti, koja je, u svom najbitnijem određenju moralna svijest, bolje reći savjest.** Uostalom, naša normativno-pravna praksa, čitava „suma propisa“ nije dovoljna za istinsko samoupravno ponašanje. Štaviše, događa se da „višak“ propisa otežava samoupravno ponašanje: neki propisi nisu dovoljno međusobno usklađeni, neki su sredstvo za birokratske, tehokratske, političke (političantske) i druge manipulacije ljudima. A svim tim manipulacijama je zajednički nazivnik da su — **nemorale.**

EROZIJA MORALA

Idejno, i stvarno, utemeljenje i razvoj socijalističkog samoupravnog morala je izuzetno složen i dugotrajan proces, koji je najtješnje povezan sa razvojem društva u cjelini, a osnov toga je — dobro znamo — ekonomski razvoj. Naš primjer posljednjih nekoliko godina ilustrativno pokazuje kako

● Samoupravljanje objedinjuje ideologiju, politiku i etiku socijalističkog društva. Za oblast morala je, kao i za sve oblasti i oblike ljudskog života, rada i ponašanja bitna određena praksa. U socijalizmu je to samoupravna praksa. Samoupravni društveni odnosi su u svojoj biti istovremeno i moralni odnosi

se teškoće u ekonomskom razvoju, tako reći direktno, snažno odražavaju i na stanje morala. A pogotovo je taj uticaj snažan ako uz ekonomske probleme na svijest i ponašanje ljudi djeluju i očite socijalne nepravde. Tada onda mora ekonomska kriza povlačiti za sobom tj. izazivati i druge krize, pa i moralnu. Nije stoga čudno što se u nas danas sve više, i sa sve većom zabrinutošću, govori o krizi, popularno rečeno o eroziji morala.

Današnja omladina, kao određena (specifična) socijalna populacija, ja sastavni dio savremenog društva, te samim tim osjeća „na svojoj koži“ sve protivrječnosti savremene ljudske stvarnosti. Štaviše, mladi su po prirodu svog bića radoznali, otvoreni, osjetljivi, te više nego odrasli prijemčivi za usvajanje novih vrijednosti (uključujući i moralne). Istovremeno, kod mladih se još izraženije osjeća sukob starih i novih vrijednosti. Kad se radi o mladima u našem društvu, onda — sigurno je — oni dobro osjećaju i shvataju vrijednosti samoupravnog socijalizma, kao i ponašanja kojima se te vrijednosti negiraju, narušavaju, ili ugrožavaju. I za mlade je učešće u samoupravljanju osnovni „okvir“ i način društvenog i ljudskog (humanog) djelovanja za postizanje istinskih vrijednosti društvenog života, među kojima su moralne vrijednosti u samom jezgru.

POLOŽAJ MLADIH

Međutim, vaspitno-obrazovni rad je, ipak, tek pripremanje mladih za život. Njihov istinski život i rad počinje stupanjem u udruženi rad. Tek tu se mogu afirmisati kao graditelji socijalističkog samoupravnog društva, kao tvorci svih njegovih (i svojih) vrijednosti. Tek tada, u borbi za realizaciju temeljnog etičkog principa socijalizma (nagrađivanje prema rezultatima rada) mogu istinski osjetiti da moral u socijalizmu (samoupravni moral) nije dat nego zadan. Istovremeno će istinski osjetiti da je osnov svakog nemorala u prisvajanju rezultata tuđeg rada.

U ovom kontekstu se može lako uočiti kako nezaposlenost mladih nije samo ekonomski već vrlo kompleksan društveni problem, sa brojnim implikacijama. Omladina izvan vaspitanja, obrazovanja i rada stvorno ne može imati skoro nikakve šanse da stvara, usvaja i afirmiše vrednosti socijalističkog samoupravnog društva. Štaviše, takva omladina je u stalnoj opasnosti da bude idejno, vrijednosno i moralno dezorjentisana. Imajući to u vidu, problem slobodnog vremena mladih pokazuje se kao izuzetno akutan, složen i aktuelan. Zato bi omladinske organizacije, pa i društvo u cjelini i tom problemu morali posvećivati mnogo veću pažnju.

RAD DONOSI NAGRADE

SUSRETI
U „JUGOSLO-
VENSKOM
CENTRU“ U
ESENU

su članice već otišle u domovinu, neke imaju namjeru ubrzo da se pozdrave sa Esenom zastašno, da započnu aktivnost u nekoj novoj sekciji u svojoj domovini.

BRANE PRVO MJESTO

Žene aktivno učestvuju u svim aktivnostima koje klub organizuje, ali ipak u nekim prednjače. Često uređuju prostorije kluba, pripremaju zakuske, kafu donose od kuće. Sekcija žena svake godine priprema za djecu poklon-paketice, naravno kad se to kupi finansijama klupske kase. Za vrijeme proslava nacionalnih praznika žene, uz ostale aktivnosti, imaju svoj dio posla: dekoracija dvorane i pripremanje domaćih specijaliteta.

Više puta su žene iz Esena učestvovala na izložbama ženskih ručnih radova koje organizuje Zajednica jugoslovenskih klubova i postigle značajne rezultate. Tako su dvaput osvojile prvo mjesto, a jednom su prvo mjesto dijelile još sa tri ekipe. Sve to zapaženo u klubu i Zajednici klubova, pa je sekcija žena kluba „Jugoslovenski centar“ dobila zahvalnice ovog kluba i Zajednice klubova Duisburg.

Došli smo u „Jugoslovenski centar“ u Esenu kada je sekcija žena imala uobičajeni sastanak i uz kafu i kolače dogovarala se za aktivnosti u narednom periodu. O njihovom ra-

● Sekcija žena jedna od mnogih, ali najbolje organizovanih i najuspješnijih sekcija u sklopu Kluba Jugoslovena u Esenu ● Članice sekcije žena priređuju zanimljive izložbe rukotvorina, organizuju takmičenja, kao i mnoge korisne društvene aktivnosti

Jedan od mnogih susreta i dogovora

du razgovarali smo sa svima, jer — kako nam rekoše — sve su one jednake, bez obzira šta je ko i odakle dolazi. Ipak smo najprije zamolili predsjednicu Dušanku Brzaković da nešto kaže o radu sekcije.

— Predsjednik naše sekcije to je, moglo bi se reći, samo formalno, a mi svi zajednički radimo i odlučujemo. Nema kod nas nekakvih sastanaka s nekim posebnim dnevnim redovima, dogovorimo se uz rad, pletemo, vezemo, pripremamo to za izložbu ženskih ručnih radova. Zato ja i ne volim da pričam kao neki predsjednik, najbolje porazgovarajte s ostalim našim članicama — rekla je Dušanka Brzaković.

DOGOVOR UZ SPECIJALITETE

— Nije tačno da i kod nas nema problema, iskrnsu ponekad neki

nesporazumi, ali kad nešto treba da se uradi opet smo sve kao jedna. Upravo se pripremamo za izložbu ručnih radova koja se održava u klubu „Slovenski zvon“ u Krefeldu, a mišljenja smo da ćemo osvojiti jedno od mjesta koja se nagrađuju. Ipak se moramo dobro pripremiti, jer je sve veće interesovanje za tu izložbu, a moramo braniti prvo mjesto koje smo prošle godine osvojile u Duisburgu — ističe Ljilja Kostić.

— Mo smo naučile zajedno i ne možemo zamisliti život bez kluba i sastajanja. Uvijek nešto radimo i zato postizemo dobre rezultate, jer, bogme, bez rada nema nagrada. I drugi klubovi imaju sekcije žena, ali nekako ne ide kod nekih to kao kod nas — rekla je Jelica Lukač.

— Dobro nam je ovako, sastanemo se i pričamo, radimo svaka

svoj posao. Ima tu i šale, dogovora, prijedloga, lijepo nam je — veli Spasija Vidić, jedna od najstarijih u sekciji žena u Esenu.

Dok razgovaramo sa članicama sekcije žena, razgledamo na stolu razne domaće specijalitete. Ima tu: slavonske štrudle, bosanskog bureka, srbijanskog prebranca i proje, raznih sireva i gibanica. Tako žene jedna od druge nauče da pripremaju razna jela, a i to je od neke koristi.

U klubu se susreće i veliki broj djece i muškaraca, a tome u neku ruku doprinose i žene. Jednom je konzul konzulata SFRJ iz Diseldorfa Milosav Teodosijević rekao da je sekcija žena važan faktor u okupljanju u klubu, jer tamo gdje se okupljaju žene, dolaze i njihovi muževi i djeca. Kao za primjer mogla bi poslužiti sekcija koju smo predstavili.

Rade ČEKO

Ovaj krepki stogodišnjak ni danas se ne odjava od svoje lule

U POSJETI
BAČKOM
STOGODIŠNJAKU
PERI RADOJU

Iako će uskoro napuniti stotu, Pero Radoje iz bačkog naselja Plavno kod Bača kaže da mu je vijek brzo prošao. No, to ga ni najmanje ne brine, jer ga zdravlje i danas dobro služi. I ne samo to. Sve životne funkcije odvijaju se besprijekorno. I danas on vidi uvući konac u iglu. Malo slabije čuje, ali ga zato apetit odlično služi.

Sa suprogom Stanom koja je umrla prije četiri godine, a doživjela je 95, stekao je petnaestero djece, od kojih je petoro u životu.

Najveći dio svog vijeka proveo je u rodnom kraju, u selu Alapki kod Glamoča, gdje je čuvao stoku, čemu kako sam kaže - može da zahvali što ga zdravlje još uvijek dobro služi. Nikada se Pero u svom dugom životnom vijeku nije puno nervirao. U mnogočlanom domaćinstvu uvijek je prepuštao drugima da se ljute - kaže u šali ovaj krepki starac, kojeg susreću i razgovori s ljudima puno raduju.

Nastojao je da u svemu, koliko se moglo, bude umjeren. Druguje sa lulom već punih sedamdeset godina, ali i u duvanu ima mjeru. Nikada nije pio alkohol u većim količinama, ali i danas voli kada ga ujutru, ili kad stignu gosti, ponude čašicom šljivovice.

Doselivši se nakon rata u Bačku, u prvi mah se nije mogao naviknuti na život u ravnicu. Ali vremenom je zavolio ovaj divan predio pored Dunava. Često je odlazio u rodni kraj, gdje je zadnji put bio prije nekoliko godina. Velika mu je želja, kaže da i ovog ljeta krene u svoje Alapke.

Bački stogodišnjak vrijeme uglavnom provodi nešto radeći u krugu prostranog dvorišta, ukoliko to vremenske prilike dozvoljavaju. Godinama izrađuje razne predmete od drveta, što je zavolio još kao čobanin.

Uveče on sa svojim ukućanima gleda televizijski program. Ljuti se kada čuje da neka roba poskupljuje, posebno kada poskupi kafa, koju pije dva do tri puta na dan.

Želja je stogodišnjeg Pere da u svijetu vlada mir, pošto je dobro upamti strahote dva velika rata. Mladima preporučuje da što bolje rade i da čuvaju posao.

U kući je sina Mirka, sa kojim već nekoliko decenija živi u slozi. Očekuje da će na obilježavanje stogodišnjice rođenja stići brojna rodbina, unuci i prauunci.

Na kraju razgovora, ispraćujući nas dokaplje, Pero reče kako godine brzo prođu, gotovo kao lula duvana. Prilikom podizanja spomenika majci Stani na plavlanskom groblju, sinovi i kćeri podigoše spomen-obilježje i ocu Peri, još za života. U mermeru ploču uklesana je i Perina fotografija sa lulom. A on na slici nasmijan, kao da prkosi vremenu.

Duško KERZOVIĆ

„GLASOV“ INTERVJU

● Često se dešava da nam se pokušavaju naturiti neki prijedlozi, pri čemu se polazi od pretpostavke da mi radnici nismo dovoljno obrazovani i da neke stvari ne razumijemo i ne shvatamo. Čim to radnik osjeti, on pruža otpor i ne želi da prihvati prijedloge, makar oni bili ispravni i opravdani

● Divljanjem cijena pokušavamo da prikrijemo nerad. Povećanje cijena je najlakši način da trošimo nezarađeno

Četrnaest godina je Veselin JOVANDIĆ Veso, kako ga zovu drugovi, zaposlen u „Jelšingradovoj“ Tvornici alatah strojeva. Izvanredna mogućnost zapažanja, lakoća i realnost u sagledavanju problema razlučivanje bitnog od nebitnog, kazivanje bez „dlake na jeziku“, rasuđivanje na način kako to nalažu zdrav razum i logika - glavne su Veselinove odlike. Logična, objektivna, humana i razmišljanja koja stavljaju uvijek u prvi plan opšti društveni interes često su bila presudna za donošenje odluka i pokretanje inicijativa Radničkog savjeta u kome je on delegat.

NAŠ SAGOVORNIK JE
VESELIN JOVANDIĆ,
VKV BRUSAČ I DELEGAT
RS U „JELŠINGRA-
DOVOJ“ TVORNICI
ALATNIH STROJEVA
U BANJALUCI

V. Jovandić: Visokim
cijenama se pokriva nerad

„Ključev“ stabilizacije su u proizvodnji

da se tim putem iznuđuju ili traže neke radikalne promjene, jer je i ZUR izričito rekao i dao mogućnost da upravljamo društvenim dobrima, da ovladamo dohotkom, vršimo njegovu raspodjelu itd. Svaka intervencija sa strane (iz Opštinskog vijeća Saveza sindikata i odgovarajućih tijela društveno-političke zajednice) u slučajevima obustave rada morala je uslijediti prije i takouticati da do obustave ne dođe.

moramo pratiti i najsavremenije tehnologije.

● Tržište i cijene...

-Naočita situacija na našem tržištu odraz je statičnosti same privrede, ispoljenih nedosljednosti i velikog nerada. Svi smo mi povezani i svako poskupljenje ima laične reakcije. Recimo, kilogram bronzne moramo plaćati po 3.000 dinara. Tako je i mi na to ne možemo uticati. Moramo napraviti oštrije zaokrete i u prvom redu različiti

Bistra i zdrava radnička riječ

Sve su to i razlozi zbog kojih smo željeli baš od ovakvog, vrijednog i uzornog radnika, poštenog samoupravljača, i još k tome dobrovoljnog davaoca krvi, da čujemo šta on misli o trenutku stanja i odnosima u našem društvu.

KO RASPOLAŽE DOHOTKOM?

● Samoupravljanje je, delegatski sistem, raspodjela. Kako to vidite u praksi?

-Samoupravljanje nije samo društvena ideologija, već i društveno opredjeljenje iz kojeg proizilazi da svaki radnik u tom mora dati svoj doprinos i aktivno učestvovati. Samim zakonom radnici su dobili pravo i mogućnost da oviadaju dohotkom. Mislim da je tu ključni problem. Mi vladamo dohotkom koji se raspoređuje u okviru OOUR-a, a vrlo mali uticaj imamo na dohodak koji odlazi u SIZ-ove i društveno-političku zajednicu. Najveći problem je kako uspostaviti saradnju između delegata koji nas tamo zastupaju i baze koja ih je delegirala. Javlja se problem otuđenja delegata i preko njih ne možemo bitno uticati na donošenje odluka. Delegati uglavnom iznose svoje lične stavove. Na ovom polju se moramo prestrojiti i iznaći mogućnosti da prijedlozi dolaze iz OOUR-a.

IZNUĐENE ODLUKE

● Štrajkovl ili, blaže rečeno, obustave rada...

Mislim da su obustave rada nesamoupravno i neopravdano sredstvo za postizanje određenih ciljeva u našem društvu. To se javlja u sredinama gdje nisu dovoljno razvijene samoupravne strukture, gdje nije kvalitetan rad izvršnih organa i gdje je kod radnika izražena najamna svijest. Neopravdano je

POZITIVNE PROMJENE

● Kadrovska politika. Kako je vi vidite?

-Dok je vladala praksa da su društveno-političke organizacije sastavljale određene liste, recimo za sastav radničkog savjeta ili izvršnog odbora, javljao se otpor radnika, bez obzira na to da li je delegat dobar ili nije. Otkad je baza počela da predlaže kandidata došli smo do novog kvaliteta i većeg povjerenje radnih ljudi. Mislim da nije bilo u redu ni ono što je članstvo u Savezu komunista bilo uslov za podobnost kandidata. Na taj način smo sputavali rad mnogih ljudi i omalovažavali rezultate njihovog djelovanja.

● Raspodjela prema radu i rezultatima rada...

-To je zaista delikatno pitanje. Raspodjela prema radu i rezultatima rada je ključno pitanje samoupravljanja. Moramo raditi na tome da se vrednuje proizvodni, stručno-kreativni rad i inovatorstvo.

Osnovne poluge za brži razvoj leže baš u nagrađivanju.

ZAPOSTAVLJENA NAUKA

● Razvoj: da li se moglo više i bolje?

-Čini mi se da smo među rijetkima u svijetu koji na nauku najmanje dajemo, a od nje najviše tražimo.

Bez adekvatnog nagrađivanja i ulaganja ne možemo ni očekivati neke promjene. Ne smijemo dozvoliti da zaostajemo. Krajnje je vrijeme da se uključimo u svjetska kretanja i stanemo na put uvozu stranih licenci koje su uglavnom već prevaždane ili nerentabilne. Pa, to je bar jasno: ako želimo na svjetsku pijacu moramo biti konkurentni,

POUKA ZA BUDUĆNOST

● Zapošljavanje...

-Bar je to jasno. Da bismo povećali zaposlenost moramo otvarati nova radna mjesta. Novih kapaciteta nema bez investiranja. Stršan balast su nam promašene i nerentabilne investicije. Ti promašaji poput „Fenija“, „Obrovca“ i drugih javnosti poznatih i nepoznatih, zadali su nam težak udarac. Moramo se opametiti, a to znači ulagati u akumulativne objekte da bismo stvorili nova radna mjesta. Nije mi jasno kako, na primjer, „Jelšingrad“, ne može da dobije kredit za izgradnju nove tvornice uz TAS, kad se zna da je bar TAS akumulativna tvornica, čiji proizvodi imaju prođu širom svijeta.

xxx

Bila su ovo razmišljanja jednog metalca, primjerno radnika i istaknutog samoupravljača. Saznali smo Veselin nije član Saveza komunista. Pitamo zašto?

-Sin sam prvoborca, spomeničara, u školi sam uvijek bio najbolji! Dak, na radnom mjestu sam se maksimalno zalagao, ali nikada me niko nije predložio za članstvo u SK. Niko me nije primjećivao. Prije dvije godine su mi ponudili da me prime u Savez komunista. Međutim, odbio sam, pošto sam se osjećao uvrijeđenim. Zar je trebalo da prođe dvanaest godina pa da me zapaze?

Bez obzira na to što Veselin nije član SK, on se ponaša kako dolikuje svakom komunisti i čovjeku poštenih namjera i dalje će se njegova riječ s pažnjom pratiti, jer Veso ima šta da kaže.

Jasmina KEZIC

A život prođe kao lula duvana

PRAVO
IZMEĐU
TEORIJE
I
PRAKSE

SMRTNA KAZNA BEZ BUDUĆNOSTI?

Smrtna kazna koja je već dugo vremena u latentnoj krizi - nema budućnosti. Ipak, za sada još odolijeva vremenu, mada je u svijetu stalno prisutna tendencija sužavanja pravnih okvira ove sankcije u kojoj je zastupljen princip odmazde.

Proces ukidanja smrtno kazne u današnjem vremenu - brži je skoro dva puta nego u 19. vijeku. Ako bi se njeno ukidanje u svijetu provodilo onim tempom kakav je bio od 1950. do 1975. godine - onda bi do potpunog ukidanja ove sankcije u svim državama, trebalo čekati još oko 640 godina - odnosno do 2.623!

Ovo mišljenje zastupa profesor dr Mirko Tomić, šef katedre za krivično-pravne nauke Pravnog fakulteta u Banjaluci, u svojoj najnovijoj knjizi „Smrtna kazna u krivičnom pravu“ - koja je ovih dana izašla iz štampe. Bio je to ujedno povod za razgovor - o ovoj, najtežoj kazni.

NAJTEŽA KAZNA

● Kakav je bio razvojni put smrtno kazne?

— U pravnoj literaturi postoji veliki stepen saglasnosti da je prvi oblik smrtno kazne bila krvna osveta, istina, veoma udaljena po formi i sadržaju. Nastankom klasnog društva i državne organizacije ona gubi prvobitni smisao. Država joj oduzima karakter privatne reakcije i dovodi je u sklad s konkretnim društvenim shvatanjem o kazni. Od tada je smrtna kazna moćno sredstvo represije svake države, koja je ima u svom sistemu krivičnih sankcija.

● Do kade je bila najčešće primjenjivana sankcija?

— Sve do kraja 18. vijeka smrtna kazna je bila glavna i najčešće primjenjivana krivična sankcija u svim državama. Surovost u društvenim odnosima imala je odgovarajući odraz u učestalosti primjene smrtno kazne, koja je u većini slučajeva bila samo završetak strašnih patnji - okrivljenih.

● Ako se na smrtnu kaznu gleda kroz prizmu sadašnjih saznanja, odlučno se može tvrditi da ova sankcija u svijetu i kod nas - nema budućnost

● O potpunom ukidanju najteže krivične sankcije u Jugoslaviji prerano je govoriti, mada je postepeno treba sužavati

U ČEMU SU DILEME?

● Izricanje najteže krivične sankcije uvijek je izazivalo dileme i oprečna mišljenja.

Nijedna krivična sankcija nije izazivala tako brojne i kontroverzane diskusije o opravdanosti svog postojanja kao smrtna kazna, koju nalazimo u krivičnim zakonima država svih klasnih društveno-ekonomskih formacija. Od početka druge polovine 18. vijeka, kada se počelo raspravljati o njenoj cjelishodnosti, pa sve do danas, u nauki krivičnog prava operiše se argumentima pro et kontra (za i protiv). Ta dva dijametralno suprotna stanovišta ne nude nikakvo treće rješenje. Ipak, o opravdanosti smrtno kazne ne raspravlja se više sa toliko žara kao u vrijeme nastanka abolicionističkog pokreta. U kriminalnoj politici svake zemlje sadržano je vjerovanje o potrebi ili suvišnosti smrtno kazne, zasnovano na proučavanju stanja kriminaliteta u određenom periodu. Otuda se pri ocjeni ovog pitanja treba raspraviti - da li je smrtna kazna potrebna ili nije, a nikako i pitanje - da li je human ili ne. Oduzimanje ljudskog života je, bez sumnje, nehuman akt, ali i društvo ne može jednostavno ispoljavati humanost prema zločincima, a zanemarivati njihove žrtve.

NOVI POGLEDI

● Koji su uslovi utjecali na mijenjanje odnosa prema smrtnoj kazni?

— Ne postoji jedinstveno gledište o tome koji su uslovi bitno utjecali na mijenjanje odnosa prema smrtnoj kazni, mada se najčešće ističu ovi faktori: razvoj kulture i na-

uke, uticaj humanističke filozofije, promjene usferi proizvodnih odnosa... Naravno, hiljadu-godišnju tradiciju ne može izmijeniti samo jedna pojava u društvu. Proces mijenjanja odnosa tekao je dugo, a ušao je u završnu fazu tek onda, kada je preovladalo shvatanje da su svi ljudi jednaki - bez obzira na socijalni položaj. Značajan događaj predstavlja prvo ukidanje smrtno kazne u kneževini Toskani 1786. i Austriji 1787. godine. Ukidanje najteže krivične sankcije u ovim zemljama, makar i privremeno - značilo je izazov istoriji i tradiciji. Od tada može se pratiti postepeno sužavanje načina izvršenja smrtno kazne i sužavanje njene primjene u gotovo svim feudalnim državama, - kaže dr Mirko Tomić.

● Kako se na smrtnu kaznu gleda u savremenom svijetu?

— Danas u svijetu postoje tri skupine zemalja: one koje imaju smrtnu kaznu u krivičnim zakonima i primjenjuju je, druge imaju ovu kaznu, ali je ne primjenjuju i treće - koje su je ukinule. Držeći se ove podjele - možemo reći da je prva grupa najbrojnija. Tako, od 158 država članica OUN - 120 ih ima smrtnu kaznu. Najmalobrojniju skupinu predstavljaju zemlje koje predviđaju najtežu kaznu, ali je stvarno ne primjenjuju (Belgija, Lihtenštajn i Nikaragva). Što se tiče socijalističkih zemalja nema nikakvog nagovještaja da bi se u njima mogao mijenjati odnos prema smrtnoj kazni (izuzetak je ukidanje ove kazne u SSSR - u od 1947-1950. godine).

NUŽNO ZLO

● Šta mislite o pokušajima i tendencijama da se nepostojanje

smrtno kazne u kaznenom sistemu nekih država poistovjećuje s razvijenosti demokratskih institucija u njima?

To se ne može ozbiljno prihvatiti, jer postoje i suprotni dokazi. Tako, na primjer, dr Centner stoji na stanovištu: „...ako je određenom društvu u određenom vremenu radi zaštite od najtežih oblika kriminaliteta - smrtna kazna još neophodno potrebna, onda je ona kao nužno zlo i opravdana.“ To odgovara i pravnom shvatanju naših ljudi, koji u velikoj većini zastupaju mišljenje da se društvo na današnjem stepenu svog razvitka ne može osjećati sigurnim bez smrtno kazne. Učestalost izvršenja najtežih krivičnih djela u našoj zemlji ne ide u prilog abolicionistima, u čiju plemenitost ne sumnjamo. S obzirom na decentralizaciju

Jugoslovenskog krivičnog zakonodavstva može se očekivati da će u nekom od narednih noveliranja krivičnih zakona socijalističkih republika i autonomnih pokrajina - negdje biti ukinuta smrtna kazna. Jugoslavija bi tada imala svoj „eksperiment“ koji bi možda odgovorio na ključno pitanje: da li bi u toj društveno-političkoj zajednici došlo do povećanja izvršenja najtežih krivičnih djela? - kaže Tomić.

Ako na smrtnu kaznu gledamo kroz prizmu sadašnjih saznanja - zaključuje dr Mirko Tomić, onda se odlučno može tvrditi - da ova sankcija u svijetu i kod nas - nema budućnosti. U Jugoslaviji treba smrtnu kaznu postepeno sužavati, ali o njenom potpunom ukidanju - prerano je govoriti.

Pripremio:
Mirko KISJAN

PUTUJUĆI
AUSTRALIJOM

Australija će vas, ma kako se Kvantasov „boing 747“ meko spustio na pistu u Sidneju ili Melbourne, iznenaditi. Posebno ako iz Beograda krenete sredinom decembra. Na prvom slijetanju u Atini dočekuje vas hladna noć, letite deset sati do vrelog, vlažnog, zadihanog Bangkoka i još devet do australijskih zračnih luka. Australiju, ako vam se posreći da vas dočeka lijep dan, vidite izdaleka, obasjanu suncem, zazlaćenu, svu u treptaju. Ako vas put nosi ka Kanberl, Sidneju ili Melbourne preletjećete je cijelu od zapadne obale na kojoj je najveći grad Pert. I iz aviona se vidi naseljeni, pustinski dio centralnog dijela ove zemlje.

Sve to traje nepuna 24 sata, a košta oko 1.500 australijskih dolara (odnosno 250 hiljada dinara).

Decembar - srce ljeta

Decembar je u Australiji srce ljeta. Temperature se kreću, u ovoj prostranoj zemlji, od 20 do 45 stepeni Celzijusa. Manji dio od oko 7,8 miliona kvadratnih kilometara ove zemlje je naseljen. Na cijelom

kontinentu živi jedva 15 miliona stanovnika.

Australija je parlamentarna savezna država u sklopu Britanske zajednice naroda. Iako je do njenih obala prvi prodro Španac Luis Torres 1606. godine. Evropljani su se dugo držali po strani, ne interesujući se za tu zemlju daleko oko 20 hiljada kilometara. Tek kada je u australske vode doplovio veliki moreplovac Džems Kuk, počinju se naseljavati Englezi.

Australijanci slave 26. januar kao nacionalni praznik - Dan Australije. Na taj dan, naime, 1788. godine je prvi put i upriličena ovakva proslava. Mjesto proslave je bio dio sidnejske luke, koji se danas zove Sidni Kov. Tadašnji kapetan britanske mornarice Artur Filip je naredio da se na improvizovani jarbol podigne britanske zastave. Kapetana je okruživala straža pomorske policije i grupe kažnjenika. To su i bili prvi doseljenici. Uz obalu je stajao mali ratni brod Sapli, prvi koji je ikada došao u sidnejsku luku. Artur Filip je objavio da on u ime tadašnjeg britanskog kralja Džordža Trećeg uzima u posjed istočnu obalu Australije.

Do 1938. godine ova praznovanje je bilo privilegija zvaničnih

predstavnik britanske vlade, a od tada se proslavlja kao javni praznik (pablik holiday). Do 1900. godine pojedine oblasti su živjele svaka za sebe, a tada se udružuju u Zajednicu Australije (Komonvelt of Australija). Svaka ima svog guvernera i svoj parlament. Među sedam guvernera i parlamenta ne postoje zajedničke veze. Svih sedam guvernera u stvari odgovaraju svojoj kancelariji u Londonu.

Odgonetanje australske zagonetke

Australija vam se počinje stvarno odgonetati tek kada prisustvujete proslavi 26. januara. U Veston parku u Kanberl ove godine na taj dan okupilo se oko 50 hiljada ljudi. Etničke skupine su imale svoj program. Miričku čevapčići i stek, jede se pirnač, pije šiljivovica, skoč, italijenska vina, ispržaju široke sjevonske gače, vidi se šajkeče, kilt, sombrero, sviraju harmonika, kitarjate, gitara, čuje se rog...

Slavilo se i pjevalo do duboko u noć. Sa sjetom su seštedi doseljenici

Kengurli su znak Australije

ci prisjećali vremena kada su kročili na ovo tlo i kada su im se u to vrijeme neljubazni domaćini, istina pojedinci među njima, obračali sa Bladi nju (krvavim novim). To vrijeme je srećom otišlo u nepovrat. Sadaje to jedna, multinacionalna i multikulturna zajednica. Folklor naroda koji su se ovdje doselili, običaji, pjesma i kuhinja divno su se isprepleli tako da čine izvanredan amalgam međunarodnog zajedništva. Tako je bilo širom Australije, veselio se

cijeli kontinent od Tasmanije do Darvina na „rogu Australije“.

Dva sata kasnije Veston park je bio besprijekorno čist. Tu noć je jedino policija imala više posla sa onima koji su se suviše družili sa alkoholom. Sutradan, u devet sati, snažni industrijski mehanizam Australije se pokrenuo. Jučerašnje slavije je bilo zaista jučerašnje. Došao je radni dan, dan biznisa i dolara.

A. KASIPOVIĆ

Amalgam međunarodnog zajedništva

● Običaji, navike, folklor i druga nacionalna obilježja divno su se isprepleli među doseljenicima, čineći izvanredno homogenu međunarodnu zajednicu

PODUHVAT STOLJEĆA

● Nakon 30 godina izgradnje ovog jedinstvenog hidromelioracionog sistema u južnoj Evropi, za čiju je uspješnost SOUR Dunav-Tisa-Dunav dobio Nagradu AVNOJ-a, stvoreni su hidrološki, pedološki i tehnološki uslovi za organizovanu proizvodnju hrane na vojvodanskim poljima u dvije žetve

Prve, najstarije civilizacije u kulturnoj historiji svijeta opstajale su i razvijale se zahvaljujući, uglavnom prvobitnim velikim irigacionim sistemima. Tako je bilo s Egipćanima, Asircima, Mesopotamcima, takođe i sa starim Rimljanima, Kinezima.

Toliko iz historije starog vijeka što se tiče savremene civilizacije, bar ove naše u Evropi, njena sudbina i opstanak vezani su sve je očiglednije — opet za velike irigacije. Čudna neka historija, nedanam, eto, hiljadama godina da se maknemo iz kruga ovisnosti od hrane i vode. Tu pupčanu vezanost čovjeka za njegovu sposobnost i moćnost u proizvodnji hrane, tu vizionarsku projekciju kretanja u budućnosti, evidentno je, bio je spoznao inženjer Nikola Mirkov, kad je, susrećući se u odlučujućoj tački historije sa svojim vremenom i idejom, predložio izgradnju, a kasnije postao i tvorac Hidrosistema Dunav-Tisa-Dunav.

RAVNO U UDŽBENIKE

Sadašnja generacija četrdeset godišnjice pa onda sve one mlade, još u osnovnoj školi učila je iz udžbenika o najvećem poduhvatu u našoj zemlji, izgradnji hidrosiste-

ma Dunav-Tisa-Dunav. Učili su o ovom sistemu kao o školskom gradivu, a sistem je tek nastajao. U udžbenike je, svakako, ušao zbog svoje grandioznosti i perspektiva koje se ostvaruju za ukupan razvoj privrede zemlje, posebno poljoprivrede i prehrambene industrije. Jer, hidrosistem Dunav-Tisa-Dunav, koji je u vremenu od 1947. do 1956. godine projektovan a građen, etapno do 1977. godine, danas je splet kanalske mreže duge 930 kilometara Hidrosistema gravitira 970 hiljada hektara plodne vojvodanske zemlje. Riječ je dakle o mreži kanala koja je projektovana da se iz nje može navodnjavati 510 hiljada hektara oranica.

Zamišljen i građen da udovolji funkcijama odvodnjavanja i navodnjavanja, mrežom kanala i instalacija za odvođenje viška vode, kao i svojim položajem (prolazi kroz najniže predjele, tako da mu je nivo vode u kanalima uvijek ispod nivoa tla) hidrosistem je već „pokrio“ oko polovine predviđenih površina, dok je taj procenat u pogledu izgrađenosti zalivnih sistema (za navodnjavanje) znatno manji. Izgrađeno je tek 10 odsto planiranih objekata, odnosno za navodnjavanje je osposobljeno 50 hiljada hektara oranica.

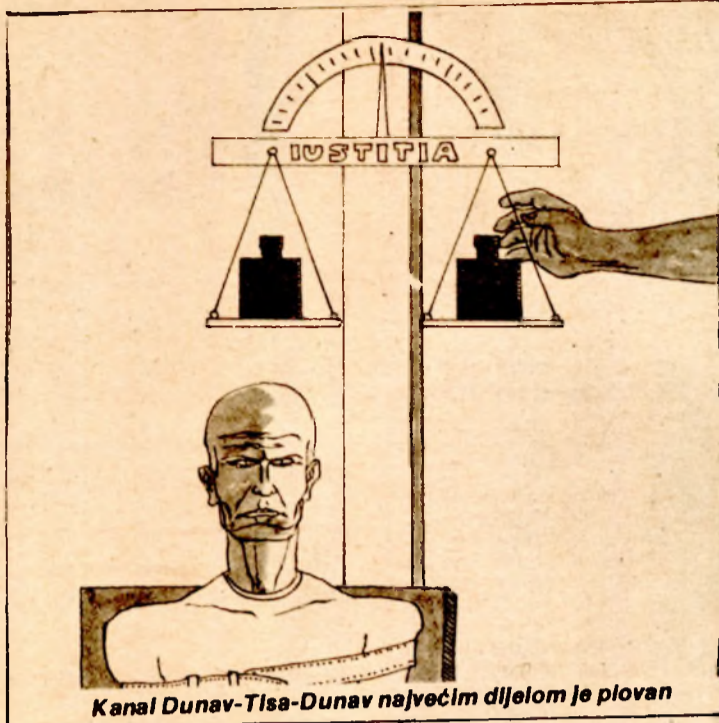
POTENCIJAL KOJI ZADIVLJUJE

Ekonomski značaj hidrosistema ne iscrpljuje se samo u efektima odvodnjavanja na ogromnom prostoru i mogućnostima navodnjavanja velikih površina. On bitno utiče na izmjenu opšteg ekonomskog položaja i uslova za život, unoseći novu kulturu vode na cijelom području.

U borbi protiv suše postignuti su zapaženi rezultati. Korištenjem vode dobijaju se veći prinosi: pšenice za 10 kvintala po hektaru, kukuruza 30, lucerke 80, šećerne repe za 200 kvintala po hektaru itd.

Ali, korištenje zalivnih sistema na način kako se to do sada činilo i još uvijek u dobroj mjeri čini, ne daje željene efekte. Naime, ako zalivne sisteme (sisteme i mreže kanala za navodnjavanje) koristimo samo kao mjeru i elemente borbe protiv suše, onda ti sistemi ne nalaze svoju ekonomsku opravdanost kao ni opravdanost gradnje ovih, ipak, skupih instalacija. Na zalivnu mrežu moraju biti naslonjeni pratilci proizvodni kapaciteti — stočarske farme i preradivački kapaciteti za povrtnarske i zrnaste poljoprivredne kulture, te kapaciteti za visoku finalizaciju stočarskih proizvoda.

— Tamo gdje se gradi zalivni sistem treba mijenjati proizvodnju i sjetvenu strukturu u korist povrća, voća, stočne hrane i Industrijskog bilja. Očigledno, gdje se u zalivnom sistemu uzgajaju žitarice, sistem je loše korišćen — kaže mr Sava Mihčić, pomoćnik predsjednika Poslovnog odbora SOUR-a Dunav-Tisa-Dunav iz Novog Sada. On odmah ističe i činjenicu da veliki broj radnih organizacija iz sastava SOUR-a Dunav-Tisa-Dunav, kao i organizacija udruženog rada organizovanih u dru-

Kanal Dunav-Tisa-Dunav najvećim dijelom je plovni

gim agrosistemima u Bačkoj i Banatu, koje imaju površine pod zalivnim sistemom, baš rukovodene ovim saznanjem, već duži niz godina postiže veoma zapažene rezultate.

Osim činjenice da se korištenjem vode kao faktora u poljoprivrednoj proizvodnji eliminišu uticaji suša i dobivaju veći prinosi, u zalivnim sistemima otvara se i mogućnost organizovanja veoma važne postrne poljoprivredne proizvodnje, proizvodnje u drugoj žetvi godišnje.

DVIJE ŽETVE GODIŠNJE

O drugoj žetvi sanjali ratari, valjda, od kad ratarenje traje. Iskustva razna i davna, kao i ova koja se dobivaju posljednjih godina i decenija u hidrosistemu Dunav — Tisa — Dunav, govore o opravdanosti računavanja na drugu žetvu, kao realnu mogućnost i naše jedino opredjeljenje radi povećanja kapaciteta za proizvodnju poljoprivrednih proizvoda, a iz njih i hrane. O drugoj žetvi u Vojvodini dr Novica Vučić, profesor Univerziteta u Novom Sadu, nedavno je objavio i knjigu „Navodnjavanje i dve žetve godišnje“ u kojoj na popularan, ali i naučno-dokumentovan način, obrazlaže sve prednosti ovakvog opredjeljenja u organizovanju poljoprivredne proizvodnje.

Doktor Vučić u uvodu svojoj knjizi ističe da u našoj zemlji svake godine, poslije žetve pšenice, ostane golog zemljišta oko 1,7 miliona hektara, koje je nelskorišteno u najboljem dijelu godine, kad je naj-

više sunca i toplote — 70 do 120 dana. Dodamo li ovim činjenicama podatak mr Sava Mihčića da se u postmjoj sjetvi može po hektaru proizvesti prosječno do tri vagona proizvoda, onda se perspektive koje nudi druga žetva, jasnije otvaraju.

KIČMA AGRO KOMPLEKSA

Sa novoosvojenih površina zalivnim sistemima godišnje će moći da se proizvede oko pet miliona tona hrane. Značaj uvođenja zalivnih sistema i druge žetve vidi se i iz podatka da se u svom ratarenju na ovim površinama do sada proizvelo 1,7 miliona tona hrane.

Od pomenutih budućih pet miliona tona hrane u novom načinu proizvodnje, oko 120 hiljada tona biće meso, mlijeko i njihove prerađevine. Ove brojke rezultat su povećanja interesa za razvoj stočarstva — Za izgradnju kapaciteta za razvoj stočarske proizvodnje izražen je toliko interes, da izgleda nevjerojatan broj stočarskih farmi koje će biti izgrađene do kraja ovog petogodišća, pa ga zato neću ni spominjati — kaže nam u razgovoru mr Sava Mihčić.

Hidrosistem Dunav-Tisa-Dunav postaje tako kičma agroindustrijskog kompleksa Vojvodine i višestruko vraća uložena sredstva u njegovu izgradnju. On obezbjeđuje revolucionarne promjene u načinu proizvodnje hrane u tolikoj mjeri da se može govoriti o opraštanju od stare i ulasku u novu Vojvodinu kojoj su perspektive otvorenije nego ikada.

Borislav POLIĆ

SA SMAILOM ZJAKIĆEM, JEDINIM I MOŽDA POSLJEDNJIM REMENAROM U BOSANSKOJ KRUPI

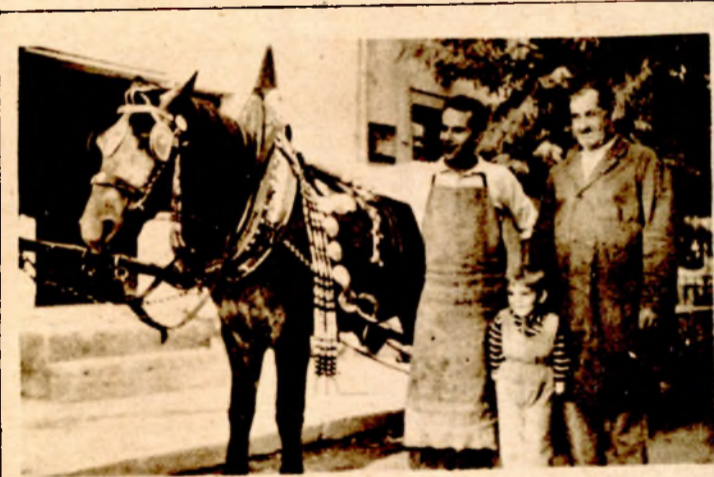
Zanat koji se gasi

● U radnji sam od jutra do mraka. Eto, da bih ormu za jedan par konja napravio treba mi 15 dana. Utroši se dosta materijala, a sve se radi ručno...

kojem prijeti opasnost da izumre on kaže:

— Moj otac ovaj zanat je naučio i radnju naslijedio od strica i tako se to sa koljena na koljeno prenosilo u našoj porodici. Ja sam kao dijete uz oca prvo počeo da prišivam šare na amove i uzde. Ubrzo sam, slušajući mušterije kako sa zanosom pričaju o dobrim i lijepim konjima, zavolio ovaj zanat. Od oca sam naslijedio i radnju u kojoj sada radim. Inače, kod mene u radnju dolaze ljudi iz udaljenih krajeva, traže da im napravim dobru i lijepu ormu za

konje. Može se tu u pričama naših ljudi osjetiti velika ljubav prema konjima. Često su priče vezane za vašare, trke i prodaju konja. Negdje prošle godine kod mene u radnju dođe jedan poljoprivrednik iz Podgrmeča i reče: „Majstore, ja imam konje koji su skuplji od auta. Spremam se na vašar u Ključ. Na toj pijaci bude veliki broj ljudi, a konji se tada najbolje prodaju. Vjerujem da boljih neće biti od mojih, pa daj napravi i ormu koja će biti najbolja.“ Kada sam mu ormu napravio, rekao mi je: „Bolje orme i konja neće biti u Ključu na vašaru.“

TRI GENERACIJE ZJAKIĆA: Small, njegov otac i sin, kraj konja kojeg je Small propisno opremio

DA SE ZNA KO JE GAZDA!

— Imam dovoljno posla, može se od ovog zanata dobro živjeti, ali se mora dosta raditi. Ja sam u radnji od jutra do mraka. Eto, da bih ormu za jedan par konja napravio treba mi oko 15 dana. Utroši se dosta materijala, a sve se to radi ručno.

Unazad nekoliko godina kao da su ljudi ponovo počeli da kupuju konje, češće dolaze i naručuju ormu. Vole naši ljudi da

imaju dobre konje, a kada naručuju ormu kažu: neka bude dobra i lijepa, neka ima praporaca, hakli i drugog nakita, da se zna ko je gazda.

— Ja sve radim sam u radnji. Neće niko da uči ovaj zanat. Mladi ljudi idu u industriju, kažu da je tamo lakše. Posla imam dovoljno, a ni porez nije velik, pa ću ovdje da dočekam i penziju. Izgleda da će sa mnom da se prekine tradicija naše porodice vezana za ovaj zanat, reče pomalo sjetno Small.

Boško VASILJEVIĆ

ZANIMLJIVI
SUGRAĐANI

Remenarska radnja Smalla Zjakića u Ulici 4. jula u Bosanskoj Krupi jedina je ove vrste na području bosanskokrupske komune. Prostorija radionice, okićena raznim materijalima za izradu orme za konje, podsjeća na mnoge koje su već davno prestale rad u Bosanskoj krajini.

U porodici Zjakić ovaj se zanat sa generacije na generaciju prenosi već desetinama godina. A orme za konje koje izrađuje majstor Zjakić nadaleko su poznate i tražene.

SKOLJENA NA KOLJENO

Četrdesetogodišnji majstor Smail Zjakić ovladao je remenarskom vještinom uz svog oca Abdulaha. O ovom zanatu

SA RAZNIH MERIDIJANA

● Anketa pokazuje da oko 30 odsto Italijana odlazi nedjeljom u crkvu, ali je dvostruko manje onih koji su raspoloženi da jedan dio poreza na platu ustupe crkvi

Najvjerovatnije je da će se idućih godina tokom službi božjih u italijanskim crkvama često govoriti o porezu na platu i o prijavi prihoda poreskim organima. Takvu perspektivu direktno donosi novi konkordat između italijanske države i Vatikana kojim je zamijenjen onaj stari iz 1929. godine, između fašističke države i Svete stolice. Jedna anketa je pokazala da 30,8 odsto Italijana redovno ili „gotovo redovno“ ide nedjeljom u crkvu. Međutim, svega je 14,7 odsto raspoloženo da jedan dio poreza na platu namijeni crkvi. Riječ je o 0,80 odsto od IRPEF-a, kako se u skraćenici naziva porez koji na prihod plaćaju „fizička lica“.

Radi se, faktički, o novom načinu „finansiranja klera“. Umjesto dosadašnjih 300 milijardi lira koliko je italijanska država davala Biskupskoj konferenciji Italije u vidu „dodatka na župničku platu“. Taj sistem će, na osnovu novog konkordata, potpisanog 15. novembra prošle godine, prestati da važi od 1990. godine. Umjesto „župničke plate“, država će (oporezovane, ipak niko ne pita) doznacivati Biskupskoj konferenciji globalnu godišnju sumu koja će obuhvatiti pomenutih 0,8 odsto od poreza na lični prihod i „darovnice“ od najviše dva miliona lira oslobođenje poreza. Izračunato je da će državna poreska kasa ubirati ove godine iz te vrste poreza 62.420 miliona

ITALIJANSKI KATOLICI I NOVI KONKORDAT

Bog je jedno, crkva drugo

lira, tako da bi 0,8 odsto namirilo četvrtinu dosadašnje sume. Iz pomenute ankete nije moguće tačno zaključiti koliko bi iznosile darovnice.

Ali, ako je malen procenat katolika raspoloženi da manje od jedan odsto iz ličnih poreskih doprinosa namijeni svojoj crkvi, kako će tek biti sa darovnicama. Jer, u crkvu ide više siromašnih (30 odsto) nego bogatih (22 odsto). Napitanje u anketi — „ako biste mogli da odlučujete kome biste najradije namijenili svoj dio od 0,8 odsto poreza na lični prihod“, svega 14,7 odsto odgovorilo je — crkvi, dok 66 odsto traži da država sa tim parama odabere druge, dobrotvorne, ciljeve.

Laička država je, kao što se vidi, pomalo „skinula“ popove sa leđa. Finansijsko raspoloženje „aktivnih katolika“ nikako nije u ovom trenutku sklono crkvenoj kasi, a crkva opet zbog velikih rashoda, ne može živjeti samo od milodara.

RIM: Jedna od monumentalnih crkava u „vječnom gradu“

I zato, dva laička pitanja — porezi prijava prihoda, biće sigurno tema za predikaonice idućih godina, uz „milost i pomoć božju“. Pet

godina ostaje crkvi da ubijedi „stado božje“ u svoje velike potrebe.

Ilja MIMICA

SOVJETSKI RAZVOJNI PRIORITETI

● Preovladava uvjerenje da sibirsku ledenu barijeru može da „osvoji“ samo željeznica ● Svakih pet godina u SSSR-u se izgradi oko 3.000 kilometara novih pruga

Željezničkih kolosijeka, lokomotiva, putničkih i teretnih vagona u Sovjetskom Savezu nikada nema dovoljno. To je saobraćaj na kojem ima stalno povika oštih kritika, pa su sovjetski partijski vrh i vlada formirali političko-stručno tijelo s velikim ovlaštenjima koje kontrolise mjere za poboljšanje željezničkih usluga. Na njegovom čelu je član Politburoa CK KP SS i jedan od prvih zamjenika predsjednika vlade Gajdar Aljjev.

MAGISTRALA DUGA
3.100 KILOMETARA

Cijeni se da je za posljednje dvije godine u tom pravcu mnogo učinjeno, mada ni izdaleka toliko da bi armija od 11,1 miliona putnika, koliko ih željeznica preveze za 24 sata, bila zadovoljna. I privreda koja za noć i dan utovari u vagonu oko 10,5 miliona tona robe, stalno se žali na željezničare. Zadatak nijelak, jer svakih pet godina pusti se u eksploataciju novih pruga u dužini od oko 3.000 kilometara. Prošle godine stavljene su šine na posljednje kilometre Bajkalsko-amurske magistrale, koja je duga 3.100 kilometara i koja prolazi kroz ledena bespuća Sibira. I mada još nije osposobljena za normalni saobraćaj, ove godine počće da se gradi njen novi krak od Berakita, preko Tomota do Jakutska.

Nova pruga za četiri puta je kraća od Bajkalsko-amurske magistrale, ali njena izgradnja neće biti mnogo lakša, jer treba da presiječe sjeveroistočni dio Sovjetskog Saveza gdje su zime još oštrije i duže. To je skupa investicija ali računice su pokazale da se bogatstvo Sibira „može osvojiti samo željezničkom vagonima“. Sva ostala saobraćajna sredstva, posebno riječni i drumski saobraćaj ne mogu da pobijede surovu klimu, pa su mnogi regioni potpuno zimi odsječeni od centralnih dijelova zemlje. Tako je jakutskoj oblasti, ove po niskim temperaturama rekordne zime, prijetila katastrofa, jer je došlo do havarije na jednom gasovodu koji grije ovaj rudama i gasom bogati kraj. Jedini je izlaz bio da se avionima doturi stanovništvu i privredi nafta, pa su tako, dok gasovod nije popravljen, transportovane desetine hiljada tona nafte i njenih derivata.

KROZ PROSTRANSTVA
SIBIRA

Povod za povezivanje Jakutska sa sibirskom željezničkom mrežom bile su, međutim, ekonomske računice koje pokazuju da se eksploatacija uglja, raznih metala ne isplati drugičije. Upravo zato zauzet je stav da se Sibir i Daleki istok osvajaju isključivo željeznicom.

Pored Transibirske i Amursko-bajkalske magistrale, do iduće godine trebalo bi da se završi još jedna pruga u Sibiru, duga 650 kilometara, koja će povezivati Surgut i Urengoj sa Jageljevom. Ona, u stvari, ide prema sjeveru trenutno najbogatijim nalazištima nafte i gasa u Tjumenskoj oblasti. Gradi se i pruga Anžerskaja-Barza koja povezuje ugljeni bazen u tomskoj oblasti sa centralnim dijelovima zemlje. Pored toga, stavljaju se šine i na nekoliko novih pruga u Zakavkazu koje skraćuju vezu jug-a sa centralnim dijelom Sovjetskog Saveza, a pri kraju su i neke pruge u Azerbejdžanu i Gruziji.

Slavko STANIĆ

ZAKASNJELE POSLJEDICE NUKLEARNE PROBE NA BIKINIJU

BOMBA ČUDOVIŠTE

● I sada, poslije tri decenije, starijedioci umiru od raka, leukemije i drugih bolesti ● SAD se oglašuju, ne samo o humanost već i o pravne norme ● Žitelji ugroženih ostrva traže nezavisnu analizu

Poslije trideset i jedne godine od probne termonuklearne eksplozije na Bikiniju, starijedioci iste grupe Atolskih ostrva na Pacifiku zatražili su da se presele na neko drugo mjesto, kako bi izbjegli posljedice radijacije. Obrazlažući, u ime Starateljskog savjeta UN ovaj zahtjev, Hulan Riklom je rekao da se posljedice eksplozije „bombe čudovišta“ još osjećaju na tom ostrvlju.

Pomalo neobičan opis bombe u potpunosti odgovara njenoj strahovitog razornoj moći — hiljadu puta većoj od one koja je uništila Hirošimu.

Govoreći o posljedicama eksplozije, Riklom je naveo da narod na ostrvima u susjedstvu Atola Bikinija, posebno življa Atola Rongelapa, još pati od tiroidnog raka, leukemije, poremećaja u radanju i preranog porođaja. Dobarci sa Rongelapa su prije godinu i po dana odlučili da napuste rodno tlo.

SEoba POSLIJE
TRI DECENIJE

Oni su, za preseljenje, zatražili pomoć od vlade SAD, kao i neposredno odgovorne za eksploziju i štetu koju je ona izazvala. Do sada, na žalost, konstatovao je Riklom, nije primjećen nikakav znak spremnosti Vašingtona da im pritekne u pomoć.

Kongres SAD je, umjesto toga, preporučio izradu nove studije kojom bi se utvrdilo „da li zaista postoje potrebe za preseljenjem“. Kako je, sa podosta cinizma, primijetio jedan od učesnika rasprave o ovoj temi pred Specijalnim komitetom Ujedinjenih nacija za dekolonizaciju, najbolji način da studija bude što prije završena je „preseljenje članova Kongresa na ugrožena pacifička ostrva“.

Na pitanje kako se osjećaju žitelji ovih ostrva, Riklom je bez uvijanja odgovorio: „Kao opitni kunići na kojima je isprobavano dejstvo radi-

oaktivnih padavina“. „Zamenejeto isto što i ubistvo sa predumišljajem“ — naglasio je on.

NUKLEARNI GENOCID

Zanimljivo je da su u sporu oko naknade štete žrtvama radijacije prihvaćeni kao dokazi laboratorijski i drugi rezultati pribavljeni pod neposrednim nadzorom ministarstva za energetiku SAD.

Pozivajući se na elementarne pravne norme, koje zainteresovanu stranu isključuju iz svjedočenja žitelji ugroženih ostrva traže sada nezavisnu radiološku studiju.

Sudeći po protoku vremena, riječ je o nesumnjivo brižljivo skrivenoj tragičnoj sudbini ljudi — ni krivih ni dužnih, iako se otome raspravljalo i u komitetu za dekolonizaciju SAD se ponašaju kao da je u pitanju samo jedna od mnogih prašnjavih tema.

Znači li to da su Ujedinjene nacije izgubile smisao da razlikuju bitno od nebitnog? Ili pak samo to da se jednostavno niko nije sjetio da primjer, ovog naroda, koji trideset i jednu godinu poslije nuklearne eksplozije mora da napusti rodno tlo, predstavlja do sada, vjerovatno, najjači argument protiv nuklearnog naoružavanja uopšte.

D. MIKLJA

RASIZAM NA FRANCUSKI NAČIN

NOVE ŽRTVE OBIJESTI

● Opasnost od rasističkih opsjena, koja se, kako se čini, već dobro ukorijenila u dijelu francuskog društva

Mi, jednostavno, netrpimo i nevolimo Arape“. To je bilo jedino objašnjenje koje su policiji dala dva žitelja Mantona gradića nedaleko od Monte Karla, nakon što su protekle nedjelje pušćanim rafalima pokosili Marokanca Aziza Madaka i teško ranili njegovog prijatelja 17-godišnjeg Žan Lika sa Martinika.

Šta je skrivio dvadesetosmogodišnji Aziz Madak, osim što ima nešto tamniju boju kože nego njegove ubice, da bi dvojica sugrađana, zadojenih suludom rasnom mržnjom, potegli oružje? Dvadesetsedmogodišnji Iv Podoski i njegov kompanjon istih godina, Fransoa Plovano, pucali su na Aziza Madaka samo zato što se „drznuo“ da razgovara sa jednom mladom bijelom ženom!

I pored uvjeravanja Madakove sagovornice da je njihov razgovor prijateljski, dvojica nepozvanih „zaštitnika“ su donijeli neopozivu odluku da „odre lekciju nasrtljivom Arapinu“. Pošto su se naoružali dvocjevkom, motociklom su se dali u potjeru za svojom neudžnom žrtvom. Kada su Aziza najzd pronašli, Plovano je — dok je njegov saučesnik Podoski dodavao gas — ispalio hica na Marokanca i njegovog druga sa Martinika.

Rasistički pir je okončan kobno za Aziza Madaka, koji je od zadobijenih rana podlegao u bolnici u Nici. Njegov drug, maloljetni Žan Lik, sa Martinika, imao je više sreće. Iako je i sam pogođen pušćanim mecima, njegov život nije u opasnosti.

Najnoviji gnusni zločin, koji je — kako se tvrdi u ovdajšnjim štampi — „skrivan“ od javnosti puna dva dana, izazvao je žestoke proteste u francuskoj javnosti. Glas osude i protesta posebno su digle razne antirasističke organizacije.

Najmlađa među njima, „Sos-rasizam“, osnovana prije nepunih mjesec dana i poznata kao inicijator ideje o rasturanju poznatog antirasističkog bedža — ispružene šake sa porukom „ne diraj u moga druga“ — organizovala je prošle nedjelje opštenacionainu akciju borbe protiv rasizma. U svim srednjim školama i na univerzitetima, održani su, mimo nastavnog programa, časovi na kojima se isključivo govorilo o opasnostima „rasističke opsjene“ koja se, čini se, već dobro ukorijenila u dijelu francuskog društva.

D. RADOVANOVIĆ

ŽELJEZNICA „OSVAJA“ SIBIR

TOP—LISTA

DOMAĆA:

1. ZA ESMU - BIJELO DUGME"
2. POGLEDAJ DOM SVOJ ANDELE - „RIB-LJA ČORBA"
3. MANDARINA I BANANA - Oliver i Marina
4. LABUDOVI MOJI - Sead Memić Vajta
5. DODIR NJEŽNOSTI - „STIDLJIVA LJUBIČICA"

STRANA:

1. CARELESS WHISPER - Georgie Michael
2. VALOTTE Julian Loinon
3. CAN'T FIGHT THIS FEELING - Spedwagon
4. ALL CRIED OUT - Alison Muet
5. NEUTRON DANCE - „PINTER SISTERS"

NARODNA:

1. PLAKAO SAM PLAKAO - Miroslav Ilić
2. BEZTEBE JE GORKO VINO - Duško Kuliš
3. RECI MI SVE ŽELJE - Sinan Sakić
4. HVALA TI ŠTO POSTOJIŠ - Dobrivoje Topalović
5. HEJ LJUBAVI U DALEKOM GRADU - Halid Muslimović

PET NEZABORAVNIH:

1. HARMONY - Ray Conniff
2. THE MOST BEAUTIFUL GIRL - Charlie Rich
3. THE GAMBLER - Bobby Bare
4. GO LIKE ELIJAH - Chi Coltrane
5. LET IT BEME - The Buffoons

RADIO BANJALUKA

ZABAVNA:

1. ONE NIGHT IN BANGKOK - Murray Head
2. PADAJU ZVIJEZDE - „BIJELO DUGME"
3. SE MI INNAMORO - „RICCHI E POVERRI"
4. NEĆU DA TE VOLIM - „RIBLJA ČORBA"
5. SUADA - „PLAVI ORKESTAR"
6. USTANI SESTRO - Zdravko Čolić
7. WHATS LOVE GOT TO WITH IT - Tina Turner
8. ZORA JE - Neda Ukraden
9. HARD WOMAN - Mick Jagger
10. ZARJAVELE TROBENTE - „KONGRES"

NARODNA

1. NEŽNA ŽENA - Lepa Brena
 2. ZOVEŠ ME NA VINO - Miroslav Ilić
 3. NEMA KAJANJA - Hanka Paldum
 4. ANITA - Halid Muslimović
 5. NIJE LAKO BEZ TEBE - Nada Obrić
 6. SVE SAM DAO NJOJ - Čazim Čolaković
 7. IMAM DEČKA NEMIRNOG - Dragana Mirković
 8. SUZE, SUZE, TECITE - Meho Hrstić
 9. NATASA - Dragi Domic
 10. SAMO ON - Snežana Petković
- Pripremio: M. PERVIŽOVIĆ

„GLASOV“ KONCERT SOLIDARNOSTI

Banjalučki rokeri svome gradu

Desetak najboljih banjalučkih grupa uskoro će se predstaviti u jednoj humanitarnoj emisiji. Nadamo se da će to biti 25. aprila u 19,30 sati u najvećoj gradskoj dvorani, kako je u prvim razgovorima dogovoreno sa SD „Borik“. Sav prihod sa ove priredbe usmjerićemo u dobrotvorne svrhe. Za sada sve pripreme teku u redu. Imamo i ideje za što izdvojiti rokerni dinstar, a ovom prilikom pozivamo naše čitaoce da nam se jave sa svojim razmišljanjima na temu: koje bi najradije poklonili zarađeni novac. Najorginalnije i najzvodljivije ideje (neograničen broj) nagradićemo ulaznicom za koncert. Pa, požurite, javite se na adresu redakcije, za „Svijet mladih“.

Ostalim našim čitaocima preporučujemo da već sada iz svog džeparca odvoje novac za ovaj koncert, a ulaznice će uskoro moći nabaviti na velikom odmoru, na fakultetu, u svojoj mjesnoj zajednici... gdje će ih potražiti poletni momci i djevojke sa ulaznicama u rukama.

UZ DAN OMLADINSKIH RADNIH BRIGADA

Odličan par: mali Igor Bašić je „odavno“ navikao na mikrofon i malo stariji Tahir (prikaz elementa primljenjene scenske gimnastike)

Prvi ozbiljniji nastup pred banjalučkom publikom: „Radio“ trade mark

Sve prisutniji „Basdans“ u pauzi između nastojanja da osvoje Sarajevo

„Udarnička“ svirka

Prošle nedjelje je na Trgu Edvarda Kardelja održan podnevni koncert banjalučkih grupa. Svirku je uspješno organizovala OK SSO Banjaluka, a nastupili su „Kripton“, „Irena“, „Dinar“, „Basdans“ i „Radio“. Na scenu je prvi izašao „Kripton“ s velikom dozom nervoze i brzopletosti. Naime, momci su počeli svirati bez prethodne prave tonske probe. Tako im se gitara u publici nisu čule, a bubanj je bio očajno ozvučen. To je najvećim dijelom rezultat lošeg smještaja miksete, pa tehničari nisu ni znali kakav zvuk serviraju publici.

„Irena“ je nastupila s mnogo više ozbiljnosti i profesionalizma. Zahvaljujući njihovoj upornosti razglas je bio dobro podešen. a

grupa je zabilježila još jedno uspješno predstavljanje publici. Za grupu „Dinar“ recimo ukratko da je kod njih kvalitet već rutinska stvar, pa dobra svirka više nije iznenađenje nego standard. „Basdans“ je takođe dobro „otprašio“ nekoliko tema, iako je ovaj put bilo nesporazuma sa tehničarima. Na kraju je nastupio „Radio“, zanimljiv već i zbog toga što ih publika do sada gotovo i nije imala priliku čuti. „Fama“ o njihovoj dobroj svirci, na ovom koncertu je prerasla u stvarnost.

Prošlonedjeljna svirka za ove četiri grupe bila je ujedno i dobro zagrijavanje za predstojeći „Glasov“ koncert solidarnosti.

D. RELJIĆ

MUZIKA NJIHOVE MLADOSTI

Cijela ekipa, dvadeset učenika Muzičke škole iz Banjaluke vratila se s republičkog takmičenja s nekom od nagrada. Osnovci i srednjoškolci u oštroj konkurenciji su uspjeli da dokažu da za njih muzika nije samo ljubav i igra, nego da su ozbiljnim radom i uz pomoć dobrih pedagoga uspjeli da razviju urođeni talenat.

Ove dječake i djevojčice drugari rijetko sretaju na ulicama i u igri u dvorištima, ali zato često zastanu slušajući nježne zvuke s njihovih prozora. Muzika je ljubav koja traži žrtve, a nagrade koje stižu, zavisno od njihove vrijednosti, mjerilo su te žrtve. Stoga, ovim mladim ljudima treba prići i čuti šta je to radost u časovima provedenim s instrumentom. Mi smo odlučili da u sljedećih nekoliko brojeva predstavimo bar pet učenika ove škole - onih najboljih kojima je osvajanje prvog mjesta u Republici značilo i ulazak u konkurenciju za najbolje u Jugoslaviji.

S. Š.

KNJIŽEVNI KUTAK
PROBUDITE SE

Probudi se, visibabo, bijela i čila, proljeće nam stiže, širi nam krila

Mali plavi kaćun iz trave stidljivo virka, mnogo mu je hladno jer vjetrić pirka.

Mileva Pavković, Vb
OŠ „Ivan Goran Kovačić“
Banjaluka

● Italijanski trio „Riki e poveri“, pobjednik ovogodišnjeg San Rema, ovog vikenda održaće koncert u dvorani „Sava-centra“ u Beogradu. Čist prihod sa koncerta (tri), organizator „Jugokonzert“, uplatiće fondu „Gladna djeca svijeta“.

● MIK DŽEGER je po treći put postao otac. Sretna majka, Mikova posljednja supruga zove se Džeri Hol i radi kao foto-model. Pošto je i treći put kćerka u pitanju, svi su skloni da vodu „Stounsa“ nazivaju „specijalistom za kćerke“.

● Nevjerovatna suma od dvije milijarde šilinga ponudena je MAJKLU DŽEKSONU za turneju po susjednoj Austriji. Da li će Majkl ovo prihvatiti, za sada se ne zna, ali jedno je sigurno: ovako velika suma nije ponudena nikome do sada.

● U okviru emisije Radio-Banjaluke „POSTER 85“ proteklog četvrtka uspješno su predstavljene široj slušalačkoj publici banjalučke grupe „IRENA“, „MONSTRUMI“ i „SKUPLJAČI SNOVA“, inače učesnici skorajšnjeg „GLASOVOG“ KONCERTA SOLIDARNOSTI.

● Ovogodišnji pobjednik jubilarnog, 25. po redu, festivala zabavnih melodija u Opatiji postao je SEID

MEMIĆ — VAJTA, a pjesma se zove „LABUDOVI MOJI“.

● Nekada samo D' BOJSI, a sada po vodi PEDA I D'BOJS BEND snimili su novi album „AVANTURA“. Da li je u pitanju avantura samo Pede i njegovih momaka, znaće se kad ploča izađe na tržište.

● Nedavno su u Toluzu u Francuskoj održane rokevečeri uz učešće mnogih grupa iz više zemalja. Velike simpatije pobrao je naš BAJAGA i njegovi „INSTRUKTORI POZITIVNE GEOGRAFIJE“.

● Da DORIJEAN GREJ neće novim albumom „TI SI TU“ postići uspjeh prethodnog „SJAJA U TAMI“ potvrđuje i podatak da su na njihovom koncertu u Sarajevu, koji je održan u sklopu promocijske turneje po Jugoslaviji, prisustvovalo jedva 200 - 300 posjetilaca.

● VERA MATOVIĆ I ZORICA BRUNCLIK sa orkestrom Ljube Kešelja uskoro završavaju konvertibilnu turneju po Austriji, Zapadnoj Njemačkoj, Švedskoj...

● Brojke su zaista surove: iako BILJANA JEFTIĆ tvrdi da je prvi album „BIĆE BOLJE“ prodala u tiražu 200.000 primjeraka, evidencija „Diskotona“ je neumotljiva i kaže - 98 hiljada. M. P.

NAGRADNA
IGRAPLOČE VAS
ČEKAJU

Ovog puta kao da ste malo posustali, ili je pitanje u našoj stalnoj mjesečnoj igri bilo preteško. Ipak, svi pristigli odgovori na pitanje ko je ovogodišnji pobjednik San Rema bili su tačni. To je grupa „Riki e poveri“ (Bogati i siromašni) koja, inače, ovih dana gostuje u Jugoslaviji.

Najviše sreće imali su Azra Višić iz Ulice Brace Bukić 64, zatim Nebojša Glamočak (Bulevar revolucije 23), i Jagoda Hadžidžević iz Beograda 17. Pošto su svi nagrađeni iz Banjaluke, do svojih poklona mogu doći već sutra (u nedjelju 7. aprila) u našu redakciju ili narednih dana. (Ul. AVNOJ-a 93). Tako će darove turističke agencije „Putnik“ moći preslušati tokom nedjeljnog popodneva. Ako se Azra, Nebojša i Jagoda odluče da nas posjete, neka sa sobom ponesu neki lični dokument, kako ne bi bilo zabune. Ako im sešnja do redakcije teško pada, ploče ćemo poslati poštom.

TELEKS

Podrhtava svjetlost u čudnovatim slikama na staklima starog prozora, ko zna koliko dugo neotvaranih krila, koji uveliko trune. U te slike, kao u mozaike života, komponuje se moj lik, glava se spaja s vrhovima drveća drvoreda preko puta kuće. Nekada sam tuda šetao, sada, u magluštinu provida, u tišini koja mi je jedini sagovornik, životarim uz taj prozor i slike u njegovim oknima. Stakla su ponegdje napukla, pa su slike u razdvajanju, u tom ciku stakla. Ali, uspješno me još vode ta okna asfaltnim pločnikom, između drvoreda, u negdašnja odlaženja. I mada nikada nisam volio zvuke klavira, svirku komšinice kojoj sam i ime zaboravio, sada mi se čini da mi ta muzika oslobađa odvijanje filma. Prošlost je zamene kao i budućnost: u tim prozorskim staklima, u pustosti sobe zastalo vrijeme!

Stari krevet sa isandalom prostirkom je moj jedini sat. Svjetlost što se kroz prozor ovamo probija, ostavlja tragove po krevetu, ostvaruje tu jedinu promjenu u sobi. Tako spoznajem prelazak dana u noć i noći u dan, tako, uz kostoblju, osjećam i promjene godišnjih doba. Inače, sve ostalo je uokvireno u moje čudnovatosti iza već otežalih kapaka, oni mi najčešće zaklope oči, a slike kroz prozor ne iščekavaju. Zadržite se tek toliko koliko me još služi razum. A i tu se događaju neke čudnovate stvari: dogodi mi se da zboravim gdje su ona velika prevelika vrata. Često sam se, ranije, pitao zašto su ona tolika, a tijelo mi ovako malo, isandalo?! Onda se sjetim: vrata su preko puta prozora!

Živimo tako ja i moj prozor, njegova stakla, moje slike, istrajavamo kao da se s nečim naduravamo. S prošlošću, možda, sa sadašnjošću smiješnom? I ko zna zbog čega mi se baš danas, kada sam i ime danu zaboravio, vrijeme me uopšte ne interesuje jer odavno sam ga u te poglede kroz prozor pretočio, kriomice u ispućalu svijest vraćaju uspomene? A u tim uspomena, nekako, najznačajniji je vonj mojih davnašnjih, činovničkih dana. Danima sam, godinama, decenijama tako, ujutro rano ustajao, sobičak ovaj pospremao, kroz ogromna vrata izlazio, asfaltnim pločnikom između drvoreda išao do kancelarije; tamo tamnovao sa svojim papirima i uvijek iznova započinjanim, uvijek istim poslovima. Onda se, potom, ovamo vraćao, tek rijetko kojekoga sretao, žureći do svog prozora. Klavir iz komšiluka me je jedno vrijeme oduševljavao, imao sam i svoje

Milenko VUJICIC Ne znam ime dana

videnje komšinice kojoj sam ime zaboravio, najčešće je uokvirujući u slikama svojih prozorskih okana. Onda mi je ta muzika postajala dosadnom, mučnom, ubitačnom. Ko zna zbog čega se baš danas, kada ni ime dana ne znam, ta muzika ponovo takvom javlja?

Danas smo zajedno tu, kraj prozora. I mada nikada nisam imao sata, niti me je računica vremena zanimala, jer nikada nigdje nisam kasnio kao što nigdje ni prije vremena nisam stizao, s tom muzikom u moje slike prozorske uvukao se veliki, gradski toranj. Skazalike sata na tornju jedva razaznajem, ali osjećam ih kao mačeve iznad glave. Hoće li mi do vrata, do te smrežurane kože oštrice njine? A pobjeći se nema kuda. Praznina sobe nije prostor za bijeg. Ili je dovoljno bježanje to vraćanje uspomena? Ali, kakvim uspomena, kad ni prošlosti, kao ni budućnosti, više nema. Sve je tu, u tom prozoru, u tim slikama okana, u ovom danu što sam mu ime zaboravio.

I kao da shvatam zašto su tako velika vrata. Nije to zbog mog izandalog, usahlog tijela, nego zbog prozora. Neko je, gradeći nekada ovaj moj osamljenički san, vodio računa o veličini i mogućnosti razaznavanja slika u prozorskim oknima. Nije tada ni pomislio da će prozorsko drvo istrunuti, da će stakla popucati, da će se jedva drvored nazirati. Što bi i mislio na to? Što bi, uopšte, neko mislio na mene? Kome sam ja, običan činovnik urednog odziva na posao i uvijek revnosno izvršenog zadatka, mogao pasti u oči i na pamet? I da li je, uopšte, za mene građena ova moja pustara od sobe ili sam je ja tek tako, slučajno za sebe odabrao?

Komšinica još prebira dirke na klaviru muzika mi, za divno čudo, uopšte ne smeta. Ona me, naprotiv za sebe veže. Čvršće me uz prozor prikiva, slike moje u prozorskim oknima čini potpunijim, u prošlost kao vraća. To što mi se sjećanja ne bude, kao što ni budućnost više ništa ne znači, to je upravo zbog tih sli-

ka i zbog ovog dana kome ne znam ime. A i kako bih mu mogao ime znati kada nikada nisam imao sata? Sjenka što se kroz slike okana prozora uvlači i na krevet mi pada, opominje me da je dan već u odstupnici. U uglovima moje osame, po zidovima krletke, možda i na

svoji jezik, ali kao da je zaboravila sa mnom govoriti.

Vjetar je, osjećam, svud u mojoj osami. Kao nikada do sada siguran sam da će bura proći. Vratit će se moje slike u prozorska okna. Komšinica će, uzdam se, ponovo prebirati dirke svog starog kla-

Ilustrovao Igor Boban

vatima, već se vješaju krpe noći. Ili je to možda tama zbog mojih otežalih kapaka?

U sve prisutnijoj maglini gubi se ona čudesnost mojih slika. Osjećam vjetar, škripu prozorskih ramova, podrhtavanje poda i stropa. Kao da negdje odlazi moj brod, kao da se plava pučina mora pretvara u burevjesnicu? A ja sam tu, u svojoj osami, i u zaboravu. Kako dokučiti ime danu? Misliti, možda, na noć koja mi slike ukrade, a za zamjenu ne nudi san; sjesti na staru stolicu, leći u krevet ili i dalje stajati uz prozor? Ova dilema me uzbuđuje. Rijetko kad kao danas ona je tu, u meni, u tišini koja ima

vira. Drvored će, kao i uvijek, s ponosno ispruženim stablima ka nebu ući i u moju sobu. Vrata su dovoljno velika, prozor još veći, monumentalniji. I onaj put, asfaltni, onaj pločnik znani, navratit će ovamo. I moji će kapci, ako ne olakšaju i pokretnijim postanu, uspjati da mi oči ostave otvoreni. Sve će to, znam, da mi se vrati. I ime će mi vratiti, i prezime zbog kojeg sam, tako ponosno, gordo živio. I uspomene na dane i njihov vonj, činovnički. U svemu tome ću, kao i uvijek, imati sebe. Sve će to, ponovo, biti punina moje osame. Samo da prođe dan, da iščekuje ovaj dan što mu imena ne znam.

POEZIJA

KRIK IZNAD MOČVARE

Sadik Tabaković: Predjeli punjenih ptica, Glas, Banjaluka, 1984.

Ostavljajući davno mutne krajolike neodgnetnih značenja Sadik Tabaković se svojom najnovijom zbirkom **Predjeli punjenih ptica** pokazuje kao pjesnik pregnantne lirске meditativnosti i emotivne obuzetosti da se traganje i stvaranje, pjevanje i mišljenje oboje „jednim drugim izazovom“, izmijenjenom stvarnošću i stvarnošću života.

Okrenut unutaršnjim pejzažima, doživljajima a ne događanjima, subjektivi stanjima i traganjima a ne objektivnom datosti i mjerljivoj dimenzijom pojava pjesnik živi sobom i usebi, u prostora svoje subjektivne zbilje izatkane od glasova „nemušte s utnje“ i lelujave drhtavice, samoće i opčinjenosti vlastitim bolom kao intimnim kompasom riječi i misli.

Pred najezdom vremena, stihijom osame i otuđenja koja pustoši čak i snove, Tabaković se povukao u riječ, zaboravio iza njenih kapija, zaklonio od studeni i mraka, od čamotinje i močvare života u kojoj se nastaje beznadno i bezglasno, bez povratka, bez poruke i oporuke. Neodređena stanja duše nosti, magline i neiskazja, uzdigli su se riječju u mogućnost povraćene svjetlosti, u iskaz predominantnih duševnih sadržaja. Tako stvari, po mišljenju Františke Halasa, počinju da postoje „tek kroz ispravno nađenu riječ“. Zato je sva Tabakovićeva poezija u znaku riječi u kojima, kaže on u pjesmi **Izazov riječi**, „nikada nije tijesno“ u kojima je, jedino, moguće ostvariti „sveopšti poredak ljepote“.

Jer: „Riječ je budno oko tame.

Riječ je kazaljka svemirskog sata.

Riječ je zvijezda nemušte istine.“

Poezija Sadika Tabakovića rasprostire se između svojih tamnih i svijetlih sazvežđa, metafora i simbola u kojima je zgusnuto iskustvo čovjeka i pjesnika, poetskog čina i ljudskog činjenja.

Spektru sačuvane svjetlosti pripadaju riječ, bijela knjiga, zvijezda, vatra i ruža, koje asociiraju na ljepotu i smisao, djetinjstvo, ljubav i smijeh, sve ono što čini dio „otetog trena vječnosti“, zanosa u kojem se naslućuju nedosegnuti vrhunci i obale do kojih se nije doprlo:

„Prolazim li kao što prolazi drvo

splavima tamne rijeke, hoću li obali jednoj pristati?!

U SVIJETU KNJIGE

Zagledan u izvor hoće li kroz tvoje sječivo vanvremeno proniknuti i biti užarenoj osi tvojoj sasvim blizu.“

U tamnom krugu je močavara kao zlo postojanja koje mori i davi, guši pličinom i ustajalošću, ljepiljom svakidašnjicom bezličnosti i sivila. Tu je i predio punjenih ptica koje simbolišu laž, otuđenost, prazninu, odsustvo istinskih sadržaja, koje konkretiziraju nakaznost svijeta u kojem su iščezle sve ljepote i skamenila se krila nenavikli na slobodu leta i strasnog ljudskog predavanja.

Sadik Tabaković je pjesnik koji ima svoj glas. Njegova pjesma, kao „začarano tane koje dolazi iz srca“, više je nego „psihička materija“, ona je ostvarenje u kojem „emotivna dramatičnost prati stanje predmeta i sa duševnim životom lirskog subjekta“, u kojem pjesnik i pjesma postaju jedno — krik kojim se natkriljuje avetinjiski predio punjenih ptica.

Zorica TURJACANIN

PUTOPISI

NESVAKIDAŠNJA INDIJA

Radmila Gikić: Namaste Indijo, Matiča srpska, novi Sad, 1984.

Putopis je u srpskoj književnosti manje od književne vrste. On je podvrsta, ogranak, pojava kojoj, kao pratiocu u sjenci drugih vrsta, književna kritika pridaje manje značaja nego pripovjerci ili romanu: moglo bi se reći da i pisci imaju takav odnos prema putopisu, prilazeći mu kao uzgrednom poslu, kao zadatku koji ne traži potpun stvaralački napor...

Otuda pojava knjige putopisa **Namaste Indijo** mlade novosadske književnice **Radmile Gikić** (1953) predstavlja iznenađenje i osvježanje u sadašnjoj putopisnoj prozi na srpskohrvatskom jezičkom području.

Indijski potkontinent je zbog svoje veličine i kulturne razuđenosti uvijek pružao nebrojene mogućnosti duhovnog razvoja, koje su se nerijetko završavale u bizarnim idolopoklonstvima.

Šta je to u indijskom duhu što se razlikuje od zapadnjačkog pristupa stvarnosti? Osnovna razlika je u posmatranju uloge i mjesta duha u istočnim i zapadnim civilizacijama. Na Istoku, duh je sama

osnova postojanja, on je kosmički faktor koji upravlja čitavom stvarnošću čovjekovog boravka na zemlji. Na Zapadu, duh nema položaj apsolutne stvarnosti: on je za zapadnjaka postao nešto sasvim ništavno—na njegovo mjesto dolazi stvarnost svakodnevnih borbe za zgrtanjem svih dobara koja mu nudi ovaj svijet... Zato Istok za zapadnog čovjeka ima magičnu privlačnost jer u njemu ponovo oživljava arhetipsku težnju da se prevaziđe ovozemaljsko i uđe u obećanu zemlju bez patnje i bola. Tu istu, suštinski ljudsku, težnju izražava i Marks kada govori o napuštanju carstva nužnosti i ulasku u carstvo slobode...

Upravo od ovih osnovnih premisa o indijskom duhu treba poći prije nego što se počne sa čitanjem neobične putopisne knjige Radmile Gikić.

Ona piše o sasvim jednostavnim i svakodnevnim stvarima kao što su obični susreti sa ljudima, svadbe, žalosti...

Zato njena izlaganja ne samo da nisu jednolična i dosadna već čitaocu stalno drže pažnju, u očekivanju šta će se sljedećeg trenutka desiti...

Ova knjiga putopisa više je memoarska nego putopisna.

Putopis Radmile Gikić o Indiji „može se svrstati u dobru tradiciju našeg predratnog putopisa, onog Dučićevog i Isidorinog, prvog putopisa u kome se podaci o zemljama kroz koje se prolazi, slike mjesta i pejzaža, isprepliću sa autorskim meditacijama, sudovima i izrazima emocija. To je putni dnevnik, pisan za vrijeme i poslije putovanja...“ (iz recenzije Tvrtka Kulenovića).

Uprkos formalnoj podijeljenosti, knjiga je u najvećoj mjeri homogena jer je njena glavna tema jedno indijsko ljeto kroz gusto tkanje autorove eruditske mreže asocijacija i reminiscencija, protkane suptilnom lirskom refleksijom i specifičnom melanholijom. Prava vrijednost knjige jeste u diskretno ali jasno postavljenim pitanjima o vrijednosti i mogućnosti duhovnih dodira među ljudima, poznatim pitanjima koja su ovdje smireno i superiorno pozitivno razriješena...

Na osnovu istorijskog iskustva može se izraziti nada da će i nova, buduća funkcija putopisa u našoj književnosti biti u skladu sa njenom prirodom. To znači da će i putopis budućnosti ostati izraz stalnog prometejskog nemira čovjekove težnje za jednim drugim, boljim svijetom. Taj nemir dio je njegove utopijske svijesti i novog eshatološkog mita sutrašnjice...

Radmila Gikić je osobena ličnost u savremenoj vojvodanskoj književnosti i sa njom bi sigurno trebalo više računati prilikom sumiranja vrijednosti naše savremene mlade beletristike na srpskohrvatskom jezičkom području.

Zoran ČUKIĆ

KAMEROM NA GRADILIŠTU U OMARSKOJ

RUDNIK „NA DUGME“

Površinski kop „Jezero“, čije naslage sežu do 120 metara pod zemlju, već se eksploatiše, a ruda, dok se ne završi izgradnja Omarske, odvozi se do Tomšaće na separaciju

Nihad Amulić sa dugogodišnjim demperistom — instruktorom Svetom Bosančićem, priprema se za polaganje ispita za vozača dempera

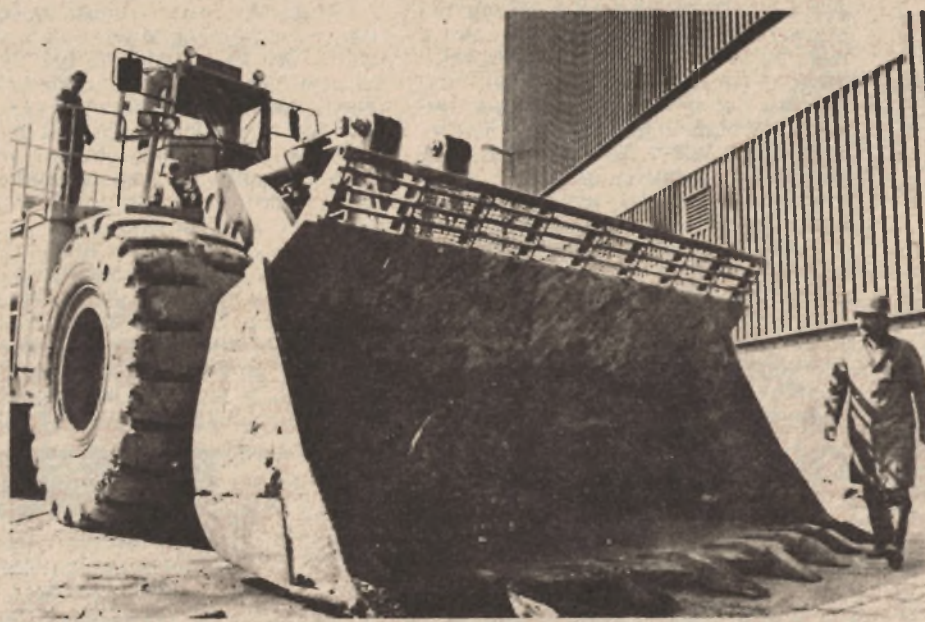

Prvi put u zemlji na površinskom kopu „Jezero“ u Omarskoj montirana je pokretna drobilica, mašina čiji je kapacitet 1000 tona na sat

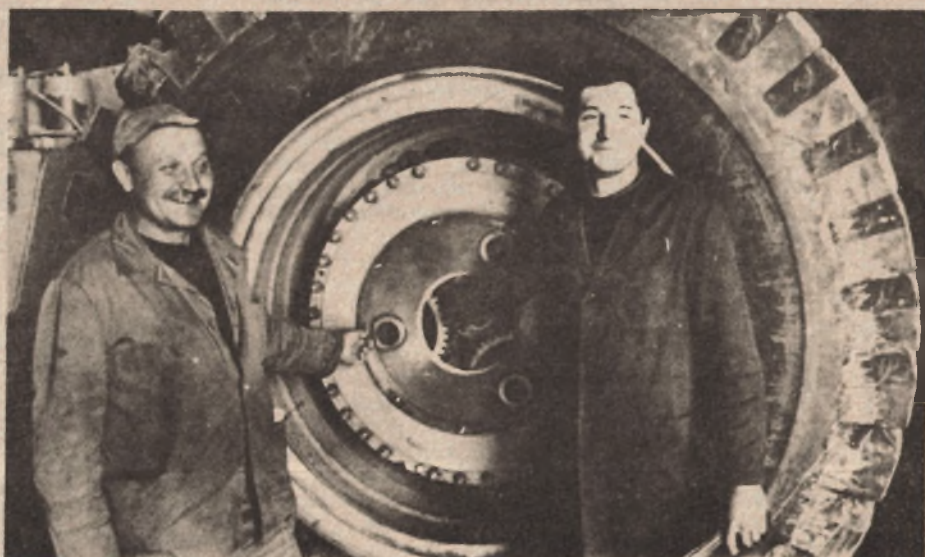

Montažeri iz Tuzle rade na postavljanju pokretnih traka, koje će moći da „vade“ rudu i pri nagibu od 18 stepeni, dok kamioni demperi ne mogu da voze,

„Ispod“ sedam stepeni uspona. Ujedno, zbog skupe nafte, koju troše kao pogonsko gorivo, pokretnim trakama će se štedjeti oko pedeset odsto energije.

Snježana, Mirko i Svjetlana, učenici iz Omarske, sa čuđom gledaju u nadožnjaka u veliko skladište, odakle će poslije separacije, čija je montaža u završnoj fazi, željezna ruda vagonima odlaziti put željezara

Čovjek izgleda kao mrav prema čeli čnim grdosijama, kamionima kojima se transportuje željezna ruda

Gomjenica ukročena, ribari joj opet stižu u pohode.

OMARSKA, marta — Stručnjaci su jednodušni u ocjeni da bez otvaranja „Omarske“, nema povećanja proizvodnje željezne rude i čelika u nas. U ovom pitomom potkozarskom selu, koje je, ne tako davno, postalo novo ime na geološkoj karti Jugoslavije, već nekoliko godina se gradi budući najmoderniji rudnik u zemlji. Samo u prvoj fazi će proizvoditi dva miliona tona sirove rude godišnje i zapošljavati 700 radnika.

Ovdje su, da podjelim, utvrđene eksploatacione rezerve rude od oko 74 miliona tona, čija je sadašnja vrijednost 200 milijardi dinara. Riječ je o rudi koja je pogodna za preradu i dobijanje kvalitetnih čelika, jer sadrži malo štetnih primjesa. Na pojedinim mjestima (lokalitet Jezero) debljina rudnog sloja prelazi sto metara, što je, inače, rijetkost u svijetu.

— Poslije obogaćivanja — kažu u Omarskoj — zbirni kvalitet koncentrata će dostići 52 odsto gvožđa i visoko kotirati i na svjetskom tržištu željeznih ruda.

Izgradnja ovog rudnika, istini za volju, osjetno kasni. Razlog su devalvacija dinara, stalni rast cijena i neredovno pristizanje udruženih sredstava, pa je u međuvremenu došlo do trećeg prekoračenja njegove predračunske vrijednosti: do kraja prošle godine je u izgradnju i opremu „Omarske“ uloženo 16,7 milijardi dinara!

Dodatnim ulaganjima i velikim naporima brojnih graditelja iz svih naših krajeva, radovi u Omarskoj su ubrzani: svi građevinski objekti su završeni, stigla je skupocjena uvozna oprema i sadase danonoćno bježe bitka s vremenom. Prvi rudariskoro dvije godine rade na „proizvodnji“ jalovine, tako da se etaze naziru.

Do sada je u Omarskoj podignuto više objekata, od kojih su većina posljednja riječ tehnike u rudarstvu. Uz pomoć njemačkih stručnjaka, ljubijskih metalci su uspješno priveli kraju montažu najveće drobilice u zemlji. To je, zapravo, pokretna „fabrika“, čija je vrijednost 350 miliona dinara i od nje se mnogo očekuje. Teška je 415 tona, a njen kapacitet je hiljadu tona drobljene rude na sat.

Sada se, između ostalog, radi na montaži gravitaciono-magnetne separacije, kapaciteta četiri miliona tona „ulazne“ rude godišnje. Ovaj složen posao obavljaju radnici prijedorske „Bosnamontaže“. Nedavno je uspješno okončana montaža BTO sistema (bager-traka-odlagač) i drugih proizvodnih kapaciteta budućeg „rudnika na dugme“.

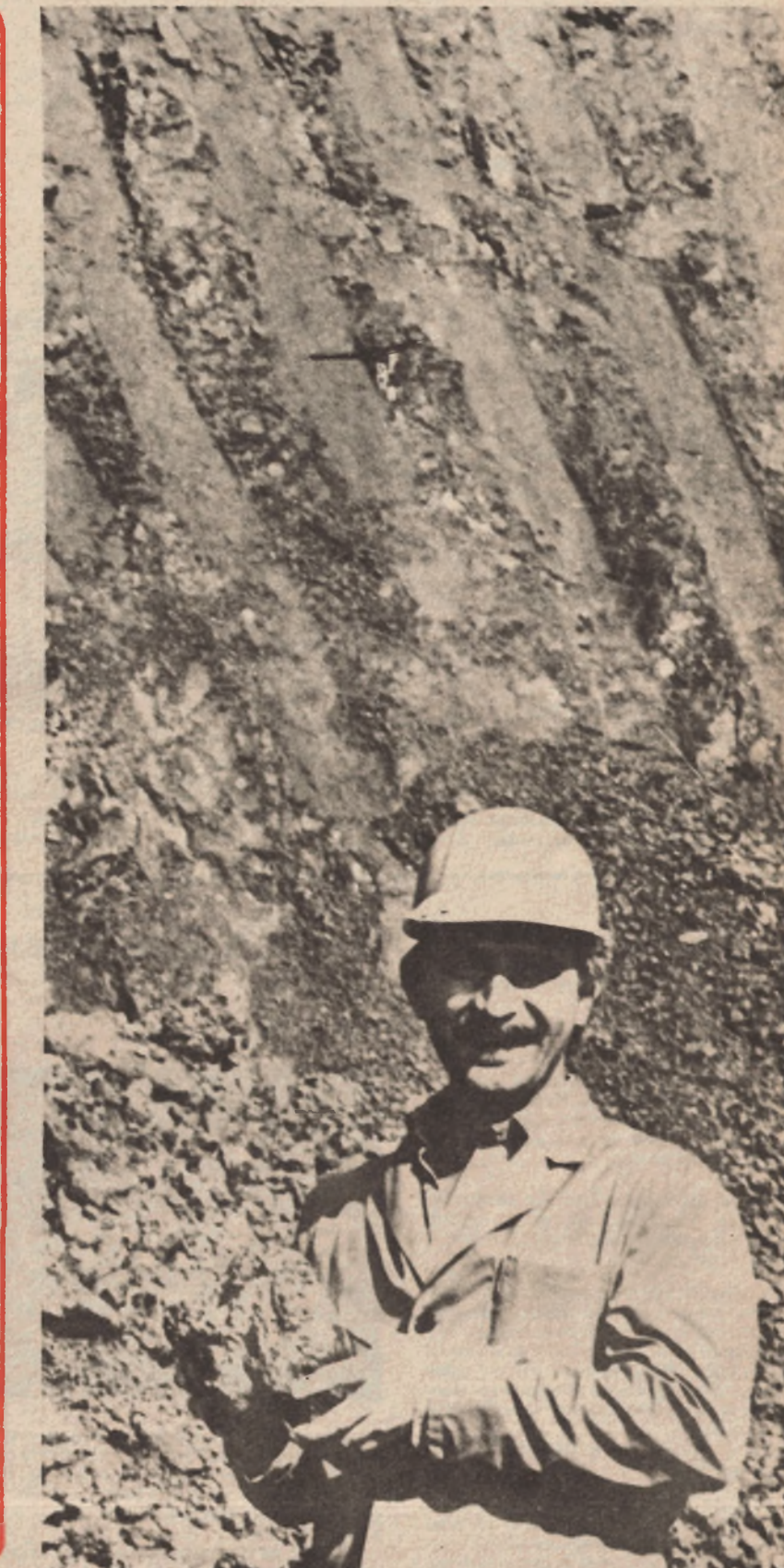
Gotovo je sigurno da će najsvremenija oprema iz Sovjetskog saveza, SR Njemačke i Francuske, čiji stručnjaci prosto „dežuraju“ u Omarskoj, najvrijeme biti ugrađena, a rudnik otvoren na jesen. Tada će prve tone rude krenuti put Zenice, Siska, Smedereva, Jesenica i drugih željezara, koje učestvuju u izgradnji i opremi kolosa pod Kozarom.

— Do kraja godine — ističu u Rudnici ma Ljubija — planirano je da se u Omarskoj proizvede 400.000 tona koncentrata bez premca u ovom dijelu Evrope. — Već naredne godine „Omarska“ će ostvariti proizvodnju od milion i 700 hiljada tona koncentrata“, a „Ljubija“ postati oslonac crne metalurgije.

Otvaranjem rudnika u Omarskoj, većina naših željezara lišiće se potrebe uvoza rude, za koju se svake godine izdvajaju ogromna devizna sredstva. Time će se, ujedno, uskladiti izgradnja rudarskih i preradivačkih kapaciteta u zemlji, što do sada nije bio slučaj.

Zlatko ĐURIĆ

Snilmo: Dušan KEČMAN

Diplomirani inženjer rudarstva Ranko Milunović pokazuje kvalitetnu željeznu rudu, čijueksploataciju željno očekuju jugoslovenske željezare

Piše Sadik ŠEHIĆ

(6)

Djelo koje nadahnjuje

U svom kratkom životu Kikić je svuda jednako predano služio ciljevima revolucije i poezije, umjetnosti i klasne borbe

U prošlom nastavku ovog feljtona govorili smo o pogibiji književnika Hasana Kikića i ljudima koji su zapamtili ili saopštili njegovu pogibiju.

U ovom posljednjem nastavku iznijet ćemo više sjećanja njegove majke i ljudi koji su drugovali sa Kikićem ili su se nadahnjivali njegovim djelom.

Šta kaže Mladen Oljača

Književnik Mladen Oljača čest je gost rodnog mjesta Hasana Kikića, koji je u ovom gradu stekao i prijatelje i poznanike, jer je nekada bio član i Odbora republičke manifestacije „Kikićevi susreti“ a često nastupao kao književnik na toj manifestaciji. Mladen Oljača za Kikića kaže:

— Kikić sjajno simbolizuje obje vrste aktivnosti: one ljudske, u društvenim pokretima, i one druge, u književnom djelu. Pripremao je djelo riječju, a riječ potvrđivao djelom, i tako ostvario rijetko vrijednu sintezu i potpun sklad intimnog i opšteg, posebnog i zajedničkog, pjesničkog i svjetludskog, da bi i svoju riječ i svoje djelo potvrdio i najvećom ličnom žrtvom, svojom životom. U svemu što je osjećao, pisao, činio, Kikić je ostvario primjer blistavog dijelaktičkog jedinstva misli i akcije, riječi i čina. Ovoj sintezi posvetio je Kikić sve svoje snage, svoj talenat i svoje znanje, svoje učiteljske i vojničke dane od Bosne do Korduna, od Gradačca do Zavidovića, do Vrgin-Mosta, Sjeničaka, Zagreba, Bosanskog Novog, Sanskog Mosta i planine Čemernice, na kojoj je poginuo.

Kikić u sjećanjima majke Munire

Hasan Kikić je bio najstarije dijete majke Munire i oca Huse.

Okrugli sto na Desetim Kikićevim susretima

Majka mu je rodila 20-toro djece.

Vrlo rano Hasan Kikić je ostao bez oca i postao je „glava“ porodice, što mi je njegova majka pričala. Zanimajući se za Kikićevo djetinjstvo evo što mi je majka Munira pričala (umrla je 1973. godine u svojoj devedesetčetvrtj godini u Gradačcu):

— Ko dijete vrtljivo, i igra mu draga. Djeca su ga voljela, a on je među njima bio kondoter (starica tu misli na vođu među djecom u igri). Igrao se „kilaš“, „topograda“ i na ligrama se kilzao. Jednom sam ga, bogme, istukla za „trehu“. Nekoliko krajcera zljanio igrajući se „trehe“. A lijepo mi je učio i tablu i bukvar. Pokazivao je i drugoj djeci učenje.

Kada sam staricu zapitao kako je to njen Hasan zarađivao pare za izdržavanje porodice odgovorila mi je:

— Jest, bogme, mojsinko, tjero je moj Hasan carska goveda taman u Karanovac. Slabo bilo ljudi u Gradu, otišli u rat, pa dječurlija gonila goveda. Moj Hasan imao svojih jedanaest pajaša, i kad su god oni gonili goveda, nikad ne izgube ni jedno, a drugima jefaljavalo. Svaku forintu koju je zaradio, goneći goveda, donio mi je zamotan u obašvu od gaća.

Kako je nastala priča „Duša“

Kikić je imao običaj da svojim najbližim prijateljima u Gradačcu

Kikićev rodni grad: Pogled na Gradačac sa Starog grada

objašnjava razloge i povode zbog čega je i na osnovu kojih podataka napisao svoju priču. Zanimljivo je kako je nastala priča „Duša“. O

tome mi je privoborac i prijatelj Hasanov Teufik Imamović, koji sada živi u Gradačcu, ovo ispričao:

— Hasan i ja šetali smo našom čaršijom i tako došli do kuće Hase Mustafagića, koji je kao siromašan umro. Tom siromašnom Hasi otišla duša da je niko nije ni primijetio u našoj kasabi. Ali kada u međuvremenu umrije kadlja, svako je vidlo kako njegova duša ode. Jer našli starl su govorili da čovjek ne umire sve dok mu duša ne izade iz tijela, iz sobe i kuće i ode u nebesa.

— I taj događaj i ta priča iz kasabe inspirisali su Kikića da napiše svoju priču — „DUŠA“, koju mi je prvom i pročitao, a koja je objavljena tek 1946. godine u sarajevskom „Pregledu“.

Sjećanja Rize Ramića

Književnik i veliki prijatelj Kikića, Rizo Ramić, poznat po svojim esejima „Budna Bosna“, svojim čestim

posjetama Gradačcu i učestvujući kao književnik na republičkoj manifestaciji Kikićevi susreti, svoja sjećanja na Kikića ovako je opisivao:

— Naše posljednje viđenje datira

Uperio je u mene svoj uoštreni poniravni pogled:

— A boriš li se ti? Bore li se Sarajlije?

— Rekoh mu da se borimo i kako se borimo, ja i moj krug.

Otpuhnio je kroz nos nezadovoljno i nasmiješio se ironično:

— Sve je to malo i nevažno. Treba se prihvatiti bombi i mitraljeza. Šta čekaš? Što ne ideš u šumu?

— Zadržavaju me drugovi radi nekih zadataka.

— Pošalji ti drugove do đavola! I kreći odmah u šumu. U svetu šumu“. Šuma ti mati, brda se hvati“, dodao je ispotiha svojim prijatnim glasom.

Razmišljao je časak a onda izgovorio riječi koje su me duboko uzbudile svojim nedvosmislenim značenjem, svjestan ko ih govori i u kojem trenutku.

— Reci, molim te, ovdašnjim našim drugovima književnicima, da im poručujem da smjesta sve ostave i da idu u šumu. Neka ostave — kvragu! pera i knjige. Žene i djecu, Službu i kućnu udobnost. A neženje svoje cure. Trenutak je takav! Sve moramo prežaliti. Apsolutno sve. I reci neka nemaju nikakvih iluzija da lišta drugo može odlučiti o našoj sudbini i o sudbini čovječanstva, do isključivo borba. Borba do istrage. Pod ledinu mi ill fašisti. Ali ako ne ode odmah u šumu, još vam se može dogoditi da vas fašisti pohvataju i podave u ovoj rupi kao pacovce. Hej! Pamet u glavu, književnici! (Na žalost, Hasanovo se predskazivanje uskoro obistinilo: više bosanskohercegovačkih naprednih književnika fašisti su pohapsili i masakrirali).

iz svega ovoga što smo u ovom kratkom feljtonu, bar i u fragmentima, pisali, da se uočiti da je Hasan Kikić u svom kratkom životu, svuda jednako predano služio velikim ciljevima revolucije i poezije, umjetnosti i klasne borbe. Služio je tim ciljevima strasno, ubijedeno, nepokolebljivo, vatreno, socijalno, a ponekad i jednostavno, isključivo, ogođeno, pa čak i neliterarno, mada je jednakom ljubavlju gledao i na umjetnost i na revoluciju.

Djelo Hasana Kikića ostalo je da živi i napaja generacije za čiju je bolju budućnost dao i svoj život.

(Kraj)

Šeranh je hodao po kancelariji. U mladiću koga je vidio u bolnici niko ne bi prepoznao ubicu. Ne, on nije tražio ubicu. Tražio je krvoloka.

— Groznog li zločina! Telefon zazvoni. Bio je narednik.

— Došao mu je otac, inspektore. Čovjek je ulazio polako. Kao da je svaki pokret i rukama, i nogama, i očima, činio u snu. Vidjelo se da je snaga iz ljudine iscijedena. Kap po kap.

Nije znao šta bi sa Denijem. Škola mu nije išla. Jedva je nekako dogurao do šestog razreda, a šesnaest je već imao. U kršnog je momka izrastao.

Dvije godine, pošto je napustio školu, muvao se po imanju, ponekad nešto odvezao na pijacu i to bi bilo sve. Pazar prepolovljen, nekad ga ne bi ni vidio. Svukli bi ga sa kola i unijeli u kuću. Pio je do besvijesti, a poslije se pitao što je bilo. Kajao se do prve prilike.

— Šta je sa ovim momkom? — uzdisao je čovjek nemoćno.

Neko ga posavjetova da ga što prije pošalje u vojsku.

I od toga bi slaba fajda. Nekoliko mjeseci bi tamo. Pri prvom izlasku se opio, izazvao tuču. Očito da mu nedostaje neka daska, rekli su kad su ga oslobadali daljeg služenja.

I vrati se kući. Djevojku doveo.

Otac je odahnuo. Činilo mu se, momak se smirio.

LISTAJUĆI SUDSKI DOSJE (3)

B.S. MELI

I bilo je lijepo. Ženske ruke su poslovale po kući. Momak zviždukao. Kad se dijete rodilo, Deni je prosto blistao. Skakao je od radosti. Po selu se orilo i treštalo, toliko je galamio i vikao, išao je od kuće do kuće nutkajući rakijom.

Ljudi su se osmjehivali. Kako odbiti čast čovjeku kome se rodio sin nasljednik? Pet mjeseci poslije toga dijete je umrlo. Sve se kao mora vratilo, pijančenje, tuča, kao da sreće nikad nije ni bilo.

— Mjeru je prevršio kad je ženu počeo da davi. Da nisam naišao, to bi i učinio.

— Pa zašto to niste prijavili? To je bio pokušaj ubistva — reče Šeranh.

Kako sam mogao? Dijete mi je. Da sam znao da će do ovoga doći...

xxx

Dječak je bio spreman da svjedoči. Igrao se u kući kad ga je baka zovnula da joj donese šibicu. Stajala je sa jednim mladim čovjekom. Imao je crnu kosu i brkove. Jaknu je prebacio na rame.

— Jesi li čuo šta su pričali?

— Da, prigovarao je baki što zove u svoju kuću njegove neprijatelje. Nisam baš razumio na šta se to odnosilo.

Baš je lijepo kod bake - mislio je igrajući se. Pleo je nevjestim rukama korpu od slame za kokoš koja je od juče neprestano kvocala. Htio je da on napravi leglo za mlade.

Baka ga je zovnula. Odnio je traženu šibicu i pružio je čovjeku koji je s njom stajao. Brzo se vratio svom poslu.

Na trenutak glasovi iz bašte privukoše njegovu pažnju.

— Ti se usuđuješ da vršljaš po mojoj kućiljuto je govorila baka. U zatvorenu kuću se ne ulazi. Da nisam nešto tvoje uzela i sakrila?

I čovjek je galamio.

— Spandala si se s Ostijem. Radite mi iza leđa. — Onda su se glasovi stišali.

Korpa je rasla u dječakovim rukama. Smiljuljio se zamišljajući kako se na njene rubove penju pilići.

Prenu ga vrisak. Potrčao je na vrata i stao zaprepašten. Oči mu se iskolačiše od užasa. Baka je ležala na zemlji.

A ljudeskara? Krenu prema kući bacivši iz ruku kolac.

— Pobjegao sam - završi dječak svoj iskaz. Nije bilo nikakve sumnje. Sjećao se ili ne, bio uračunljiv ili ne, Deni je morao odgovorati za zločin.

Ude narednik.

— Obišao si ga? — upita ga Šeranh.

Ovaj klimnu glavom.

— I?

— Šta i? Ništa. Ničega se ne sjeća. Kaže, bio je pijan. Tad navodno ne zna šta radi.

— A svjedoci?

— Duciandžija kaže čokan - dva. Sigurno više nije popio. Čovjek se zaklinje. Gledao ga je kako izlazi iz radnje. Sasvim normalno

— A oni iz motela?

— Dva piva. To ne može toliko blokirati mozak da se ne zna šta se radi. Komšija mu kaže da su jedan dio puta prešli zajedno. Jedno vrijeme su sasvim lijepo razgovarali. A onda je odjednom pobjesnio i htio se tući. Čovjek je pobjegao.

Nalaz psihijatra nije pravdao Denija. Alkohol je pojačao njegovu agresivnost, ali nije mogao izazvati amneziju.

Epilog:

Uzimajući i olakšavajuće okolnosti, sud je osudio Denija na dvanaest godina zatvora.

KRAJ

NEDJELJNI GLAS, 6. i 7. april 1985.

THIS IS THE STORY ABOUT OUR NATURES (OVO JE PRIČA O NAŠIM NARAVIMA)
Rubrika protiv onih koji vole da se prave Englezi

THE THIRD STORY

MATIČAR

autobiohumoreska

Iako mi ni do danas nije jasno zašto sam se oženio, mada su u to vrijeme svi isticali moju veliku hrabrost, ipak s posebnim simpatijama pamtim matičara, tog uštogljenog pravnog zvanika.

Ušli smo na velika vrata opštine, onako kako nadobudni, naivni i puni iluzija ulaze mladi na velika vrata života. Matičar je imao kravat, smješkao se nadmeno, i uopšte, ličio je na čovjeka koji je već unaprijed obavio neki društveno koristan posao i sada u najmanju ruku očekuje plaketu. Ali, kad je sa stola podigao knjigu da iz nje čita, shvatio sam da on samo obavlja ceremoniju opisanu u sistematizaciji svog radnog mjesta. Njegov, turinom ispeglani glas, kao i važnost riječi što ih je kobajagi svečano izgovorio, trebalo je da se bez zadržavanja u ušima stropošaju u naše centre za pamćenje, u samom mozgu. Ali, da sam ja tada imao mozga... Ipak, neke sam stvari dobro zapamtio...

Rekao je: — Supružnici su u braku potpuno jednaki! A kladio bih se da je taj pasus, bez kraćenja, i tada glasio... pod uslovom da se makar jedan od partnera izbori za tu poziciju.

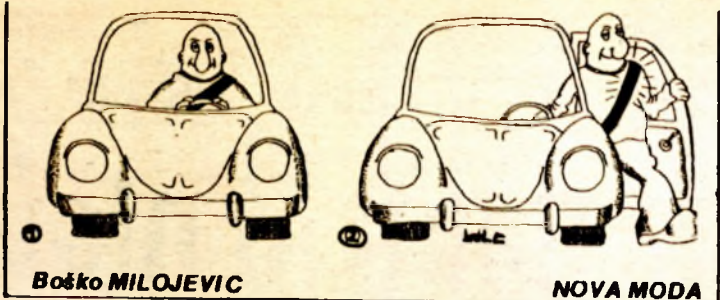
Naglasio je: — Među supružnicima ne smije da bude tajni! Zaboravio je na notornu činjenicu da za sve pripadnike jačeg spola ostaje vječna tajna kako žena u kratkom vremenu stigne da potroši sav muškarčev novac. Da!

I na kraju, drsko je upitao: — Ima li neka prepreka za sklapanje braka?

Morao je znati da se prije udaje uklanjaju sve prepreke kako bi do braka ipak došlo.

Stari, dobri matičar! Ne samo da ga se sjećam, nego mi pomalo i zavidim. Sve te učene riječi kojima je obasipao nas nisu spriječile njega... da se razvede.

Alija KAPIDŽIĆ-ALKAP

Boško MILOJEVIĆ

NOVA MODA

BLAGE KOSINE

- Drugovi, ako mi dozvolite promijenio bih mišljenje o vama!
- S obzirom na kvalitet građevinskih radova i nije neka opasnost ići glavom kroz zid!
- Uključite me u drugi program ekonomske stabilizacije!
- Mene ne plaši promaja, sva su mi vrata zatvorena!
- Kada već nacionalni ključ nije rješenje, zašto ne pokušati s bravom?
- U privredi smo počeli od ničega i stigli smo do ništa!
- Polja nam sve više zarastaju u korov, ali su zato ljudi sve obrađeni!
- Prvo nismo ništa imali, a onda je vrag sve odnio!
- Odrekao bih se igara za malo više hljeba!
- Samo naivni marksisti „KAPITAL“ drže u vitrinama!
- Zašto i neke ljude na damo u stečaj, kad više potroše nego što zarade?

Savo BORKOVIĆ

BOROVE IGLICE

— Iz jučerašnjeg iskustva najupućeniji znaju da će sutrašnji stav pojedinih šefova biti obrnut u odnosu na današnji.

— Kad nepoželjni traže protekciju, moćnik se pretvara u nemoćnika.

— Da bi nekakvi međuljudski odnosi postali nikakvi, potreban je period međusobnog upoznavanja.

— Neki projekti nisu dobri samo zato što su ih laici sačinili.

— Reizbornost se u nekim firmama primjenjuje isključivo povodom ogromne štete.

— Brže kretanje u karijeri katkad je ostvarivo nečitanjem materijala.

— Opasno je pred ružnim čovjekom spomenuti dvanaesti jesenji salon.

— Ne mogu mu poreći lični napredak, jer se kod njega ubrzano razvija — ljepost.

— Najveći ljubavni rizik je kupiti radi poklona bocu parfema a pri tom ne pogledati ima li u njoj ičega.

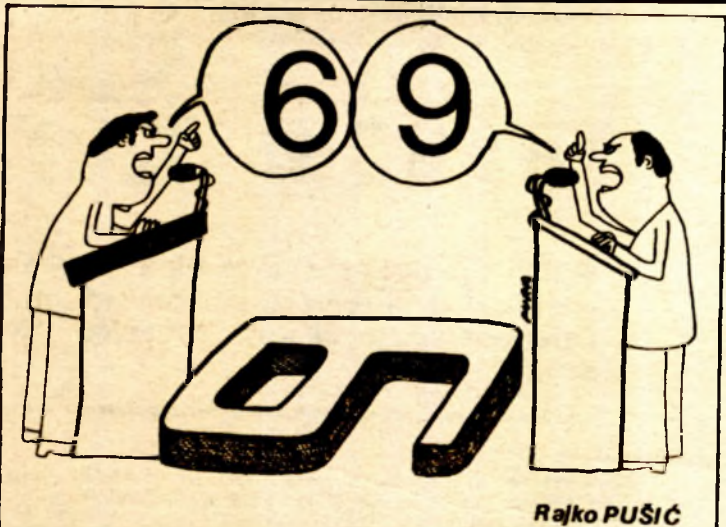
Milan BOROVIĆ

OBRIJANE MISLI

- Došao sam do zaključka da su stanovnici nebodera na istom nivou kao i stanovnici okolnih brda.
- Ko traži dlaku u jajetu, može da ostane i bez skalpa.
- Priznajem da je mojoj ženi veoma teško: čitav dan radi, a tek uveče joj nekako uspijeva da svrši.
- Diskusija je bila veoma plodna, prethodni diskutant je dubrio, dubrio...
- Radio je otvoreno-zatvorilo su ga.
- Da nema plavih anđela, bilo bi daleko više crvenih bogova.
- Uzalud se molio bogu, odvedoše ga plavi anđeli.

- Kleo se u Boga da je član Partije.
- Mnogi su otkriveni dok su pokušali da pokriju gubitke.
- Kod toliko malih bogova teško je biti veliki vjernik.
- Sahranite me što dalje od grada da ne plaćam komunalije.
- Iskočilo sam iz svoje kože kad sam čuo koliko je uvozna jeftinija.
- Neki bi prodali i državu samo kad bi im odobrili višu cijenu.

Izet PAJIĆ

Rajko PUŠIĆ

ŠARENICA

NA PAMET TI SVE PADA ODOZGO!

- KRITIZERI**
U SVEMU VIDE NEČISTE SILE PA POMALO LIČE NA BOGUMILE!
- POTPITANJE**
JASNO NAM JE DA ODUMIRE DRŽAVA AL KOJOJ PRITOM PRAVA ZADRŽAVA?
- RAHATLUK**
MOZGO IL' NE MOZGO

- VREMEPLOV**
IZGLEDA DA ČEMO KO U SEDMOM VIJEKU PONOVO NA MORE PLOVEĆI NIZ RIJEKU!
- JADIKOVKA**
SUROVO NAS GLUPOST KAZNI BOLNICE NAM PUNE A HOTELI PRAZNI!

Božo MARIĆ

ETIKETE

Ako smatraš da si zreo i da nisi više dijete, ne daš da ti pamet sole... — pričuj se etikete!

Ako kažeš sve što misliš, ne mariš za autoritete, ne prihvataš prazne priče... — pričuj se etikete!

Ako druge kritikuješ, za to imaš argumente, objesi ih mačku o rep... — pričuj se etikete!

Etikete na sve strane demagozi lijepo, traže... Kao klin za argumente — etikete uvijek važe!!!

Milutin PEJIĆ

KOLIBRI MISLI

- Nije čudo što nam se kola lome. Mnogi su — legli na rudu!!!
- Zaista smo ga vidjeli u bazi. Kada smo ga — izabrali!
- Pružena ruka često se sinhronizuje sa — nogom!
- Šanse da se zaposlim su mi samo na papiru. Sada će se povećati. Papir poskupljuje.
- Obavezno ponesite sapun. Igraje — nečista.
- Ne ide mi u glavu da mi se istina razbija o glavu!
- Ko zida privilegije, potkopava društvo.
- Prbrodliču sve teškoće. Brod je — društveni.

Dušan STARČEVIĆ

POSTSKRIPTUM

KORIST

„Nova sirovina“ u Prnjavoru uskoro će početi da otkupljuje prazne boce od litra. To je ujedno i prvi put da se u tom gradu otkupljuje staklena ambalaža. U čenicama je, eto, pružena prilika da zarade za džeparac.
 Ako ništa drugo, daci će bar namiriti dio troškova za kupovinu punih flaša.

REALNO

U posljednje vrijeme četiri puta noću je provaljeno u prostorije Radio-Jajca. Jednom prilikom je odneseno deset hiljada dinara, a ostala tri puta nije odneseno ništa.
 S obzirom na to kako Radio-Jajce „stoji“ sa parama, ne bi bilo čudno da su provalnici ostavili koji dinar.

DEMANT

Sa područja banjalučkog SIZ-a za zapošljavanja samo u Ugotiteljsko preduzeće „Jadran“ iz Rovinja biće upućeno oko 300 takozvanih sezonskih radnika koji će raditi kao konobari, kuhari, mesari i pomoćno osoblje.
 Ko kaže kako radnici iz unutrašnjosti ne mogu da „ljetuju“ na moru.

Himzo SKORUPAN

USISIVAČ

(HUMORESKA)

Prevarim se ja jednog dana i uđem u školsku biblioteku. Vidim u predsoblju biblioteke usisivač i pođem dalje da vidim šta tamo drže dalje. Uđem kroz još jedna vrata, kad ono, knjige, i stanem, jer nisam mogao dalje od šanka. Bibliotekar ništa. Sjedi i nešto biblioteče. Vidim, u neprilici sam. Upitam:

„Imate li knjiga?“
 „Imamo, ali ne prodajemo“ — odgovori čovjek.

Ništa, moram ponovo:
 „Dajete li knjige?“
 „Ne smijemo davati školske knjige“ — opet čovjek odgovori.

Opet moram: opet:
 „Mogu li uzeti knjigu?“
 „Uzimanje nas je i dovelo do krize“ — odgovori čovjek nervozno.

Tad ja malo da promijenim:
 „Zašto ste nervozni?“
 „Zašto ti nisi?“ — upita čovjek smireno.

Ništa, opet moram opet:
 „Izdajte li knjige?“
 „Izdaja je sramno djelo“ — veli čovjek.

Ponovo moram ponovo:
 „Došao sam da dignem knjigu“ — velim ja malo niži, nego što sam ušao.
 „Hvala, ne treba, nijedna nije pala, sve su na policama“ — zahvali čovjek ljubazno.

Vidim ja, neću lako do knjige. Okrenem se, da on ne vidi, da nije ko iza mene od kojih. Niko. Vidim da već ne vidim dobro pa se okrenem da nije ko s druge bande. Opet niko. Vidim, nije dobro. Ponovo moram ponovo. Okurazim se, da on ne vidi, i velim:
 „Pomozite mi da dobijem knjigu kad je ne mogu kupiti, uzeti, ni dignuti!“

Tad on stavi naočare, možda, da me malo prepadne, ili da mi pomogne — još ništa ne znam — i procijedi kroz odškrinuta usta:

„Ne kaže se tako kako ti pitaš, nije pravilno, ne samo iz iskustva, nego ni iz gramatike. Kaže se pozajmiti, posuditi knjigu!“

Tad ja odmah da ne zaboravim kako treba pitati.

„Mogu li pozajmiti dvije knjige odjednom?“

„Voliš li da čitaš?“ — upita.

„Volim, ne zato što volim, nego što ne smijem da kažem da ne volim“ — kažem ja.

„A ko je to još čuo?“ — upita on.

„Mi u školi. Ne smije se u školi tako nešto reći protiv knjige. Dok god ne izađemo kroz zadnja vrata, kad se ulazi, onda su prednja svi volimo čitati“ — velim ja.

„Kad je tako, evo ti tri knjige, ali pazina datum vraćanja!“ — ko, bajagi, malo mi zaprijeti.

„Jo, majko moja!“ — jauknuh ja u sebi.

„Tri, da su bar iste!“

Vidim, nemam kud, moram uzeti kad već daje, a kaže da nije pravilno reći daje, a sad je pravilno kad mi daje tri. Potpišem se na tri mjesta, on zapisa na još tri, i tek onda mi ih dade, i zaprijeti:

„Pazi, sve tri knjige su unutra čiste, zašaraš li, kupujes tri nove!“

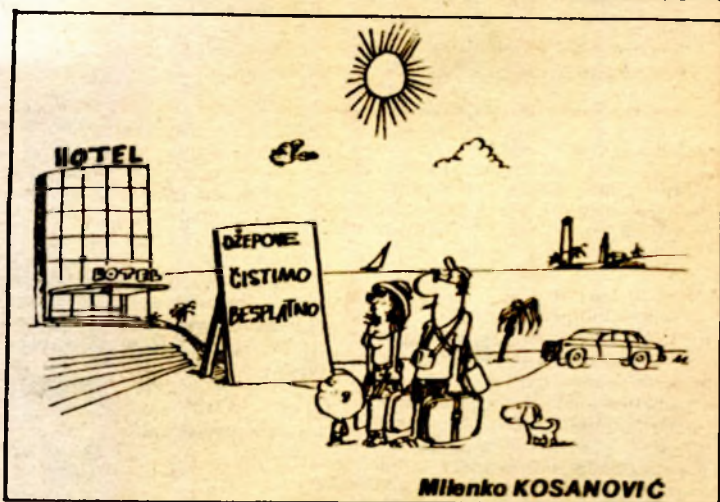
„Ne brinite, ostaće čiste“ — kažem, zahvalim, pa kroz vrata.

Kad sam izašao na čist zrak, jedva se povratih, jer je u biblioteci nešto gadno zaudaralo, sigurno od knjiga. Vidio sam da ima mnogo starih, ili ja, možda, nisam navikao na taj miris. I pođem brže na drugu bandu da se opet ne prevarim i pogledam na onu na kojoj je škola, i dobro se zamislim. Od nekoga sam čuo da je Andrić za onaj propagandni kulturni mjesec, „jedna knjiga po glavi stanovnika“, rekao: „bolje, u glavi stanovnika“.

A šta ja dobih ni kriv, ni dužan? Tri debele knjige po glavi.

Kad sam kroz mjesec dana vraćao dignute, izvinjavam se, pozajmljene tri debele čiste knjige, nisam vidio usisivač u predsoblju biblioteke.

Milan TRBOVIĆ

Milenko KOSANOVIĆ

KRAJIŠKI BEČARAC

- ČUDILA SE PO STRNJIŠTU KRAVA, MILI BOŽE KOLIKA JE TRAVA.
- SVADILLO SE SUDE I POSUDE, ZDJELA ŽLICU ŠALJE U ŽIVICU.
- POBILE SE PURA I POPARA, PA POPARA PURU I ŠAMARA.
- O MOJ ČAČA ŠTA ČEMO ZA HRANU, GANJAJU SE MI ŠI PO TAVANU.
- VELI OTAC NE ŽENI SE SINE, NEĆE ŽENA JESTI GRAORINE.
- CURADANKA KAO KLIPATANKA, SKUPA HRANA NE HRANI JE NANA.

- DA SI MALA BIBEROVO ZRNCICE, JA BI TEBE METNUO NA SRCE.
- LJUBIO SAM I CURE I ŽENE, NLE FAJDE I ONE SU MENE.
- MENI MOJA MALA PORUČIJE, BOL BOLUJE KAD SE NE MILUJE.
- SJELA MALA KRAJ TRULA PANJIČA, DO ŠOLUGAR HOĆE DA ČEKIČA.
- KAZI MALA IH HOĆE Š IL NEĆEŠ, DA BARABA NE DOLAZI DŽABA.
- CURICA ME POLJUBI U OKO, PA ME RANI U SRCE DUBOKO.

Tekst napisao: Miloš ZRNIĆ

SARAJEVSKI FUDBALSKI KOKTEL

Pozdrav kapitena: Platini i Zajec

Što stariji, to gori

● Naši mladi fudbaleri - omladinci - svake godine pružaju sve manje, iako su im prvi koraci sjajni, mada lako pobjeđuju većinu svojih vršnjaka

SVAKI međunarodni susret, pogotovo kada se radio tako važnom odmjeravanju snaga kao što je to bilo u slučaju naše i francuske selekcije, mjesto održavanja tog duela dva-tri dana postaje sastajalište fudbalera, sportskih radnika, novinara... Sarajevo ni u tome nije bilo izuzetak, a centar susreta časkanja... bio je „Holidaj in“, kome je vrilo kao u košnici.

Ocjene Ž. Tigane

KADA, s vrha tribina ili, pak, uz pomoć TV ekrana posmatrate igru jednog fudbalskog virtuozu, koji se zove Žan Tigana, djeluje vam sugestivnije, snažnije, ubojitije. Međutim, u holu „Holidaj in“ to je mladić (23.6.1955) dosta krhke fizičke konstrukcije, pomalo stidljiv, ali predusretljiv, i prema izvještaču i prema sakupljačima autograma.

- Odlika vašeg fudbala je - visoko tehničko znanje, ali ono nije, nažalost, ukomponovano s drugim fudbalskim činilcima - ocijenio je crnoput Tigana. Nekoliko puta sam protiv vaše reprezentacije ili klubova, pa imam relativno dobar uvid u mogućnosti jugoslovenskih igrača, a dosta ih igra i u Francuskoj.

Na naše pitanje, a spretno prevodilac je bio Slaven Zambata, nekadašnji Dinamov reprezentativac, dali je francuska reprezentacija danas najjača na svijetu, Tigana se prilično začudio takvom pitanju.

- Ne, ne, ni u kom slučaju. Jaki jesmo, ali najjači i najbolji nismo. Naša selekcija pripada, bez sumnje, svjetskom vrhu, to niko neosporava, ali bi bilo naskromno sada tvrditi da boljih od nas nema.

Nismo mogli zaobići pitanje o tome kako mu se sviđa Safet Sušić.

- Čudan je to momak: danas može da bude najbolji, a već sutra - najgori.

Istorija se ponavlja

Golman Ivan Ćurković koji je u Sarajevu iz ruku francuskog ambasadora primio Zlatnu medalju, za posebne zasluge, bio je, takođe, u centru pažnje.

- Gotovo svake četiri godine jugoslovenska reprezentacija kvalifikacije igra u grču, uvijek ima „utakmicu odluke“. Sjetite se: prvo Atina, zatim Francuska, a sada je, eto, meč sa Francuskom po mnogo čemu susret odluke, postao je ono opasno „biti ili ne biti“. I još nešto: posljednju utakmicu u našoj grupi igraju Bugarska i Njemačka DR. To, sigurno, nije dobro. Ranije, kada je Miljanić bio na čelu reprezentacije, nije se smjelo dogoditi da naši direktni rivali igraju meč kada će sve biti jasno.

Umiranje fudbala

Novinar „Sprinta“ Zvonko Magdić pripada onoj grupi novinara koja je - zaljubljena u fudbal. Iako nije živio u Južnoj Americi, opsjeđnut je južnoameričkim fudbalom i za njega je to jedini istinski fudbal, fudbal čarolija, mašte...

- U Meksiku će glavnu riječ voditi predstavnici južnoameričkog kontinenta, zatim Španci, Francuzi i, vjerovatno, Italijani. Inače davno sam napisao i pri tome ostajem: nogomet je igra koja umire. Zar se u

to nismo mogli uvjeriti, na primjer, u Zenici, Hrasnici, na Grbavici...

Dobre kopije

Igra triju francuskih selekcija - omladinske, mlade i najbolje - bila je slična kao jaje jajetu.

- U tome i jeste snaga francuskog fudbala: pioniri, omladinci, mladi, seniori... se školuju po istom receptu. Čak su, to ste primijetili, u tri ekipe na gotovo istim mjestima igrali crnoputi fudbaleri. To već nije slučaj - objašnjavao je neumorni dr Aco Obradović. Kada dolazi do prekomande igrača iz jedne u drugu selekciju, on je već pripremljen za istu ulogu i lakše se uklapa u način igre reprezentacije. To su uvijek dobre kopije i zato kod Francuza nema velikih oscilacija, bez obzira ko bio pozvan pod zastavu.

Prelazni rok

„GLAS“ je bio jedini list koji je javno objelodanio „slatki život“ nekih naših „zvijezda“, za vrijeme pripreme u Stojčevcu, uoči utakmice sa Luksemburgom. Nažalost, onih koji vole da citiraju, to se potvrdilo kao istina, pa je demanti izostao, a nad fudbalerima je pojačana kontrola tako da su pred susret s Francuzima izostale avanture, nije bilo ostajanja do u „sine sate“. Smirio se i Blaž Šlišković za koga se tvrdi da će se na ljeto vratiti u Velež, jer loše idu poslovi s kaficom, koji je otvorio u roditeljskoj kući. Čuli smo da će Boro Cvetković ostati u Maksimiru, ali se sprema da „oguli“ Dinamo, poučen primjerom igrača koji su u posljednje vrijeme, za velike pare, stizali u Maksimir, dok su „Dinamova djeca“, za to vrijeme, dobila samo „otpatke“.

Treneri krivci

Nedavno su naši omladinci pre-gazili vršnjake iz Luksemburga sa 8:0, oduševivši igrom. Poslije onih 1:2 u Hrasnici, na lijepom stadionu Famosa, kluba koji grabi ka Drugoj ligi, razočarani Ivica Osim dao je kratak komentar.

- Što stariji, to gori. Za tri godine, kada bi se sastale ekipe Jugoslavije i Luksemburga, koje su igrale u Visokom (8:0), naši igrači ne bi pobijedili ni sa 1:0.

Ako je tako, onda ispada da su treneri, a i Osim je trener, krivi za razvoj našeg fudbala.

Poliglota

Zanimljiv je bio i isretni inž. Ivanom Džonijem Štrausom, banjalučkim Sarajlijom.

- Evo, imam ulaznicu, ali neću na Koševo. Razočaran sam u fudbal, u fudbalere. Kada gledam TV prenos sve se pitam na kom to jeziku Baždarević stalno raspravlja sa sudijama, bez obzira otkuda su. Tako se ne ponašaju vrhunski sportisti. Kada, uskoro u naše domove grune evropska televizija, stadioni će biti, kod nas, još prazniji. Dosta su nas dugo fudbaleri i oni oko njih vukli za nos.

Limun PAPIĆ

SPORT I FIZIČKA KULTURA NA FAKULTETU

Rasli, a nisu jačali

Od trenutka kada je Banjaluka postala univerzitetski centar na razvoju sporta i fizičke kulture učinjeno je mnogo manje nego što to, objektivno gledano, ova aktivnost studentske omladine zaslužuje. To je bio uopšte-ni zaključak SOFK-e Univerziteta „Duro Pucar Stari“, u svom godišnjem izvješčaju o radu.

- Organizovano sportom i fizičkom kulturom obuhvaćeno je jedva 22 posto studenata, što je ispod republičkog, pa i jugoslovenskog prosjeka - kaže Milorad Karalić, predsjedavajući Predsjedništva SOFK-e Univerziteta. Banjalučki univerzitet ima 12.000 studenata, od čega ih je 7.000 redovnih, a procent obuhvaćenosti stalnim aktivnostima se odnosi na redovnu nastavu i vannastavne aktivnosti kroz sportske igre studentske omladine, a pogotovo kroz aktivnosti Univerzitetskog sportskog društva „Rade Ličina“.

Od sedam visokoškolskih organizacija na Univerzitetu u Banjaluci nijedna ne raspolaže bilo kakvim prostorom otvorenog ili zatvorenog tipa namijenjenog sportu i fizičkoj kulturi. Zbog toga i ne treba da čudi podatak da se upravo na plaćenje zakup sportskih objekata godišnje na Univerzitetu izdvoji više od 2.000.000 dinara.

- U Sportskoj dvorani „Borik“ nastavu fizičke kulture izvode tri fakulteta - ističe Zlatan Ibrahimbegović, profesor fizičke kulture na Pravnom fakultetu. Za jedan sat korištenje ovog objekta plaćeno 1.500 dinara. Ispada tako da je na čitavom Univerzitetu najskuplja nastava fizičke kulture. Da ne govorim o tome da za vannastavne aktivnosti nemamo ni trenutak vremena u takvim objektima. Zahtjevi studenata su svaki dan sve izraženiji za prisustvo-vanje časovima tjelesnog odgoja, ali...

Zanimljivo je istaći da se pojedini profesori pred početak strukovnih takmičenja, a pogotovo pred nastup na sportskim igrama studentske omladine Jugoslavije, snalaze kako umiju i znaju. Od časova redovne nastave, „otkidaju“ se treninzi za ekipe i reprezentacije Univerziteta u Banjaluci.

Od Sportskog centra samo projekat

- Problem prostora za obavljanje nastave pokušali smo da riješimo na nivou grada i čak Bosanske krajine - kazuje Redžo Lucević, profesor na Tehnološkom fakultetu. Tražili smo da se dvorana DTV Partizan i Sportska dvorana „Borik“ u prijedpovnim salima zakupe za potrebe Univerziteta. To je bilo izuzetno skupo i onda smo se okrenuli iznalaženju mogućnosti izgradnje sportskog centra namijenjenog korištenju isključivo studentske omladine.

SAMO ZA DRUGU GODINU!

Fizičko vaspitanje predstavlja obavezan predmet prve godine studija na svim fakultetima Univerziteta „Duro Pucar Stari“. Međutim, Elektrotehnički fakultet po svom nastavnom planu i programu nije ga uveo na prvu godinu. Obrazloženje ovog postupka dao je prof. Jelenko Vlajić, prodekan:

- Postoji više razloga zbog kojih smo fizičko vaspitanje izuzeli s prve godine i prebacili ga na drugu godinu studija. Na prvom mjestu su materijalni razlozi, jer su troškovi zakupnina visoki, a vlastitih prostora nemamo. Prva godina je uvijek najbrojnija, pa bi to uslovljavalo i najveće finansijske izdatke. Osim toga, velik broj studenata upiše se na fakultet samo da proba studij. Analize pokazuju da u 1983/84. godini, nakon prvog semestra, upis u drugi semestar nije obavilo čak 30 posto studenata, iako su svi imali uslove za upis. Naše mišljenje je da nije potrebno ulagati u one koji ne misle studirati. Pored ovih razloga smatramo da je potrebno fizičko vaspitanje na „starijim“ godinama, jer tada kod studenata dolazi do izraženije potrebe za rekreacijom.

Prije nekoliko godina urađen je kompletan projekat takvog sportskog centra. U srednjoročni plan razvoja komune 1981 - 1985. godine, unesena je obaveza početka njegove gradnje. No na tom planu nije ništa učinjeno. Po svemu sudeći, ovaj problem će ponovo ući u naredni srednjoročni plan 1985-90. ali su u Univerzitetskoj SOFK-i i dalje pesimisti kada se govori o njegovoj realizaciji. Čak ni radna grupa formirana na nivou Banjaluke, koja je imala za zadatak da se analizira ovaj problem nije krenula sa „mrtve tačke“.

- Univerzitetski centar Tuzle, Mostara, Sarajeva i Zenice su davno riješili probleme sportskih objekata i kadrova - nastavlja Milorad Karalić. Mi smo drugi univerzitetski centar u BiH po vremenu osnivanja, ali je ovaj problem još uvijek daleko od realizacije. Tako je obezbjeđivanje sportskih objekata prepušteno samovolji vlasnika objekata, pogotovo u određivanju naknade za korištenje takvih prostora i ustupanja nepogodnih termina u odnosu na obaveze studenata prema fakultetu.

U ovom momentu na Univerzitetu u Banjaluci, koji ima 7.000 redovnih studenata, nastavu fizičkog vaspitanja izvode četiri predavača i tri vanjska saradnika. Elektrotehnički Mašinski i Tehnološki fakultet, iako imaju sve uslove za izbor nastavnika, još nisu primili nikog u stalni radni odnos. Navodno, razlozi za to su, prije svega, u uštedi sredstava na vanjskim saradnicima, čija je nastava daleko jeftinija, nego profesora u stalnom radnom odnosu!

Nosilac aktivnosti USD „Rade Ličina“

U vannastavnim i sportskim aktivnostima na Univerzitetu „Duro Pucar Stari“ značajniji rezultati su počeli da se ostvaruju tek poslije formiranja Univerzitetskog sportskog društva „Rade Ličina“ 1970. godine. U to vrijeme okupljao je oko 1000 redovnih studenata u samo tri kluba.

ZAŠTO TALENTOVANI VEĆ AFIRMISANI ATLETIČARI BORCA NAPUŠTAJU BANJALUKU?

Iako nikada Atletski klub Borac nije bio ekipni državni, a ni republički prvak, Banjaluka je, ipak, jugoslovenskoj atletici darovala niz istaknutih atletskih veličina.

Mnogi od njih su iz Borca otišli u druge klubove kada su uvidjeli da su kvalitetom i rezultatima prevazišli klubski nivo, ali je većina njih ostajala vjerna matičnom klubu u kojemu su, poput braće Himze i Bilke Kačara, i okončali sportsku karijeru.

Pravoj poplavi selidbe atletičara iz Borca, u posljednje dvije-tri godine, umnogome su kumovali loši međuljudski odnosi u klubu. Jedno vrijeme niko ni s kim nije govorio! Treneri su radili isključivo po svom nahodanju, a ne po programu rada kluba. Atletičari nisu imali ni svlačionice, a kamoli prostoriju gdje bi održavali sastanke i dogovore. Haotično stanje, koje je, nažalost, ostavilo vidljive ožiljke.

ODLASCI

Lani je najbolja atletičarka Borca Radisavka Račić, poslije niza nespo-

TRAGOM JEDNOG

● Istina je da je veći broj atletičara Borca napustilo klub, ali je neistina da smo mi tome krivikategorični su članovi Predsjedništva AK Borac

razuma sa klubom, prešla su sarajevski Željezničar. Ljubomir Savić je potpisao za Crvenu Zvezdu. U beogradske „crveno bele“ će, posvojeprilici, i Radosav Đukić. Ovim i nekolicini drugih atletičara, koji su napustili Borac trener je bio Duško Žunić.

Ovih dana redakciji „Glasa“ je upućeno i pismo sa potpisima šestorice bivših atletičara Borca, koji, navodeći imena čak četnaestorice atletičara, koji su otkrenuli leđa klubu, strelice optužbe upućuju na račun novog rukovodstva AK Borac.

Šta je od svega toga, istina, htjeli smo da čujemo od Ferida Halimića, predsjednika Predsjedništva AK Borac.

- Znate šta je istina? Duško Žunić je skupljao te potpise od „svojih“ atle-

tičara da bi onda to pismo uputio i nama u klub, Atletskom savezu BiH, SOFK Banjaluka, OK SSO Banjaluka i ko zna kome još. Ne shvatam šta on, zapravo, hoće. Hoće, izgleda, da rasteri klub, jer je Žunić i odveo Račićevu u Željezničar, nagovorio je i Đukića da ode iz kuba, nagovorio je i druge atletičare da okrenu leđa klubu, samo zbog toga što je Predsjedništvo jednoglasnom odlukom dalo do znanja da Žunić ne može biti više trener u klubu. Zašto je Predsjedništvo donijelo takvu odluku, ovom prilikom ne bih govorio, ali bih istina kaodase snjim, jednostavno, nije ni moglo saradivati tvrdi Halimić.

Prijeti li rasulo klubu, kako se to u ovom pismu kaže.

● Studenti su sve privrženiji sportu, ali nailaze na brojne nedostatke: nedostatak terena, dvorana, rekvizita ● Univerzitetsko društvo „Rade Ličina“ okuplja hiljadu aktivnih sportista ● Kada sportski centar

FETIŠ OD NASTAVE

Novim zakonom o visokom obrazovanju utvrđeno je da nastavu na visokoškolskim ustanovama mogu obavljati profesori s najmanje magistarskom titulom. Taj zakon nalaže izmjenu profesora fizičkog vaspitanja na više fakulteta u Banjaluci, a diskusije oko njega još uvijek traju.

— Moje je mišljenje da on nema smisla i da je donijet na traženje nekolicine profesora — kaže Jelenko Vljčić s Elektrotehničkog fakulteta. Mnogo je potrebnije da stručnjaci tog profila rade u osnovnim školama, gdje će svoje znanje svrsishodnije upotrijebiti. Nastava fizičkog vaspitanja na fakultetima je u biti rekreativna, a donosioci ovog zakona time stavljaju fetiš od nastave, koja to zacijelo nije.

Osnivanjem i razvojem Univerziteta USD „Rade Ličina“ je preraslo u drugo društvo po veličini u BiH, sa oko 1000 redovnih članova, svrstanih u 10 klubova, koji se takmiče od opštinskog, pa do saveznog ranga.

— U kvalitativnom smislu Društvo je napravilo ogroman skok — riječi su Zlatana Ibrahimbegovića. Trenutno su kandidati za Prvu saveznu ligu naše stonoteniserke, karatisti su među najboljima u Bosni i Hercegovini, a juniorska ekipa Rukometnog kluba „Rade Ličina“ je prva u BiH, a treća u Jugoslaviji. Uspješni su i košarkaši, smučari, džudisti...

U svojim aktivnostima Društvo je usko povezano sa univerzitetskom SOFK-om, koja egzistira već nekoliko godina, ali je zvanično njen rad počeo tek 1983. godine. Upravo se i osnovni vid finansiranja aktivnosti Društva provodi preko SOFK-a. Tako je prije dvije godine „Rade Ličina“ dobijalo dotaciju od 150.000 dinara, a prošle godine ta sredstva su iznosila 1.000.000 dinara, a plan za ovu godinu iznosi čak 8.000.000 dinara.

— Ova sredstva su predviđena isključivo za rad deset klubova USD „Rade Ličina“ — kaže Milorad Karalić. Međutim, za ukupne aktivnosti i masovnog i kvalitetnog sporta neophodno bi nam bilo 12.000.000 dinara. Iz ovih sredstava obezbjeđivao bi se rad u SOFK-u, te svih sedam sportskih društava pri pojedinim fakultetima. Na osnovu trenutne situacije problem finansiranja će sigurno biti uspješno riješen i to potpisivanjem samoupravnog sporazuma. Do sada smo živjeli od pomoći, prije svih, radnih organizacija, dok su nam računi često bili blokirani.

Momo JOKSIMOVIĆ
Rajko JUKIĆ

PISMA

NEMA RASULA

— Nema govora o bilo kakvom rasulu u klubu — kategorični su u banjalučkoj SOFK-i. Godinama ovaj klub nije bio ni registrovan niti je imao svoj statut, niti pečat, skoro ništa od neophodnih normativnih akata. Zahvaljujući, isključivo, velikom angažovanju novih članova Predsjedništva i samom predsjedniku Feridu Halimoviću stanje u klubu se vidno konsolidovalo. Iстина, ima tu još nekih problema, a ali će se i oni zajedničkim snagama morati prevazići.

Bez obzira da li se radi o ličnom sukobu Zunića sa članovima Predsjedništva ili o nečemu drugom, ni u kom slučaju zbog toga ne bi trebalo da ispašta klub. Niko Dušku Zuniću ne može osporiti stručnost. Uostalom, ovaj trener se već dokazao kao dobar atletski stručnjak. Bilo bi najbolje, kada bi se još jednom pokušalo sjesti za sto i u jednom otvorenom razgovoru naći zajednički jezik. Ovako, dok jedni uku u desnu, a drugi u lijevu stranu, trpi klub, trpi banjalučka atletika, a to se više ne bi smjelo tolerisati.

Stevan RISOVIĆ

KRAJIŠKI SPORTSKI VIKEND

DRUGA SAVEZNA FUDBALSKA LIGA: BANJALUKA: Borac — Crvenka, Gradski stadion Borac, nedjelja u 16,30. PRIJEDOR: Rudar — Vrbas, Gradski stadion Prijedora, nedjelja u 16,30.

REPUBLIČKA FUDBALSKA LIGA BIH: VELIKA KLADUŠA: Krajišnik — Krajina, subota u 16,15. BOSANSKA GRADIŠKA: Kozara — Bosna, subota u 16,15.

REGIONALNA FUDBALSKA LIGA „ZAPAD“: TITOV DRVAR: Borac — BSK, nedjelja u 15,30. BOSANSKA DUBICA: Borac — Elektrobosna, nedjelja u 15,30. JAJCE: Vrbas — Ljubici, nedjelja u 15,30. BOSANSKA KRUPA: Željezničar — Berek, nedjelja u 15,30. LAKTAŠI: Laktaši — Šator, nedjelja u 15,30. VRNOGRAC: Mladost — Podgrmeč, nedjelja u 15,30. PRIJEDOR: Prijedor — Bratstvo, subota u 15,30.

MEDUOPŠTINSKA FUDBALSKA LIGA BANJALUKA: DUBRAVE: Dubrave — Radnički nedjelja u 15,30. TRN: Sloga — Sloboda, nedjelja u 15,30. NOVA TOPOLA: Lijeveće — Bratstvo (KO), Nedjelja u 15,30. GORNJA SANICA: Omladinac — Bratstvo (Klj), nedjelja u 15,30. GORNJI PODGRADCI: Sloga — Sloboda (BN), nedjelja u 15,30. BOSANSKA GRADIŠKA: Obradovac — Mladost, nedjelja u 15,30. BANJALUKA: Naprijed — Omaraka, nedjelja u 11,00.

MEDUOPŠTINSKA FUDBALSKA LIGA BIHAĆ: BIHAĆ: Borik — Ljutoč, nedjelja u 11,00. JASENICA: Jasenica — Sloga (K), subota u 15,00. POKOJ: Omladinac — Mangan, nedjelja u 15,00. BOSANSKO GRAHOVO: Grahovo — Una, nedjelja u 15,00. BOSANSKA OTOKA: Sloga — Gomila, nedjelja u 15,00. BOSANSKI PETROVAC: Mladost — Radnički, nedjelja u 15,00. KULEN VAKUF: Ostrovica — Krila Krajine, nedjelja u 15,00. Slobodna je ekipa Napredak.

GRUPNA FUDBALSKA LIGA „VRBAS“: DRAGOČAJ: Krajišnik — Jelšingrad, nedjelja u 16,00. BANJALUKA: Vrbas — Polet, nedjelja u 10,00. BANJALUKA: Omladinac — Mladost, nedjelja u 10,00. BANJALUKA: Željezničar — Sloga, nedjelja u 10,00. CESMA: Bratstvo — Rade Ličina, nedjelja u 16,00. PISKA VICA: Sloboda — Progres, nedjelja u 16,00. VRBANJA: Jedinstvo — Budućnost, nedjelja u 16,00.

GRUPNA FUDBALSKA LIGA „SANA“: PRIJEDOR: Žitopromet — Potkozarje, nedjelja u 15,30. TOMINA: Jedinstvo — Sloboda, nedjelja u 15,30. GOMJENICA: Gomjenica — Ljubija, nedjelja u 10,00. LUŠCI PALANKA: Grmeč — Sana, nedjelja u 15,15. KNEŽICA: Knežopoljac — Rudar, nedjelja u 15,15. PRIJEDOR: Trgoprojaja — Mrakovica, nedjelja u 10,00. Slobodna je ekipa Aginci.

GRUPNA FUDBALSKA LIGA „LIJEVEĆE“: BOSANSKI ALEKSANDROVAC: Potkozarje — Mladost, nedjelja u 16,00. GLAMOČANI: Mladost — Mladost (B), nedjelja u 16,00. BOK JANKOVAC: Veterani — Termal, nedjelja u 16,00. MALI RAZBOJ: Vrbas — Bratstvo, nedjelja u 16,00. DRAGELJI: Potkozarje — Mašinski servis, nedjelja u 16,00. SRBAC: Sloga — Motajica, nedjelja u 16,00. STARA TOPOLA: Ratar — Jedinstvo, igra se 11. aprila u 17 sati.

OPŠTINSKA KVALITETNA LIGA BOSANSKE GRADIŠKE: ROVINE: Vihor — 13. skojevki, subota 16,30. LAMINCI: OFK Laminci — Omladinac, subota u 16,30. ROMANOVCI: Romanovci — Biser, nedjelja u 11,00. KOČIČEVO: Zadrugar — Prosara, nedjelja u 11,00. TREBOVLJANI: Plantaža Kalini — Sloboda, nedjelja u 11,00. GORNJIKARAJZOVCI: Napredak — Mačkovac, nedjelja u 16,30. VILUSI: Bosna — Bratstvo, nedjelja u 16,30.

LIGA MJESNIH ZAJEDNICA BOSANSKE GRADIŠKE: CIMIROTI: Borac — Mladost, subota u 16,30. CEROVLANI: Torpedo — Gran šampion, subota u 16,30. DONJA JURKOVIĆA: OFK Plantaža — Borac (M), subota u 16,30. ELEZAGICE: Polet — Vrbaška, subota u 16,30.

POJEDINAČNO PRVENSTVO REGIJE U KUGLANJU: BANJALUKA: Sportska dvora „Borik“, subota i nedjelja u 9,00.

MEDUREPUBLIČKA RUKOMETNA LIGA — ŽENE: BANJALUKA: Triko — Slavija (NS), sportska dvorana OŠ „Ranko Šipka“, subota u 17,00.

MEDUREPUBLIČKA RUKOMETNA LIGA — MUŠKARCI: PRIJEDOR: Bosnamcažza — Derventa, sportska dvorana „Mladost“, subota u 18,00.

ANEGDOTA

Kartoni

Prvenstveni susret Borac — Hajduk, odigran 28. maja 1972. godine, vodilo je zagrebački sudija Josip Strmečki koji je, samo u prvih 45 minuta borbe, pokazao čak šest žutih kartona fudbalerima Borca, pokušavajući na sve načine do pomoćne Splićanima ne bi li se dokopali bodova.

Za vrijeme odmora Pašo Bećirbašić, opasan strijelac Borca, čudom se čudio:

— Meni je sve jasno, što se tiče Strmečkog, jedino ne znam otkud čovjeku šest žutih kartona u džepu?

PREDSTAVLJAMO UČESNIKE MEĐUNARODNOG TURNIRA „BANJALUKA 85“

KRALJICA ŠAHA

Šesti po redu Međunarodni šahovski turnir u Banjaluci imaće jacinu devete kategorije i neće biti najjači, ali će zato biti najljepši, jer nam iz dalekog Tbilisija stiže kraljica šaha Maja Ciburdanidze!

Rođena je prije 24 godine, a već je trostruka prvakinja svijeta. Prva dama ženskog šaha postala je 1978. godine kada je sa šampionskog trona skinula do tada neprikosnovenu Nonu Gaprindašvili. Imala je tada 17 godina. Dvije godine kasnije Maja je odbranila titulu u meču sa Nanom Aleksandrijom, a krajem prošle godine savladala je izazivačicu Irinu Levitinu.

Caroliju šahovske igre upoznala je od starijeg brata. U petoj godini pobjeđivala je brata i sestre. U desetoj — postala je šampion Gruzije u konkurenciji učenika, majstor sporta, a u petnaestoj pretendent za šahovsku krunu, koju je nakon dvije godine i preotela od proslavljene šampionke None Gaprindašvili.

Po mnogima bila je pravo čudo od djeteta u ženskom šahu. Titula internacionalnog majstora dodijeljena joj je 1974. godine (tada je imala 13 godina). Postala je najmlađi internacionalni majstor u muškoj i ženskoj konkurenciji u istoriji šahovske igre.

Maja je student pete godine Tbiliskog medicinskog instituta i naiazi se na najboljem putu da postane ljekar. U slobodno vrijeme bavi se plivanjem koje joj pomaže u sticanju kondicije za naporne šahovske partije.

Na najnovijem Kongresu FIDE (Solun, decembra, 1984. godine) dodijeljena joj je titula muškog velemajstora, jer Maja Ciburdanidze uspješno nastupa i u muškoj konkurenciji. Tako je na Međunarodnom turniru u Dortmundu 1983. godine (deseta kategorija) u konkurenciji 12 učenika zauzela četvrto mjesto.

Višestruka je prvakinja Sovjetskog Saveza i članica olimpijske ekipe koja redovno trijumfuje na Olimpijskim igrama.

Njen rejting je 2.400 poena, ali ne treba zaboraviti da je početni rejting šahistkinja 1.800 poena, dok je kod muškaraca 2.200 poena.

Evor partije u kojoj je Maja savladala mađarskog velemajstora Istvana Čoma:

Čom — Ciburdanidze, Dortmund, 1983.

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. g3 Lg7 4. Lg2 0-0 5. Sf3 c5 6. Sc3 d5 7. dc5 da5 8. 0-0 dc4 9. Dd4 Da6 10. Dh4 Sc6 11. Lh6 12. Dh6 Sg4 13. Dh4 sf6 14. Tf1 Kg7 15. Df4 h6 16. Se5 Le6 17. Sc6 bc6 18. Dc7 Tab8 19. De7 Tb2 20. Dd6 Tc2 21. Dd4 Da3 22. Se4 Db2 23. Sf6 Dd4 24. Td4 Kf6 25. Lc6 Tc8 26. La4 Tb2 27. c6 Tb4 28. Lc2 Tc6 29. Tc1 Tb2 30. a4 c3 31. f3 Ke5 32. Td3 Lf5 33. e4 Le6 34. f4 Kf6 35. Ld1 c2 36. Lf3 Tb1. Bijeli predaje. Nikola LAKIĆ

TELEGRAMI ● TELEGRAMI ● TELEGRAMI

DIZANJETEGOVA: PRVA SAVEZNA LIGA

PROTIV NAJJAČIH

BANJALUKA, 5. aprila — Dizanje tegova banjalučkog Partizana očekuje veliko iskušenje u Konjicu, gdje će u nedjelju odmjeriti snage sa trenutno dvije najjače ekipe u Prvoj saveznoj ligi domaćinom tromeča Konjicom i somborskim Radničkim. Banjalučani će i ovog puta nastupiti nekompletni, jer u bantamu nemaju takmičara, što će umnogome smanjiti izgleda Blagojeviću i drugovima na uspjeh. Jedan bod bi bio pun pogodak.

S. R.

BORAC OSLABLJEN U BEOGRADU

BEZ ARNAUTOVIĆA I SMAILAGIĆA

BANJALUKA, 5. aprila — Rukometaši Borca su znatno oslabljeni otputovali na utakmicu sa Crvenom zvezdom u Beograd. Zdravstveno stanje reprezentativnog golmana Zlatana Arnautovića se nije popravilo, tako da će umjesto njega braniti Handan i Kresojević. Na put u Beograd nije krenuo ni Irfan Smailagić, potencijalni reprezentativac Jugoslavije, navodno zbog povrede?!

M. J.

IZVUČENI PAROVI OSMINE FINALNA KUPA JUGOSLAVIJE

TREPČA PRVI PROTIVNIK

BEOGRAD, 5. aprila — U prostorijama Rukometnog saveza Jugoslavije obavljeno je izvlačenje parova osn. ine finala Kupa Jugoslavije. Banjalučki Borac je za protivnike dobio Trepču, a utakmica se igra u Kosovskoj Mitrovici 14. aprila.

PRED TURNIR BRATSTVA I JEDINSTVA

DVOJICA BANJALUČANA

BANJALUKA, 5. aprila — Zatradiionalni Kup Bratstva i jedinstvo republičkih i pokrajinskih reprezentacija u rukometu selektor omladinske reprezentacije Bosne i Hercegovine Srdan Praljak je uzeo i dvojicu Banjalučana. To su: Samir Muratagić, član Borca i Aleksandar Knežević, prvotimac „Rade Ličine“. Već u nedjelju 7. aprila njegovi izabranici će imati kontrolnu utakmicu u Visokom, u susretu sa Viteksom.

KOMPLETIRANA LISTA UČESNIKA MEĐUNARODNOG ŠAHOVSKOG TURNIRA

DOLAZI MINIĆ

BANJALUKA, 5. aprila — Četrnaesti učesnik Međunarodnog šahovskog turnira je internacionalni majstor Dragoljub Minić iz Zagreba. Minić je član olimpijske reprezentacije, a bio je i učesnik međuzonskog turnira. Međunarodni šahovski turnir „Banjaluka 85“ biće deveta kategorije.

IZ OPŠTINSKOG ŠAHOVSKOG SAVEZA BANJALUKA

TAKMIČENJE ZA KUP

BANJALUKA, 5. aprila — Ovogodišnje takmičenje za Kup maršala, na nivou opštine, održaće se u subotu i nedjelju u prostorijama OŠ „Esad Midžić“. Nastupiće ekipe klubova, organizacija udruženog rada, škola, mjesnih zajednica, ustanova kao i pripadnika JNA.

Četiri najbolje plasirane ekipe stiču pravo nastupa na Međuoštinskom takmičenju za Kup maršala Tita.

Svaka ekipa nastupa sa četiri člana, a moguće je prijaviti i dvije rezerve.

Otvaranje takmičenja i izvlačenje turnirskih brojeva obaviće se u subotu u 17,00 sati. Biće primijenjen švajcarski sistem od pet kola. Svaka ekipa dužna je sa sobom ponijeti dvije šahovske garniture i po mogućnosti dva sata.

N. L.

PRED FUDBALSKU UTAKMICU BORAC — CRVENKA

KOVAČEVIĆ, IPAK, IGRA

BANJALUKA, 5. aprila — Protekle nedjelje kapiten Banjalučana Abid Kovačević imao je lakše treninge. Naime, zbog povrede zadobijene u meču s Rudarom imao je kraću pauzu najvjerovatnije na teren će se vratiti u meču s Crvenkom.

— Osjećam se znatno bolje, iako još nisam fit — ističe Kovačević.

Ako bude trebalo, stisnuću zube i zaigrati. Mislim da će meč s Crvenkom biti prava poslastica za gledaoce.

Pravo nastupa stiće i noviji igrači u redovima Banjalučana Rama, koji će vjerovatno dobiti šansu da zaigra u drugom poluvremenu, dok se nastup Lacmanović odgađa za naredno kolo zbog kasnije registracije.

U. P.

SA KONFERENCIJE RUKOMETNOG KLUBA SLOGA

ŠIMIĆ

PREDSJEDNIK

PRNJAVOR, 5. aprila — Uz prisustvo velikog broja delegata i gostiju održan je sjednica Konferencije rukometnog kluba Sloga, na kojoj je analiziran protekli period i usvojeni ovogodišnji razvojni dokumenti. Istaknuto je da se klub suočava sa brojnim problemima. Najprisutniji je nedostatak svlačionica, zbog čega dolazi u pitanje daljnje nastupanje u ligaškom takmičenju. Odlučeno je da se iznađe prostor u staroj zgradi Gimnazije, gdje će biti smještene klupske prostorije, tako da igrači neće morati, kao do sada, da opremu nose kućama, jer je nemaju gdje ostaviti. Izabrani su novi klupski samoupravni organi, a za predsjedavajućeg Konferencije i Predsjedništva izabran je istaknuti mjesni sportski aktivista Ivan ŠIMIĆ. B. R.

UOČI POJEDINAČNOG PRVENSTVA REGIJE U KUGLANJU

SAMO BANJALUKA

BANJALUKA, 5. aprila — Pojedinačno prvenstvo banjalučke regije održaće se u Banjaluci 6. i 7. odnosno 13. i 14. aprila. Iako je kalendarom takmičenja predviđeno da se prvenstvo održi i na Barđaci, komisija Kuglaškog saveza regije je zbog neispravnosti staza odlučila da se nastupi održe samo u Banjaluci. Tako će u prvom terminu 6. i 7. aprila nastupiti takmičari koji su u dosadašnjim takmičenjima zauzeli donju polovinu liste najboljih, a favoriti nastupaju sedam dana kasnije. Najveće šanse daju se prvaku Banjaluke, Nebojši Lončareviću, članu Kosmosa, te Milovanu Barašinu i Boži Šurlanu, koji su posljednjim rezultatima najavili visok plasman.

R. J.

STARTOVA LA DŽUDO LIGA BOSNE I HERCEGOVINE

VODE UNIS I IGMAN

BIHAĆ, 5. aprila — Startovala je Republička džudo liga Bosne i Hercegovine u kojoj se takmiči devet klubova među kojima je „Geroj“ iz Bihaća. Bišćani su na startu prvenstva zabilježili i jednu pobjedu, a doživjeli su i jedan poraz.

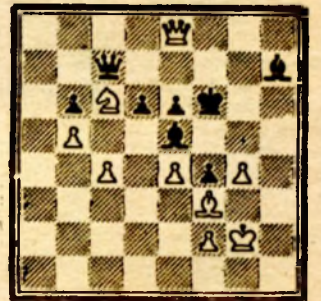
REZULTATI 1. i 2. kola: Sebešić — Partizan (Lukavac) 2:0. Partizan — UNIS 0:2, Sebešić — UNIS 0:2. Zenica — Igman 0:2. Igman — Partizan (Tuzla) 2:0. Zenica — Partizan 2:0. Mahnjača — Hercegovac 2:0. Geroj — Hercegovac 0:2. Mahnjača — Geroj 0:2.

Na tabeli vode: UNIS i Igman sa po 4, Zenica, Mahnjača, Geroj, Sebešić i Hercegovac imaju dva boda, dok su još uvijek bez bodova Partizan iz Tuzle i Partizan iz Lukavca.

ŠAHOVSKI ZADATAK

Broj 820

Priprema: Nikola LAKIĆ
Šahovski majstor

Bijeli: Kg2, De8, Sc6, Lf3, pješaci b5, c4, e4, f2, g4 (9)
Crni: Kf6, Dc7, Le5, Lh7, pješaci b6, d6, e6, f4 (8)

Bijeli vuče i dobija!

Pozicija je nastala u susretu dvojice mađarskih velemajstora (Portiš — Forintos, Budimpešta, 1981) u kojoj je bijeli forsiranom kombinacijom nakon osam poteza došao do krasne pobjede.

Rješenje prošlog zadatka: 1.g6 Kg6 2.Se7 i bijeli je uskoro pobjedio.

K R I V A J A

RO „KRIVAJAKOMERC“ 72220 Zavodovići, Hadwička 1. tlf. 072/871-220. tix 43-140

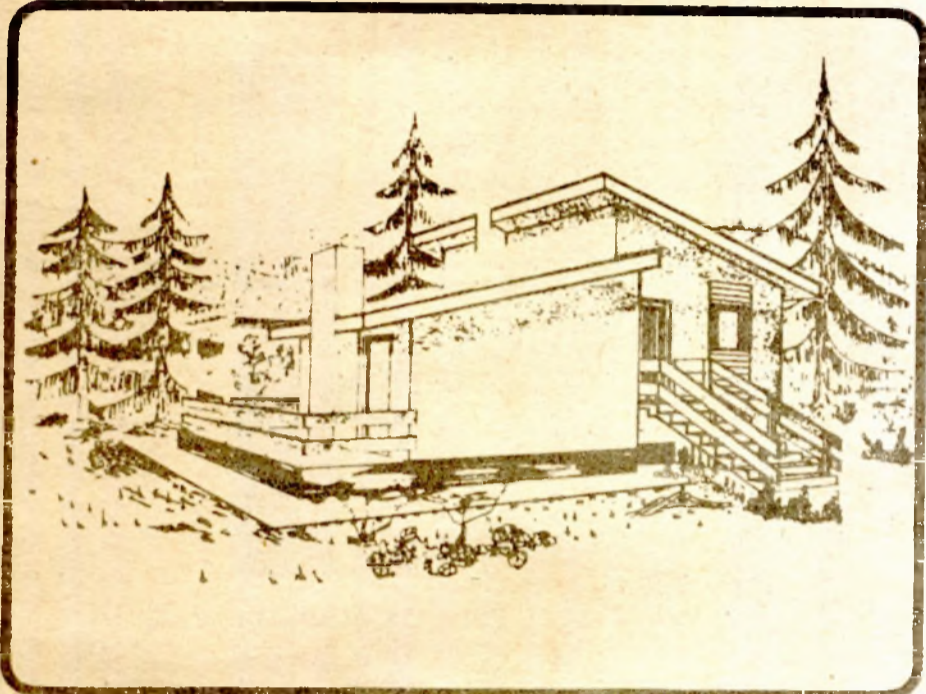
ISPORUČUJE I GRADI:

1. Montažne OBJEKTE ZA ODMOR I REKREACIJU
2. Montažne OBJEKTE ZA STANOVANJE ZA INDIVIDUALNU I DRUŠTVENU GRADNJU

3. Montažne objekte raznih namjena: (industrijske objekte, škole, ambulante, bolnice, dačke domove, sportske objekte...)

ISPORUKA: od 15 do 30 dana (za individualnu gradnju)

**VAŠ STAMBENI PROBLEM
»KRIVAJA« MOŽE RIJEŠITI ZA
60 DANA**

ADRESA:

78000 BANJA LUKA, KTB
»Krivaja« Strosmajerova 25
tel. 078/32-434 Telex:
45-229

**DO 30. 4. 85.
GODINE
DAJEMO POPUST
OD 10%**

SOVR „KRAJINA“ RO ZA PROJEKTOVANJE
„PROJEKT“ BANJALUKA

RASPISUJE

JAVNU

LICITACIJU

za prodaju putničkih vozila

1. reno 18 TL, reg. broj BI 976-67, godina proizvodnje 1981 i
2. „zastava“ 850, reg. broj BI 962-86, godina proizvodnje 1981.

Vozila su u voznom stanju.
Početna cijena za vozilo „reno“ 18 TL je din. 500.000 (slovima: petstotinhiljada dinara), a za vozila Zastava 850 je din. 120.000 (slovima: stotinu dvadeset hiljada dinara).

Pravo učesća na licitaciju imaju sva pravna i fizička lica pod uslovom da prethodno uplate akontaciju u visini od 10% od početka cijena vozila. Uplate akontacije vršiče se prije početka licitacije u prostorijama radne organizacije.

Prodaja će se obaviti dana 11.4.1985. godine u 12 sati u Banjaluci, UL. V. Masleše bb (zagrada nebodera IV sprat).

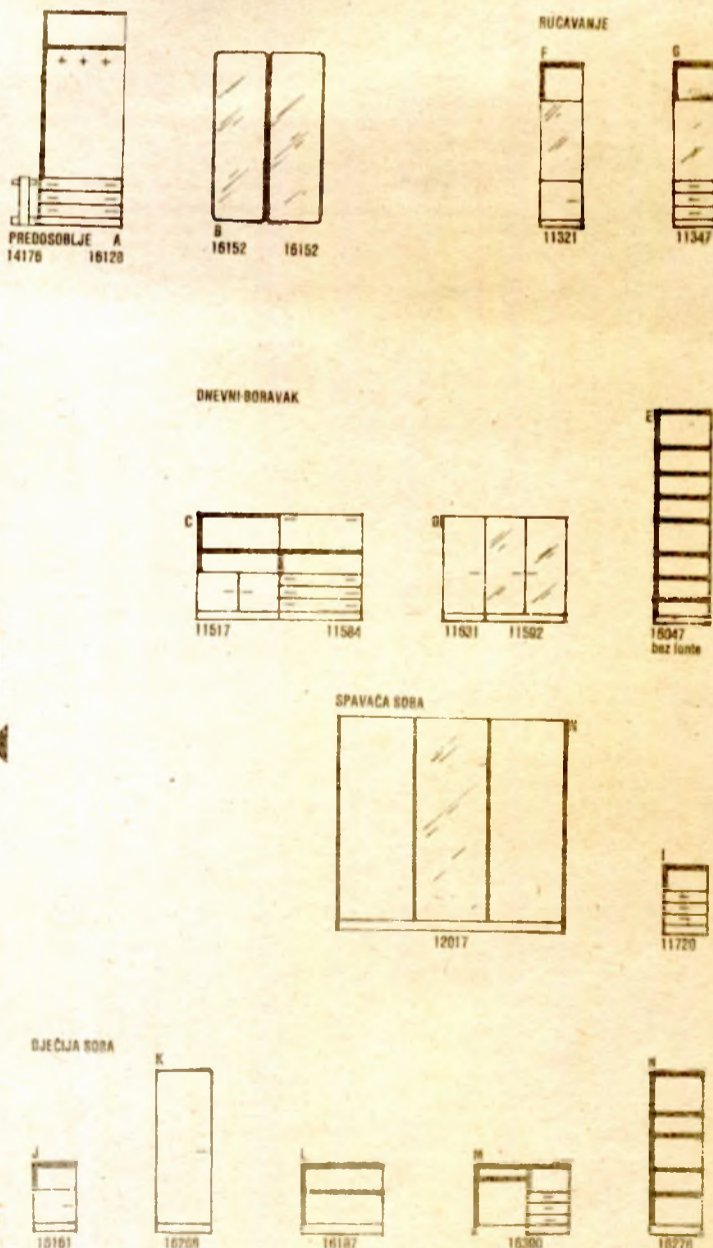
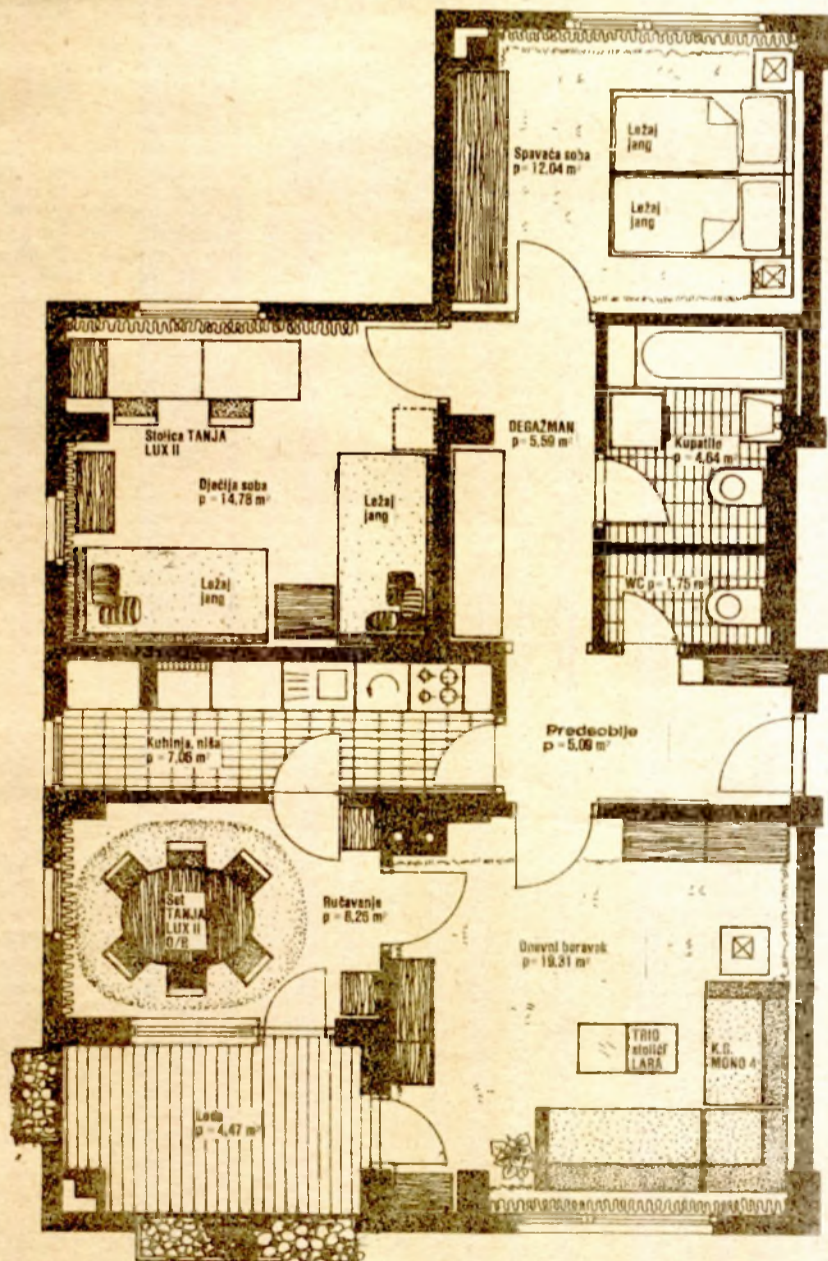
Vozila se mogu pogledati dana 11.4.1985. godine od 10 do 11 sati a nalaziće se u dvorištu stambene zgrade u Gajevoj ulici između broja 4 i 6.

Komisija

NAŠ DIZAJN-BIRO VAM PREDLAŽE

Uredjenje trosobnog stana AP=82,99 m² naselje MEJDAN, lamela B niz 2, 4, 6 za bračni par sa dvoje djece.
Predlažemo sastave iz elemenata sistema DIV 02, DIV 03, trpezarijski set, tapet

Dana petog aprila 1985. godine navršava se (sedam) tužnih dana od smrti našeg dragog supruga, oca, brata, punca i djeda

ZIJADA KADENIĆA

U nemogućnosti da svima pojedinačno zahvalimo, ovim putem izražavamo neizmjernu zahvalnost mnogobrojnoj rodbini, prijateljima, komšijama i ostalim građanima, koji su nam u najtežim trenucima pritekli u pomoć, lično ili putem telegrama izjavili saučestje i ispratili našeg dragog Zijada do njegove vječne kuće. Posebnu zahvalnost upućujemo Opštinskom vijeću Saveza sindikata, Opštinskom odboru Saveza penzionera, Samoupravnoj interesnoj zajednici stanovanja, KRO

„Vodovod i kanalizacija, OO SK I MZ Centar, III, Banjaluka, koji su saučestvovali u našoj boli i dirljivim govorima oprostili se od našeg Zijada. Također izražavamo zahvalnost kolektivima i radnim ljudima Zavoda za izgradnju Banjaluka, KBC, B. Luka, RO EPU-RZZS B. Luka PIO B. Luka te svima koji učestvovali u posljednjem ispraćaju našeg dragog Zijada

OŽALOŠĆENA PORODICA

052806

Javljamo rodbini i prijateljima da je 5. aprila 1985. u 52. godini života nakon duže bolesti umro naš dragi suprug, otac i brat

HAZIM (HEBILA) ISLAMOVIC

Dženaza će se obaviti u nedjelju 7. aprila 1985. godine u 17 i 30 sati u haremu u Stupnici. Ožalošćen: suprug Munevera, sin Faruk, kći Selma, braća: Mesud, Islam i Asim, sestre: Sajma i Asima, zetovi: Šefik i Safet, snahe: Šida, Biljana i Sajma, te porodice Muftić, Šišić, Zlrić, Horozović, Komić, Arnautović, Džaferović i ostala rodbina i prijatelji.

Njegova plemenitost ostaće nam trajno u sjećanju.

061122

Savjet Studentskog centra „Veljko Vlahović“ Banja Luka

PONIŠTAVA

DIO OGLASA

objavljenog u listu „Glas“ Banja Luka od 06.02.1985. godine.

Poništava se potreba prijema radnika za obavljanje poslova i radnih zadataka pod rednim brojem 1. objavljenog oglasa REFERENTA ZA ZAPOŠLJAVANJE STUDENATA

MALI OGLASI

Veselina Masleše 13
Telefon 34-448
RADNO VRIJEME
OD 7,00 DO 15,00
SUBOTOM
OD 8,00 DO 12,00

PRODAJA
AUTOMOBILI

PRODAJEM automobil golf-dizel, godina proizvodnje deseti mjesec 1983. godine s radio magnetofonom, plave boje s pređenim 4.300 kilometara, Lovčanska ulica broj 60, Banjaluka. 061296

PRODAJEM automobil folk-svagen kombi i automobil zastavu 101, godina proizvodnje 1982. Telefon broj 30-125 uveče, Banjaluka. 061411

PRODAJEM automobil pežo 304, neregistrovan, godina proizvodnje 1972, vidjeti Nova ulica broj 50, telefon broj 35-580 od 17,00 do 18,00 sati, potrebno uređenjemarije, Banjaluka. 061407

PRODAJEM automobil fiat 128, star petnaest mjeseci, nije vožen, kao nov, telefon broj 840-409 ili telefon broj 840-163, Srbac. 061438

KUĆE

PRODAJEM kuću u užem centru Bosanske Gradiške, dimenzija 10x10 metara, sa svim priključcima i garažom, na gradilištu dimenzija 17x40 metara, odmah useljiva, pogodno za sve djelatnosti, pitati na telefon broj 055/80-015, svaki dan, Nova Gradiška. 1-1 061349

PRODAJEM kuću s ugostiteljskom radnjom u hodaosao, trosoban i jednosoban stan s centralnim grijanjem, povoljna lokacija, gradnja 1972. godine, telefon broj 756-335, Zalužani, Banjaluka. 1-1 061342

PRODAJEM kuću visoka prizemnica, u Ulici Alekse Šantića broj 20, telefon broj 48-777, Banjaluka. 1-1 061341

PRODAJEM neopremljenu vikendicu, s dva dunuma zemlje u Laktašima, cijena povoljna, telefon broj 55-153, Banjaluka. 1-1 061308

RODAJEM useljivu kuću u Ulici Ivce Davida broj 64, telefon broj 38-324, Banjaluka. 061395

PRODAJEM kuću, temelj s građevinskom dozvolom i plac, sve u Čelincu, pitati na telefon broj 55-288, Petra, Banjaluka. 061390

PRODAJEM dvoiposobnu i dvosobnu kuću i gradilište, može posebno, u Ulici Partizanskih avijatičara broj 4, Banjaluka. 061373

PRODAJEM kuću na sprat, 110 kvadratnih metara, stara, 650 kvadratnih metara dvorišta i vrta u centru Banjaluke, Ulica Novice Cerovića broj 28, Banjaluka. 061389

PRODAJEM kuću hitno. Telefon broj 33-379, Banjaluka. 061380

PRODAJEM vikend-kuću useljivu s voćnjakom u Mišin Hanu, up-

itati na telefon broj 43-528, Banjaluka. 061403

PRODAJEM pola kuće u neposrednoj blizini Ulice maršala Tita, useljivo, sanacija dozvoljena. Pitati u Pionirskoj ulici broj 98 ili na telefon broj 23-634 od 17,00 do 20,00 sati, Banjaluka. 1-2 061378

PRODAJEM kuću i zemlju, može i posebno. Gina Kutela, Laktaši kod Klačnica. 061383

PRODAJEM novu prizemnu kuću, odmah useljivu, veličine 9x10 metara, vrt 800 kvadratnih metara u Glamočanima, kod Banjaluke. Upitati: Mihajlo Halić iz Glamočana kod doma u Trnu ili na telefon broj 078/784-444, Banjaluka. 061388

PRODAJEM hitno kuću na sprat s potkrovljem, podrumom i garažom dupleks u Bosanskoj Gradišci, Ulica Edvarda Kardelja s placem jedna polovina, pokrivena, priključena voda i kanalizacija. Informacije na telefon broj 813-342 do 15,00 sati i telefon broj 814-627 poslije 15,00 sati, Bosanska Gradiška. 059725

PRODAJEM povoljno kuću na lijepom mjestu u Banjaluci, dva trosobna stana s odvojenim ulazom, podrum i garaža, dva centralna grijanja, telefon broj 43-107, Banjaluka. 1-2 061369

PRODAJEM u Glamočanima, deset kilometara od Banjaluke, započetu kuću i 1.250 kvadratnih metara zemlje veoma povoljno na placu, ima priključak za struju i telefon, zvati poslije 15,00 sati na telefon broj 52-417, Banjaluka. 1-2 061356

PRODAJEM kuću, telefon broj 23-324, Banjaluka. 1-3 061418

PRODAJEM u Banjaluci na Hise-tima u Ulici Miće Radakovića broj 39 dio kuće, jednosoban stan, poseban ulaz s baštom, 800 kvadratnih metara pod voćem, vrlo povoljno, informacije na telefon broj 38-729, Banjaluka. 061422

PRODAJEM kuću u Ulici Ivana Gorana Kovačića broj 9 i 70 dunuma zemlje u Motikama, Slavko Pustahija, Banjaluka. 061426

PRODAJEM kuću s baštom u Ulici Alekse Šantića broj 5, telefon broj 49-537, Banjaluka. 1-2 061459

PRODAJEM kuću u centru Laktaša kod banke, ugrađena stolarija, struja i voda, pogodno za lokal, cijena povoljna, telefon broj 36-896, Banjaluka. 061427

PRODAJEM kuću novogradnja povoljna cijena, telefon broj 48-538, Banjaluka. 061429

PRODAJEM kuću izuzetna prilika, dvorišnu zgradu i garažu u bližem centru Banjaluke, telefon broj 48-198, Banjaluka. 061441

PRODAJEM kuću s dvorištem u Ulici Petra Mečave broj 9, telefon broj 24-481 pitati od 17,00 do 20,00 sati, Banjaluka. 061464

PRODAJEM kuću novogradnja u Slatini kod Banjaluke s baštom i voćnjakom. Upitati na telefon broj 31-489, Banjaluka. 061444

PRODAJEM kuću nedovršenu u

Ulici Viktora Bubnja broj 24, Zalužani. Upitati na telefon broj 54-756, Jukić, Banjaluka. 061445

PRODAJEM veću kuću s dvastana i jednu manju kuću u Ulici Ivce Davida broj 86, Banjaluka. 061451

PRODAJEM vikend kuću, 42 kvadratna metra, s placem i projektom za porodičnu kuću, dva dunuma zemlje, od čega 600 kvadratnih metara šume, 1/1, 46 raznih voćaka, udaljeno od asfalta 500 metara. Telefon broj 24-468 od 16,00 sati, Banjaluka. 061450

PRODAJEM vikendicu udaljenu devetnaest kilometara od Banjaluke iza Čelinca, 700 kvadratnih metara zemlje do same Vrbanje, kuća ima struju vodu, i 75 kvadratnih metara, informacije na telefon broj 52-735, Banjaluka. 061448

PRODAJEM kuću u Ulici Branka Grpčića broj 19, kod metereološke stanice, telefon broj 45-144, Banjaluka. 061449

PRODAJEM kuću s dva ulaza, upitati na telefon broj 58-212, Banjaluka. 1-3 061452

PRODAJEM vikend-kuću s pola hektara zemlje, voćnjakom starim osam godina u Slatini kod Banjaluke, uvedena struja i voda, blizu banja, telefon broj 21-985 Banjaluka. 061454

ZEMLJIŠTE

PRODAJEM 1.090 kvadratnih metara zemlje, s izgrađenim podrumom dimenzija 10x10 metara, u Laktašima kod bazena s kompletnom dokumentacijom, povoljno, telefon broj 45-359, Banjaluka. 1-1 061302

PRODAJEM građevinsku parcelu na lijepom mjestu, telefon broj 31-794, Banjaluka. 1-2 061406

PRODAJEM plac, 680 kvadratnih metara, u Pavlovcu, dozvoljena gradnja, placje 1/1, ima voda i struja, upitati u Rudarskoj ulici broj 322/A ili na telefon broj 51-840 od 16,00 do 20,00 sati, Banjaluka. 1-2 061405

PRODAJEM posjed, kuću i ostalo sa 60 dunuma zemlje u Motikama, pitati u Kupreškoj ulici broj 8, Banjaluka. 061400

PRODAJEM uređen plac, 1.000 kvadratnih metara u Trnu s temeljem i dozvolom za gradnju, telefon broj 21-035, Banjaluka. 061401

PRODAJEM plac s kompletnom građevinskom dokumentacijom, može gradnja odmah, između Zalužana i Trna, informacije na telefon broj 24-685 od 20,00 do 22,00 sata, Banjaluka. 061387

PRODAJEM tri dunuma zemlje, manju kuću, ima struju, bunar, voda, kod Unisa, upitati na Tunjicama, Ciglane, Miloš Sekulić, Banjaluka. 061358

PRODAJEM placeve po urbanističkom planu, cijena povoljna. Dragica Strukelj, Ulica Vida Nježića broj 19, telefon broj 751-073, Banjaluka. 1-3 061399

PRODAJEM odmah useljivu stambenu kuću u Banjaluci, 160

Tužnim srcem javljamo da je dana 5.4.1985. godine u svojoj 58. godini iznenada preminula naša draga i nikad preželjena

CRNIC (rođena Jekić) MIRA

Sahrana će se obaviti na Crnića groblju u selu Glamočanima, opština Laktaši. 7.4.1985. godine u 15,00 časova.

OŽALOŠĆENI: suprug Dušan, kćerka Vera, sestre: Zorka, Ovrerna i Marija, braća: Rajko i Čedo, unuka Renata, zet Milenko i ostala mnogobrojna rodbina i prijatelji.

061123

kvadratnih metara neto površine sa podrumom 30 kvadratnih metara, s tri garaže na placu od 2.180 kvadratnih metara, između dvije ulice, postoje uslovi za izgradnju još dva objekta, pitati Ferid Dedić, Zagrebačka ulica broj 35, Banjaluka. 061417

Prodajem traktorski motor IMT 35 preko puta Ciglane Tunjice, Telefon: 46-654 Banjaluka. 061124

PRODAJEM plac 640 kvadratnih metara u Trnu iza Lesnine, uplaćen doprinos sa vodu, pribavljena urbanistička saglasnost, cijena 450.000.— novih dinara, telefon broj 37-619, Banjaluka. 061315

PRODAJEM građevinski plac sa svom potrebnom dokumentacijom za gradnju, telefon broj 51-282, Banjaluka. 061420

PRODAJEM parcelu 286 kvadratnih metara u Bilicama kod Šibenika, obratiti se na telefon broj 21-204, pozivni 078, Behija Džombić, Banjaluka. 061425

PRODAJEM dva dunuma mladog voćnjaka u Boškovićima, idealno za vikendice, preko puta ranča „G“, cijena povoljna, telefon broj 36-896, Banjaluka. 061428

PRODAJEM zemlju u Barlovcima, telefon broj 48-888 i telefon broj 36-800 od 14,00 sati, Banjaluka. 061447

PRODAJEM 1.500 kvadratnih metara zemlje i kuću dimenzije 10x11 metara, samo pokrivena, deset kilometara od Banjaluke u Prijakovcima, Bogovci, kod trafostanice, telefon broj 54-418, Banjaluka. 061437

PRODAJEM pet dunuma zemlje, a može i manje u Motikama, upitati: Niko Josipović, Sobe, Motike. 061453

PRODAJEM zemlju za kuću, vikendicu, malu privredu, u Kukuljama, Zalužani. Telefon broj 756-484, Banjaluka. 061461

RAZNO
PRODAJEM traktor zetor 4911, godina proizvodnje 1980. i ursuz C-355, godina proizvodnje 1981. Radovan Savić, Ramići bb, telefon broj 078/722-282, Banjaluka. 061404

PRODAJEM dijelove za automobil mercedes 200 D dinama, al-naser, boš pumpa, potisna ploča, druk ležaj, zvati prije podne na telefon broj 23-364, Banjaluka. 061385

PRODAJEM grundig televizor kolor ekran 51 centimetar, telefon broj 48-893, Banjaluka. 061376

PRODAJEM gradilište 1/1 900 kvadratnih metara s građevinskom dozvolom, nije nacionalizovano, voda i struja na gradilištu, telefon broj 44-119, Banjaluka. 061368

PRODAJEM ugostiteljsku radnju restoran „Vikend“ u Čelincu s kompletnim inventarom, sitnim inventarom te četverosobnim komfornim stanom. Ugostiteljska radnja raspolaže sa dvije sale od 80 mjesta, salom za ručavanje, bifeom, terasom od 100 metara, te pratećim objektima. Za sve informacije obratiti se vlasniku ugostiteljske radnje: Mićo Dimitrić, Ulica Mladena Stojanovića broj 8, telefon broj 078/850-155, Čelincac. 061384

PRODAJEM traktor IMT 533, godina proizvodnje 1975, motor godina proizvodnje 1982, dobro očuvan. Tihomir Spasojević, selo Kokori, Prnjavor. 061366

PRODAJEM kućni računar zx spectrum 48 k, 300 programa, svu literaturu na našem jeziku, telefon broj 792-325 od 18,00 do 21,00 sat, Banjaluka. 061363

PRODAJEM kasetofon teac R-555 auto-severs, dvije glave, tri motora, dolbi BiC kompjuter i tehnisc RS-B 10, modeli iz 1985 godine, neotpakovani, telefon broj 011/691-417, Beograd. 061362

PRODAJEM traktor ferguson F-35 i bansek za rezanjegrade Drago Braco Predragović, Ulica Živojina Preradovića broj 23, telefon broj 58-494, Banjaluka. 061410

PRODAJEM traktor ursus C-355 i četvororednu sijačicu za kukuruz, Ivica Radman, telefon broj 722-015, Banjaluka. 061409

PRODAJEM novu neupotrebljavanu kamp-prikolicu adria 305 slb 3+p s frižiderom, pogledati u Ulici Gavriela Principa broj 26 ili na telefon broj 24-658 od 17,00 do 18,00 sati, Banjaluka. 061416

PRODAJEM traktor zetor 4911, 1800 radnih sati. Drago Adamović, Kčadari, Lijeve Razboj ili telefon broj 813-728, Bosanska Gradiška. 061423

MALI OGLASI

IZDAJEM prazan jednosoban stan u Ulici Slaviše Vajnera Čiče broj 117, Brane Topić, Banjaluka. 061456

IZDAJEM praznu garsonijeru sa centralnim grijanjem u Leskovačkoj ulici broj 6, Banjaluka. 061471

SOBE
IZDAJEM namještenu dvokrevetnu komfornu sobu studenticama u Ulici Nisima Baruha broj 8, telefon broj 48-196, Banjaluka.

1-2
061335
IZDAJEM namještenu sobu ili garsonijeru s grijanjem u Ulici Drage Langa broj 8, Banjaluka. 061386

IZDAJEM namještenu dvokrevetnu sobu s kupatilom, poseban ulaz, za radnice ili radnike u Ulici Eugena Kumičića broj 9, Banjaluka.

061267
IZDAJEM ležaj u namještenoj dvokrevetnoj sobi za djevojku, poseban ulaz, telefon broj 35-982, Banjaluka.

061408
IZDAJEM namještenu sobu za žene u Zagrebačkoj ulici broj 50, Banjaluka.

061430
IZDAJEM namještenu dvokrevetnu sobu u Ulici Miloša Matića broj 15, Lauš, Banjaluka.

061434
IZDAJEM namještenu dvokrevetnu sobu s posebnim ulazom u Ulici Petra Mečave broj 2, Banjaluka. 061462

STANOVİ (ZAMJENA)

MIJENJAM garsonijeru u Ulici maršala Tita broj 85, za veći stan, uz dogovor. Javiti se na telefon broj 35-227, Banjaluka.

061394
MIJENJAM jednosoban stan u Boriku za dvosoban uz dogovor. Sve informacije mogu se dobiti na telefon broj 37-389 od 15,00 do 18,00 sati, Banjaluka.

061364
MIJENJAM trosoban stan na Starčevići s pravom na garažu za dvosoban i jednosoban ili garsonijeru, telefon broj 42-593, Banjaluka.

061371
MIJENJAM dvoiposoban stan u Ulici AVNOJA broj 45 za dva jednosobna stana, telefon broj 24-973, od 8,00 do 9,00 sati, Banjaluka. 061439

MIJENJAM trosoban komforan stan 75-80 kvadratnih metara s upotrebom lifta u strogom centru Banjaluke za dva komforna stana od kojih jedan dvosoban i jednosoban u bližem centru grada. Pismene ponude s punom adresom dostaviti advokatskoj kancelariji Papić, Ulica braće Pavlića broj 17, Banjaluka. 061470

STANOVİ (POTRAŽNJA)

Samac traži namješten jednosoban stan ili sobu s centralnim grijanjem i telefonom, javiti se na telefon broj 45-102 od 16,00 do 20,00 sati, Banjaluka.

061400
TRAŽIM praznu sobu s kupatilom, telefon broj 52-772, Banjaluka.

061381
TRAŽIM namještenu ili praznu sobu u predjelima Čaira, Hiseta, Stupnice i Gornji šehar. Javiti se na telefon broj 21-173, Banjaluka.

061365
Bračni par s djetetom traži jednosoban stan, zvati na telefon broj 48-179, Banjaluka. 061455

ULAZNICE

PROGLAŠAVAM nevažećom ulaznicu za fabriku „Rudi Čajavec“ izdatu na ime Pavle Talić, Banjaluka.

061412

KUPOVINA

KUPUJEM 1-2 dunuma obradivog zemljišta na udaljenosti do petnaest kilometara od Banjaluke, ponude na telefon broj 23-043, Banjaluka.

061372

RADNA MJESTA

Samostalna zanatska limarska radnja u Ulici Mladena Stojanovića broj 33, vlasništvo Zlatka Velića, Banjaluka, traži jednog KV limara. Oglas je otvoren do popuneradnog mjesta, Banjaluka.

061393

IKRO „MLADOST“ ZAGREB, ILICA 30
Komisija za radne odnose OOUR-a Maloprodaja Zagreb

OGLAŠAVA

slobodne poslove i radne zadatke
TERENSKI KOMERCIJALISTA PRIPRAVNIK ... 3 Izvršitelja

U Prodajnom centru Banjaluka, Rade Ličine 28/32

Uvjet: - viša stručna sprema
Rad se udružuje s pripravnikom na određeno vrijeme. Pripravnički staž traje najduže 9 mjeseci.

Pismene ponude sa dokazima o ispunjavanju uvjeta predati na IKRO „Mladost“ PC B. Luka, Rade Ličine 28/32 u roku od 8 dana od oglašavanja.

O rezultatima izbora kandidati će biti obaviješteni u roku od 30 dana od završetka oglašavanja.

KRO VODOVOD I KANALIZACIJA BANJALUKA OBAVJŠTENJE

Mole se građani i blagajnici kućnih savjeta da obaveze po utvrđenim akontacijama i ispostavljenim računima zaključno sa 31.3.1985. godine platite na blagajni radne organizacije ili šalterima pošte najkasnije do 13.4.1985. godine.

Blagajna radne organizacije radi svaki dan od 7 do 18 sati, a subotom od 7 do 13 sati.

Po isteku pomenutog roka bez posebnih pojedinačnih opominjanja dužnika vršiče se primjena mjera iz Odluke o javnom vodovodu „Službeni glasnik SO“ broj 9/79. Primjena mjera iz Odluke povlači dodatne troškove koje snosi dužnik.“ 1-2

SAMOUpravna INTERESNA ZAJEDNICA STANOVANJA BANJALUKA

- Komisija za prodaju i davanje u zakup poslovnog prostora i garaža, raspisuje

OGLAS

o davanju u zakup poslovnog prostora i garaža prikupljanjem pismenih ponuda I. POSLOVNI PROSTOR:

1. Lokal broj 2 u zgradi blok B, lamela 4, Hiseta, površine 58,13 m², namjena - mesnica, nezavršen.

2. Lokal broj 1 u zgradi SZ-3, naselje P. Preradovića, površine 38,38 m², namjena - prodavnica voća i povrća, nezavršen.

3. Lokal u zgradi L-1, Ulica braće Odića, površine 44,58 m² namjena - prodavnica voća i povrća, nezavršen.

4. Lokal u Ulici maršala Tita 43, površine 12 m² završen, krojačka, urarska ili obućarska djelatnost. Početna zakupnina za 1 m² mjesečno iznosi 300,00 dinara za sve navedene lokale.

- Pravo podnošenja ponuda imaju sva pravna i fizička lica.

- Ponudač je dužan ponuditi najmanje početni iznos zakupnine.

- Lokal se daje ponudaču sa najpovoljnijom ponudom zakupnine.

Ukoliko dva ili više ponudača ponude najveću zakupninu u istom iznosu prioritet će se dati ponudaču čija je ponuda ranije prispjela.

Lokali su nezavršeni osim lokala pod rednim brojem 4, pa se zakupci obavezuju da sopstvenim sredstvima izvedu završne radove. Sredstva koja zakupac uloži priznaju se kao unaprijed plaćena zakupnina i nadoknadit će se zakupcu tako što će se mjesečni iznos zakupnine podmirivati iz ovih sredstava sve dok se nenadoknade ukupno uložena sredstva.

- Ponude se podnose u zatvorenoj koverti u roku od 8 dana od dana objavljivanja oglasa. U jednoj koverti se može dati ponuda samo na jedan lokal. Ponude se podnose na adresu: SIZ stanovanja Banjaluka, Ulica Marije Bursać broj 4, sa naznakom na koverti: OGLAS O DAVANJU U ZAKUP POSLOVNOG PROSTORA U ZGRADI...

(navesti zgradu i naselje odnosno ulicu za lokal za koji se podnosi ponuda).

- U ponudi obavezno navesti:

1. Puni registrovani naziv (za fizička lica ime, očevo ime i prezime) i punu adresu.

2. Iznos zakupnine po 1m² koja se nudi, naveden neispravljenim ciframa.

3. Naziv lokala na koji se podnosi ponuda (naziv zgrade, naselja odnosno ulice, površine iz ovog oglasa).

4. Djelatnost koja se u lokalu želi obavljati.

Komisija za izdavanje lokala razmatrat će prispjele ponude dana 18.4.1985 u 12 sati u sali SIZ-a stanovanja ulica Marije Bursać broj 4. Sjednici Komisije mogu prisustvovati podnosioci ponuda ili njihovi punomoćnici.

Rezultati po provedenom oglasu objaviće se u roku od 8 dana na oglasnoj ploči SIZ-a stanovanja.

Nepotpune i neblagovremeno podnijete ponude neće se uzeti u razmatranje.

Zainteresovana lica mogu pogledati lokale putem radnika Zavoda za izgradnju (Ul. Marija Bursać broj 4, sprat IV, soba 11).

II. G A R A Ž E:

Oglašava se davanje u zakup garaža i to:

1. garaža broj 23 u objektu kolektivne garaže, Starčevića.

2. garaža broj 79 u objektu „kolektivne garaže“ Starčevića.

Detaljni uslovi o zakupu garaža istaknuti su na oglasnoj ploči SIZ-a stanovanja Banja Luka, ulica Marije Bursać broj 4 sa kojima se zainteresovani trebaju upoznati.

U kolektivnoj Modela "PROLJEĆE '85"

lijepota i mladenacka sujezina

boska

IN MEMORIAM

Dana 8. aprila 1985. godine navršava se deset tužnih godina od tragične smrti našeg dragog supruga i oca

**ESADA PIŠĆE
HADŽIDEDIĆA**

supruga ZLATA i kćerka AIDA
061468

Dana 8. aprila 1985. godine navršava se deset tužnih godina od kad nije s nama naš

NEDŽAD NEDJO HOTIĆ

dipl. inž. arh.
PORODICA HOTIĆ
061458

Dana 6. aprila 1985. godine navršava se godna dana od smrti naše drage majke, svekrve i bake

**HASNIJE NANE
BAJAGILOVIĆ**

S ljubavlju čuvamo uspomenu na njen plemeniti i dragi lik.
OŽALOŠČENA PORODICA
061505

Svim mojim Banjalučanima za utjehu u teškim trenucima povodom prerane smrti moga muža

prof. dr

MOMČILAVITROVIĆA

iskreno hvala.
GORDANA VITROVIĆ — BAJIĆ SA
SINOVIMA
061481

Tužnim srcem javljamo rodbini i prijateljima da je iznenada preminula naša draga majka i baka dana 1. aprila 1985. godine u 84. godini života

**STAŽIJA ŠAKOTA,
rođena MAJSTORIĆ**

Zahvaljujemo rodbini, prijateljima i komšijama koji nam u trenucima bola izraziše saučešće.
OŽALOŠČENI:
kćerke: JELKA, FINKA i ŠTEFA, ZETOVI,
UNUČAD I PRAUNUČAD
061465

Navršilo se četrdeset tužnih dana kako nas napusti naš dragi

SAVO ANTONIĆ

U nedjelju 7. aprila 1985. godine u 11,00 sati posjetićemo njegov grob u Kosjerovu.
OŽALOŠČENA PORODICA
061391

Javljamo tužnu vijest punu bola da je nakon duge i teške bolesti u 57. godini života preminuo dana 4. aprila 1985. godine naš dragi i nikad neprežaljeni suprug, otac, brat, svekar, punac i djed

**LJUBOMIR LJUBO
(STANKA) MIRKOVIĆ**

Sahrana dragog nam Ljube obaviće se u SUBOTU 6. aprila 1985. godine u 15,30 sati na groblju u Ramićima, a pogrebna povorka kreće ispred kuće žalosti u Dragočaju u 14,30 sati.

VJEČNO OŽALOŠČENA PORODICA
supruga MIRA, sin ZORAN, kćerka LJILJANA, snaha ĐUJA, zet ZORAN, unuk DRAGAN, unuka DANIJELA, braća i ostala mnogobrojna rodbina i prijatelji
061511

Obavještavamo rodbinu i prijatelje da je naša draga supruga, majka, sestra, punica, svekrva, baka i prabaka

**DRAGICA ĐEKIĆ
rođena DEVIĆ**

Izenada preminula u 78. godini života. Sahrana je obavljena dana 2. aprila 1985. godine u Bosanskom Kobašu.
Ovom prilikom želimo da zahvalimo radnim kolektivima „Ješingrad“, RZ Društveni standard i zaštita“, Banjaluka, Vatrogasnom društvu Banjaluka, „Incelu“, OOUR-u „Transport“, AIPK-a „Bosanska Krajina“ -

Internoj banci, RO „Metal“ kao i svim komšijama i prijateljima koji su zajednički podijelili tugu i bol s nama. Posebno zahvaljujemo dr Horozović i zdravstvenom osoblju ambulante Mejdan na dugogodišnjem liječenju naše drage pokojnice.
OŽALOŠČENA PORODICA
061507

Dana 8. aprila 1985. godine navršava se sedam tužnih godina od smrti našeg brata

MILORADA GRAORCA

VJEČNO OŽALOŠČENE:
sestre: DRAGICA I GROZDA
061468

Tužnim srcem javljamo svoj rodbini, prijateljima i poznanicima da je u četvrtak 4. aprila 1985. godine u 63oj godini života preminuo naš dragi

**JUSUF CRNI
(AHMEDA) SELMAN**

UČESNIK NOR-a NOSILAC
PARTIZANSKE
SPOMENICE 1941. god.

Sahrana će se obaviti u subotu 6. aprila 1985. god. u 17. sati u STUPNICI.
OŽALOŠČENI:
kćerke: ZOJA, ZINKA i AMIRA, brat SADIK, sestre: SIMKA, MUHIBA, EMINA, SUBHA, SAFETA i ISME-
TA, zetovi, unučad, te porodice: SELMAN, DROBIĆ, HADŽIALAGIĆ, HAZNADAR, NIKOLIĆ I HALI-MIĆ i ostala ožalošćena rodbina i prijatelji
052805

Obavještenje

Mjesna konferencija SSRN Gornji šehar izdaje pod zakup ugostiteljski objekat „Slap“ u Desnoj Novoseliji. Ponude se primaju u roku od 8 dana od dana objavljivanja u listu. Ponude i visinu zakupnine slati na adresu Mjesne zajednice Gornji šehar. Prvenstvo imaju lica koja ponude zakupninu unaprijed.

IZJAVITE ZA ŠTAMPU

BANJALUKA:

HILJADU I PO DINARA DNEVNO
Gina Vučković, penzioner:

- Ispod hiljadu i po dinara dnevno nije. Upravo se vraćam s pijace, gdje sam kupila kilogram griza, dva kilograma šećera, kilogram jabuka... i hiljadu i po dinara stalo je u jednu korpu. Ze petoročlanu porodicu to nikako ne može da pokrije rashode.

STROGO EKONOMIŠEM

Emina Pajzetović, penzioner:

- Strogo ekonomišem i vodim računa o svakom dinaru. Mada imam zamrzivač za meso i povrće, samo za hranu moja dvočlana porodica troši 20 hiljada dinara. Tu računam i nedjeljne ručkove za kćerku i zeta. Ali smo zato na drugoj strani smanjili izdatke do minimuma, sama pletem šijem, krečim, pa čak i majstorišem po kući.

KOLIKO KOŠTA
POTROŠAČKA KORPA

DIJETALCIMA JE TEŽE
Ismeta Bojadžić, domaćica:

- Na današnjoj skupoći nije lako kuvati ni za zdrave, a kamoli za bolesne. U maloj kući ima dječalaca, zbog čega se mora kuvati na dvije strane što još više skupljuje ishranu. Ipak, mada moja tročlana porodica nema velikih prohtijeva, ispod hiljadu i po dnevno ne može nam biti. Djetetu školskog uzrasta ipak se mora obezbijediti ono što je potrebno za normalan rast i razvoj. Srećom domaćica sam, ekonomišem, i ovu oskudicu pokušavam koliko-toliko da ublažim raznoikišću bosanskih specijaliteta.

PRIHODI JEDVA
POKRIVAJU RASHODE

Slavko Dojčinović, penzioner:
- Ja sam slučajno prošao kroz pijacu, jer supruga obično nabavlja, ali znam da samo za hranu moja porodica sa četiri odrasla člana mjesečno mora da izdvoji 38 hiljada dinara. Naši prihodi su toliki da se o drugim izdacima bez kredita ne može ni govoriti.

Ž. L.

snimio: R. O.

INFORMATOR

BANJALUKA

KOZARA - OFICIR I DŽENTLEMEN (američki film) u 11, 16, 18 i 20 sati. **VRBAS - PROFESORICA FRANCUSKOG** (američki film) u 16, 18 i 20 sati. **PALAS - velika sala - DO POSLEDNJEG DAHA** (američki film) u 22 sata. Mala sala - **MARIJINI LJUBAVNICI** (američki film) u 16, 18, 20 i 22 sata.

DOM KULTURE

U subotu i nedjelju je zatvoren.

NARODNO POZORIŠTE

Nema predstava.

DJEČJE POZORIŠTE

U nedjelju u 11 sati je predstava **DO POSLEDNJEG SAHA**.

UMJETNIČKA GALERIJA

Izložba radova dipl. ing. arh. **Zlatka Ugljena**. U klubu Galerije je izložena mapa **ZAVJET ZA EPETION** sa stihovima **Jure Kaštelana** i 16 grafika Ede Murtića.

Stalna postavka

STALNA POSTAVKA SPOMEN - ZBIRKE DRAGINJE I VOJE TERZIĆ nalaze se u Ulici Vladimira nazora 19.

MUZEJ BOSANSKE KRAJINE

Stalna postavka (bosanska soba, brvnara, stalna postavka slika, itd) **BIBLIOTEKA**

Odjeljenje u Domu radničke solidarnosti radi svaki dan, osim subote i nedjelje, od 7 do 19 sati. Odjeljenje u **MEJDANU** radi svaki dan, osim subote i nedjelje, od 7 do 19 sati. Odjeljenje u **BUDŽAKU** radi ponedjeljkom i utorkom od 15 do 19 sati, srijedom, četvrtkom i petkom od 10 do 15 sati.

DEŽURNA APOTEKA

Noćno dežurstvo ima **CENTRALNA APOTEKA** (Ulica Veselina Masleše 18, telefon 35-306).

VAŽNIJI TELEFONI:

SUP 92

Vatrogasci 93
Hitna pomoć 94
Bolnica 33-725 (stara lokacija) i 38-111 (Paprikovac).
Autobuska stanica 45-355
Željeznička stanica 31-229
Taksi-stanica 22-222
Inspekcija 32-100
Vodovod i kanalizacija 21-247
Elektrobanjaluka 42-555
Servis za hitne popravke stanova 45-404

Atlas 31-995

Inex-turist 21-261

Putnik 43-900

Turist-biro 35-082

Slavnik Koper 31-113

Mladost BiH 39-835

Opštinski sekretarijat za narodnu odbranu - Centar za obavještenja 985.

POLASCI VOZOVA

ZA SARAJEVO: 0,58 (brzi) 05,44 (poslovni), 13,13 16,15 18,09 (poslovni)
ZA ZAGREB: 01,12 03,15 04,12 09,56 (poslovni), 15,14 i 16,33.

ZA BEOGRAD: 10,23 (putnički do DOBOJA iz DOBOJA brzi u 14,40), 05,46 (poslovni do DOBOJA) iz DOBOJA u 08,44), 15,08 (putnički do DOBOJA iz DOBOJA u 17,33), 22,21 (putnički do DOBOJA iz DOBOJA u 0,30).

DOLASCI VOZOVA

IZ SARAJEVA: 01,09 03,02 (brzi), 09,54 (poslovni), 15,06 (brzi), 16,27 (brzi) 20,06 (poslovni).
IZ ZAGREBA: 0,45 01,50 13,08 16,10 (brzi), 18,07 (poslovni) 21,40 (ubrznani).
IZ BEOGRADA: 05,30 08,17 13,01 16,28 20,06 21,43.

VANREDNI VOZovi

Svake nedjelje **BANJALUKA - MARIBOR** u 13,25 i **DOBOJ - BANJALUKA - LJUBLJANA** u 14,01.

POLASCI AUTOBUSA IZ BANJALUKE

ZA ZAGREB: 01,20 02,00 03,00 05,30 06,00 07,45 08,30 09,30 11,00 12,00 12,40 13,15 14,30 15,10 15,20 17,00 18,15 19,24 20,00.
ZA BEOGRAD: 05,00 06,00 09,30 15,00 17,00 23,30.
ZA LJUBLJANU: 01,20 08,20 12,00 13,15 15,10 19,25.
ZA SARAJEVO: 00,30 08,00 12,00, u prolazu 00,45 10,00 12,35 15,15.
ZA KRANJSKU GORU 13,15.
ZA TUZLU: 05,53 i 15,45
ZA MOSTAR: 06,00 13,00 u prolazu u 11,26 22,00.
ZA ROVINJ: 07,45 i 19,25.
ZA RIJEKU: 06,00 07,45 22,00
ZA DUBROVNIK: 22,00 24,00 (oba u prolazu).
ZA UMAG: 06,00
ZA SPLIT: 06,40 21,15 prolazni u 8,30.
ZA ŠIBENIK: 07,30 i 22,30.

BOSANSKA
GRADIŠKA

Danas u Domu kulture domaći film **MAHOVINA NA ASVALTU**, a u 18, sati film **ŠTA JE S TOBOM NINA**, sutra u 20 sati **ŠTA JE S TOBOM NINA**. U Orahovi u domu kulture film **UBICA KINGFIŠER**.

NARODNA BIBLIOTEKA u gradskom Domu kulture otvorena je ponedjeljkom i srijedom od 10 do 17 sati, a utorkom, četvrtkom i petkom od 10 do 14 sati. **GRADSKA ČITAONICA** u Bosanskoj Gradišci radi od 10 do 18 sati, a subotom od 7 do 13 sati. Odjeljenje biblioteke u Novoj Topoli (u zgradi **SUBNORA**) radi ponedjeljkom, srijedom i petkom od 12 do 15 sati. Istim danima knjige se izdaju i u odjeljenju biblioteke u Orahovi (Domu kulture) od 17 do 20 sati.

— Stalna izložba „Putevi pobjede“ otvorena je od 10 do 13 sati u Radničkom domu. U Spomen-domu „Lepa Radić“ u Gornjim Podgradcima postavljena je izložba „Revolucionarna prošlost Gornjih Podgradaca“.

APOTEKA u Ulici maršala Tita broj 11 (telefon: 813-130) radi od 7 do 19 sati. Otvara se i u 21 sat za hitne slučajeve. **Apoteka kod bolnice** radi od 7 do 14 sati. **Nedjeljom i praznikom** apoteka radi od 9 do 11 sati, a otvara se i u 13,16, 19 i 21 sat.

Medicinski centar u Bosanskoj Gradišci - 813-433
Autobuska stanica u Bosanskoj Gradišci - 813-500
Turist-biro - 813-080
Taksi-stanica - 811-716
„Elektro-Bosanska Gradiška“ - 813-344.

ČELINAC

Danas u kino-sali nema predstave. Sutra film **KAMIONDŽIJE OPET VOZE** u 19,30

Dežurna apoteka Doma zdravlja radi od 7 do 15 sati, osim subote, telefon 850-038. Hitna pomoć Doma zdravlja radi od 15 do 07. Dom zdravlja radi od 7 do 15 sati svaki dan osim nedjelje i državnih praznika. **Telefon 850-130**-Narodna biblioteka „Ivo Andrić“ radi svaki dan od 7 do 15 sati, osim nedjelje i državnih praznika. **Telefon 850-130**.

KOTOR—VAROŠ

U kino-sali „25. maj“ nema predstave. Sutra film **KROZ PLAMEN NIKARAGVE**.

Apoteka radi od 7 do 19 sati, a subotom od 7 do 14 sati. Hitna pomoć Doma zdravlja 880—001. Dežurna vatrogasna služba 880—104. **Biblioteka** radi od 7 do 19 sati.

LAKTAŠI

U Domu kulture film **ČOVEK SA ČETIRI NOGE**, sutra **BOMBARDER**

Narodna biblioteka „Veselin Masleša“ radi od 7 do 15 sati, a nedjeljom ne radi. Hitna pomoć Doma zdravlja, telefon 830—250. **Apoteka** radi od 7 do 19 sati, subotom od 7 do 14 sati, telefon 830—030. **Dobrovoljno vatrogasno društvo** 830—066.

SKENDER-VAKUF

Nema kino predstave.

Biblioteka, pozajmno odjeljenje, radi svaki dan od 7,30 do 15,30 sati, a ponedjeljkom od 10 do 16 sati. **Dom zdravlja** radi od 7,30 do 15,30 sati, telefon 890—611. **Opštinski centar** za obavještanje radi od 00 do 24 sata, telefon 890—620.

SRBAC

U Domu kulture igra film **BALKANSKI ŠPIJUN**. **Pokretno kino** u ponedjeljkom od 10 do 16 sati. **Dom zdravlja** radi od 7,30 do 15,30 sati, telefon 890—611. **Opštinski centar** za obavještanje radi od 00 do 24 sata, telefon 890—620.

PRNJAVOR

U kino-sali **TARZAN I NJEGOVA DRUGARICA**.

Stanica za hitnu pomoć 860—190 **SUP** 860—001. **Autobuska stanica** 860—462.

BANJALUKA

SUBOTA, 6. APRIL

7,00 - Najava programa
7,05 - MUZIKA — NOVI — MUZIKA (VIJESTI u 7,30, Oglasi i obavještenja u 7,45)
8,00 - Mi predlažemo - vi birate
9,00 - GOST PROGRAMA
10,00 - Hit programa
10,10 - Rezervisano vrijeme,
10,20 - Magazin sedam
11,00 - SPORTSKI ŽURNAL
11,20 - Uključite svoje magnetofone
12,00 - Odjava programa
Od 12,00 - 07,00 - PRVI PROGRAM RADIO—SARAJEVA.

NEDJELJA, 7. APRIL

7,00 - Najava programa
7,05 - Muzika - novosti muzika (Vijesti u 7,30, Oglasi i obavještenja u 7,45)
8,00 - NA ZELENUM TALASU
8,30 - Poželjeli ste - izvodimo,
10,00 - HRONIKA KOTOR—VAROŠA
10,20 - Magazin sedam
11,00 - Muzika za nedjeljno raspoloženje
11,30 - Strana narodna muzika
12,00 - Završetak programa
Od 12,00 - do 01,00 - PRVI PROGRAM RADIO—SARAJEVA.

BOSANSKA
GRADIŠKA

SUBOTA, 6. APRIL

8,00 - Početak i najava programa
8,05 - Muzika - informacije - muzika
8,50 - Oglasi i obavještenja
9,00 - Odabrali smo za diskofile
9,30 - VIJESTI i sportska hronika
9,40 - Narodna muzika
10,00 - Iz melodije u melodiju
11,00 - „KABARE 202“, zabavno muzička emisija
12,00 - Odjava i završetak programa
Radio-Bosanske Gradiške
12,00 - do 14,00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO—STANICA BiH.
(Susret na talasu)

NEDJELJA, 7. APRIL

7,55 - Početak i najava programa
8,00 - AIPK NA TALASIMA KRAJIŠKIH RADIO—STANICA
8,30 - Želite, čestitate, pozdravljate, I dio
9,00 - Oglasi i obavještenja
9,10 - Želite, čestitate, pozdravljate, II dio
10,00 - „HUMORISTIČKI RADIO-TALAS“
10,10 - Želite, čestitate, pozdravljate - do kraja programa (u 12,00 - VIJESTI)

PRNJAVOR

Program emitujemo na srednjim talasima 1341 kiloherca i UKT 98,3 megaherca

SUBOTA, 6. APRILA

9,00 - Najava „SUBOTNJEG REVIJALNOG PROGRAMA“
9,03 - Muzika - informacije - reklame i oglasi (zabavna)

10,00 - Iz serije tema posvećenih obilježavanju 40-godišnjice pobjede nad fašizmom i oslobođenja Jugoslavije
11,25 - O KULTURI SUBOTOM
12,00 - 14,00 - SUSRET NA TALASU (Zajednički program radio - Stanica BiH)
14,00 - 16,00 - A „POMAK“ - prijavorske omladinske aktuelnosti, (dvosatni omladinski kontakt - program)
16,00 - Odjava programa

NEDJELJA 7. APRIL

7,58 - Najava „NEDJELJNOG POLITIČKO—INFORMATIVNOG I ZABAVNOG PROGRAMA RADIO—PRNJAVORA“
8,00 - AIPK „Bosanska krajina“ na talasima krajiških Radio-stanica (prenos programa Radio-Banjaluke)
8,30 - 18,00 - Vijesti - informacije - osvrsti - komentari - iz sata u sat i muzika iz programa emisije „Vaše želje, čestitke, i pozdravi...“
18,00 - Odjava programa

SRBAC

SUBOTA, 6. APRIL

8,00 - Informativno-zabavni program Radio-Srpa
12,00 - Zajednički program RS BiH
14,00 - Završetak emitovanja

NEDJELJA, 7. APRIL

8,00 - Početak emitovanja
8,05 - Muzika za dobar dan
8,30 - Želje, čestitke i pozdravi
9,00 - Radio u selu - AIPK na talasima
9,00 - Želje, čestitke i pozdravi
10,00 - Sedam dana
10,15 - Želje, čestitke, pozdravi (EPP, oglasi, reportaža...)
12,00 - Odjava i završetak emitovanja.

BOSANSKA DUBICA

SUBOTA, 6. APRIL

11,00 - Najava i pregled programa
11,05 - Za svakog ponešto
11,30 - Želja slušalaca
12,00 - Zajednički program RS BiH
14,00 - Emisija za selo
14,30 - Vijesti
14,33 - Program za mlade
15,30 - Protikle sedmice u našoj komuni
15,45 - Obavještenja, muzika, oglasi
16,00 - Dnevnik RS
16,30 - U subotnje predvečerje
17,00 - Odjava programa
NEDJELJOM NE EMITUJEMO RADIO—PROGRAM

SARAJEVO

Prvi program, u 6,03 sati
NEDJELJA, 7. APRIL

SELO VESELO

Opština Visoko je jedna od onih koje danas slave svoj praznik - Dan oslobođenja. Tim povodom i ekipa emisije „Selo veselo“ našla se u ovom kraju. Emisija je snimljena na sjelu u Mjesnoj zajednici Čekrčići, koja se nalazi u blizini opštinskog centra. I mada je, tako reći, prigradsko naselje, u Čekrčićima i okolnim selima veseljaci čuvaju i njeguju stare običaje i lijepe izvorne pjesme iz davnine. Raskoš i bogatstvo svoje narodne tradicije pokazali su pred mikrofonima Radio-Sarajeva. Na magnetofonskoj traci ostalo je zabilježeno i kako se razvijao ovaj kraj. Zabilježene su priče o akcijama kojima je izmijenjen lik sela - o izgradnji mosta, asfaltiranju puta, te najnovijoj - u nizu - akciji izgradnje novog i lijepog Doma kulture. Sve u svemu - dosta razloga da se sluša i ovih 117 minuta „seloveseljačkog“ druženja.

BOSANSKI NOVI

SUBOTA, 6. APRIL

9,00 - I danas smo zajedno (najava, vijesti i melodija dana)
9,10 - Želje slušalaca
10,00 - Emisija za selo (u sklopu programa emitujemo kombinat na talasima krajiških RST)
10,30 - Nastavak ispunjavanja vaših želja
11,00 - Hronika šest radio dana
11,15 - EP-prospekt
11,30 - Rezervisano za... (dokumentarni program)
12,00 - Susret na talasu (zajednički program RSA II i ORS BiH)
14,00 - Odjava programa i najava popodnevnog susreta
NEDJELJOM NE EMITUJEMO RADIO—PROGRAM

JAJCE

SUBOTA, 6. APRIL

9,00 - Najava programa
9,10 - Vijesti
9,15 - Kontakt emisija „otvoreni studio“
10,00 - Revija želja, čestitki i pozdrava...
11,00 - Odjava programa
NEDJELJA, 7. APRIL
9,00 - Najava programa
9,15 - EPP
9,30 - Reportaže, zapisi...
10,00 - Nedjeljni žurnal
10,30 - Putokaz - omladinska emisija
11,00 - Revija želja, čestitki i pozdrava...
12,00 - od 13,00 - Odjava programa

KLJUČ

NEDJELJA, 7. APRIL

10,00 - Najava programa i vijesti
10,30 - Nedjeljna hronika Radio-Ključa
11,00 - Poruke, želje i pozdravi slušalaca
12,00 - Emisija za selo i AIPK na talasima
13,00 - Nedjeljom za mlade i odjava programa
14,00 - Prenos Prvog programa Radio-Sarajeva.

PRIJEDOR

SUBOTA, 6. APRIL

9,00 - Najava programa
9,02 - Noviteti disko-produkcije
9,30 - Jugoton-ekspres
10,00 - Subotom zajedno
11,00 - Čestitke, želje, pozdravi
13,00 - Odjava programa
NEDJELJOM NE EMITUJEMO RADIO—PROGRAM

ПОДРШКА ПАЛЕСТИНСКОМ НАРОДУ

Шефа Политичког одјељења Палестинске ослободилачке организације примио и Александар Грличков

БЕОГРАД, 5. априла (Танјуг) — Председник Председништва СФРЈ Веселин Ђурановић примио је данас у Палати федерације шефа политичког одјељења Палестинске ослободилачке организације Фарука Кадумија, који борави у нашој земљи као гост Савезног секретаријата за иностране послове.

Кадуми је пренио поздраве председника Извршног комитета ПЛО Јасера

Арафата председништву СФРЈ и председнику Ђурановићу, који је узвратио најбољим жељама за успех. ПЛО и његовог вође Арафата у борби за постизање циљева палестинске револуције. Кадуми је изразио захвалност Југославији која је увијек придавала велики значај праведној борби палестинског народа у остваривању његових неотуђивих националних права.

Председник Председништва СФРЈ је истакао да ће Југославија и даље досљедно подржавати палестински народ у његовој праведној борби, а ПЛО као јединог легитимног представника палестинског народа у очувању самосталне и независне линије.

Члан Председништва Савезне конференције Социјалистичког савеза радног народа Југославије Александар Грличков такође је разговарао са чланом Извршног комитета и шефом Политичког одјељења Палестинске ослободилачке организације Фаруком Кадумијем.

САОПШТЕЊЕ ПОВОДОМ ПОМОРА РИБЉЕ МЛАЂИ У ТИТОГРАДУ

Оштре казне за немар

БЕОГРАД, 5. априла (Танјуг) — Поводом недавног масовног помора рибе млађи у „Агрокомбинатовом“ мрестилишту „Рибњац“ у Титограду Председништво Савјета Савезне конференције СФРЈ за заштиту и унапређење човекове средине издало је саопштење у коме се

захтијева да се кривци за овај догађај најоштрије казне.

У саопштењу се каже да је због немара и неодговорности појединаца угинуло два милиона млађи калифорнијске пастрмке припремљене за овогодишњи тов.

ПРИЗРЕН ОСУЂЕНИ ИРЕДЕНТИСТИ

Добра организација утакмице

САРАЈЕВО, 5. априла - Организација фудбалске утакмице између репрезентације Југославије и Француске била је добра. Високу оцјену изрекло је Председништво Фудбалског клуба „Сарајево“ који је обавио непосредну организацију овог меча. Председништво је анализирао информацију о кратком прекиду утакмице због нестанка електричне енергије. Комисија је утврдила да је до нестанка електричне енергије на рефлекторској расјвети у трајању од девет минута дошло због квара на уређајима у трафо-станици на западној страни стадиона Кошево.

ОСИЈЕК УСТАШКОМ ТЕРОРИСТИ 14 ГОДИНА

ОСИЈЕК, 5. априла (Танјуг) — Велико кривично виђење Округног суда у Осиеку данас је послје тродневног суђења изрело јединствену казну затвора од 14 година, усташком терористи Иви Тубановићу, рођеном 1949. године из Ђаковачких Селаца.

Велико кривично виђење је утврдило да је терориста Иво Тубановић примио од усташког терористе Сјепана Деглина, против којег се води посебан поступак, током 1983. и 1984. године укупно 8 експлозивних направа, од чега је три експлозивна и употребио.

ПРИЗРЕН, 5. априла (Танјуг) — Виђење петорице Округног суда у Призрену, коме је предједавао Никола Базура, данас је осудило Хакију Чатанија, без запослења, из Дуља код Суве Реке на три године затвора и малолетника Г. Ј. из истог села на 3 године малолетничког затвора због кривичног дјела удруживања ради непријатељске дјелатности из члана 136, став 1 у вези члана 114 Кривичног законика СФРЈ.

ДАНАС У БАЊАЛУЧКОМ КАСТЕЛУ

ГРАФИКЕ Р. СУЖЊЕВИЋА

БАЊАЛУКА, 5. априла - У бањалучкој Кули дрвене тврђаве Кастел у суботу 6. априла отвориле се изложба графике Радивоја Сужњевића. Ријеч је о афирмисаном умјетнику фотографије, добитнику низа признања, који је излагао у земљи и иностранству. Изложба се отвара у 17,30 сати.

ЉАГА НА ЈУГОСЛОВЕНСКУ АТЛЕТИКУ Репрезентативци крали

БЕОГРАД, 5. априла (Танјуг) — Београдска „Црвена звезда“ обавијестила је данас Председништво Атлетског савеза Југославије (АСЈ) да је суспендовала тројицу репрезентативаца, **Неада Стекића, Петра Вукчићевића и Милорада Јованчевића**. Они су новембра прошле године ухаћени у крају у једном италијанском туристичком мјесту, а прије три дана су у Италији осуђени на новчане казне. Четврти учесник ове нечасне работе је **Милош Срејовић**, атлетичар „Радничког“ из Крагујевца. Очекује се да ће и он ових дана бити суспендован.

ОДЛУКА РАДНИЧКОГ САВЈЕТА БИГ-3—ОВОГ ООУР-а „ДУГА“

„ДИНАРУ“ ОДЗВОНИЛО

БЕОГРАД, 5. априла (Танјуг) — Раднички савјет БИГ-3-овог ООУР-а „Дуга“ на данашњој сједници одлучио је да се обустави даље излажење илустрованог листа „Динар“. Оцијењено је да је током припрема и издавања првог броја „Динара“ учињено доста грубих пропуста, како у поступку његовог покретања и друштвеног верификовања, тако и у професионалном смислу. Такође, оцијењено је да први број листа не садржи оно што је својевремено понуђено као уређивачки и садржински концепт издања. Посебно је указано да је Издавачки савјет листа „Дуга“ био потпуно необавијештен о припреми и садржају овог листа.

Раднички савјет зато прихвата приједлог Издавачког савјета „Дуге“ да се покрене и поступак за утврђивање политичке, моралне и материјалне одговорности радника укључених у припрему и штампање „Динара“.

ЧЕЛИНАЦ ДА ГРАД БУДЕ ЉЕПШИ

ЧЕЛИНАЦ, 5. априла — Већ неколико дана ученици основне школе, чланови организације младих горана и омладина Центра усмјереног образовања ради на уређивању града. И данас је организована акција у којој је учествовало више од 200 младих. У непосредној близини спомен-костурнице засађено је зеленило и уређен простор око школе. Почела је и акција уређивања обала Врбање и простора испред установа и стамбених зграда.

Св. М.

ПБС — ОСНОВНА БАНКА — „БАЊАЛУКА“ КУРСНА ЛИСТА (формирана 5. априла 1985. године)

Земља	Валута	Куповни курс		Продајни курс
		за ефикасност	за девизе	
Аустрија	100 шилинга	1126,00	1154,87	1158,34
Белгија	100 франака	389,36	400,37	401,57
Данска	100 круна	2197,81	2259,95	2266,74
Француска	100 франака	2581,55	2654,55	2662,53
Холандија	100 флорина	6963,02	7159,91	7081,43
Италија	100 лира	12,37	12,68	12,72
Норвешка	100 круна	2765,02	2843,21	2851,75
СР Њемачка	100 марака	7900,25	8102,82	8127,16
Швајцарска	100 франака	9320,11	9559,08	9587,80
Шведска	100 круна	2725,82	2802,90	2811,32
Јапан	100 јена	95,93	100,44	100,74
В. Британија	1 фунта	299,61	308,08	309,00
Канада	1 долар	176,94	185,27	185,83
САД	1 долар	249,26	256,31	257,08
Аустралија	1 долар	160,51	168,07	168,57

Куповни и продајни курсеви за девизе примјењују се почев од 14,00 сати 5. априла 1985. године, а куповни за ефикасност примјењује се почев од 6. априла 1985. године.

СУБОТА, 6. АПРИЛ

ПРВИ ПРОГРАМ

- 13,00 — Преглед програма
- 13,05 — Вијести
- 13,15 — Пјесме Сарајево
- 13,55 — Друже Тито теби пјевамо музичка емисија
- 14,15 — Олимпијски пламен — документарна емисија
- 14,45 — Теме и одрази — музички програм
- 15,20 — Тито у Сарајево - репортажа
- 15,40 — Даринки дор — балет
- 16,25 — Дневник
- 16,40 — Куп купова у рукомету за жене Будućност Друштвеник
- 18,00 — На длану мора емисија народних обичаја
- 18,30 — Округли сто сарајевска операција
- 19,15 — Цртани филм
- 19,30 — Дневник 2
- 20,00 — Слободо лијепо ти је име саечана академија посвећена 40. годишњици пренос
- 21,15 — Мирис дуња домаћи играни филм
- 22,55 — Вијести
- 23,05 — Седам свјетских дана
- 23,15 — Сарајево с љубављу викенд програм

ДРУГИ ПРОГРАМ

- 11,55 — Преглед програма
- 12,00 — Циклус ирачки играни филм
- 13,40 — Сретан ти рођендан граде
- 14,40 — Коњић Грбоњић цртани филм
- 15,50 — Непокорени град реприза драмске серије
- 17,55 — Софија квалификација за свјетско првенство у фудбалу Бугарска ДДР
- 19,45 — Плеј оф у кошарци Цибона-Партизан
- 20,30 — Кошарка Црвена звезда - Задар укључене у пренос
- 21,35 — Студио 2
- 21,35 — Спортска субота
- 21,55 — Трабакулум успомена
- 22,40 — Пјесме љубави музичка емисија
- 23,00 — Приче преко баштинске оgrade серијски филм
- 00,00 — Преглед програма

НЕДЈЕЉА, 7. АПРИЛ

ПРВИ ПРОГРАМ

- 10,20 — Вијести
- 10,30 — Недјељно пријеподне за дјецу: Теби кажем: Пријеподне
- 11,320 — Приче из Непричае
- 12,00 — Бразде - емисија за пољопривреднике
- 13,00 — Знање - имање
- 14,00 — Мали концерт
- 14,15 — Против вјетра - серијски филм, 7
- 15,05 — Понекад недјељом
- 17,20 — „Бијела мама“ — амерички играни филм
- 18,55 — „Пут у средиште земље“ — серијски цртани филм
- 19,30 — Дневник 2
- 20,00 — „Љубавне приче“ - домаћа серија, 6 посљедња епизода
- 21,00 — Репортажа
- 21,30 — Спортски преглед
- 22,15 — Дневник 3

ДРУГИ ПРОГРАМ

- 9,00 — Дозволите да се обратимо - емисија намињена припадницима ЈНА (играни филм „Козара“)
- 13,15 — Музика као младост - озбиљна музика
- 15,05 — Преглед програма
- 15,10 — Вујисил - Грозданић: „Стаза С“ документарни филм
- 15,40 — Пријатељи гласбе
- 16,10 — Школа народног здравља: Андрија Штампар
- 17,10 — Музичко поподне: Абракас: Балет
- 18,25 — Оставштина за будућност: Александар Зарин - емисија за културу
- 19,10 — Прометни круг — образовна серија
- 19,30 — Дневник
- 20,00 — Развој људске врсте - енглески документарни програм
- 20,50 — Студио 2
- 21,10 — ТВ кинотека: „Холдеј ин“ - амерички играни филм
- 22,40 — Хроника МЕС—а, 1

ВРИЈЕМЕ

ИЗВЈЕШТАЈ РЕПУБЛИЧКОГ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКОГ ЗАВОДА БИХ

ОСЈВЕЖЕЊЕ

ЗА БОСАНСКУ КРАЈИНУ: Наоблачење и освјежење с кишом мјестимично у јутарњим сатима захватиће западне дијелове Босанске крајине и до краја дана прошириће се на остале крајеве. Јутарња температура кретаће се од 4 до 10 степени, а дневна од 15 до 18 степени.

ЗА ВАЊАЛУКУ: Наоблачење и овјежење уз могућност кише. Највиша дневна температура до 18 степени.

ЗА НАРЕДНА ДВА—ТРИ ДАНА: Наступиће разведравање већ почетком периода и тако да ће преовлађавати сунчано и топло вријеме до краја периода.

ВОДОСТАЈ: Уна-Бихаћ 50 цм, мало мутна температура воде 10 степени. Уна-Босански Нови 190 цм, мало мутна температура воде 10 степени. Сана-Сански Мост 236 цм, бистра, температура воде 9 степени. Врбас-Бањалука 150 цм, бистар, температура воде 9 степени. Водостајна свим ријекама у опадању.

Миро Млађеновић
ДАВИД ШТРЕАЦ

РЕДАКЦИЈА Улица АВНОЈ-а 93. Телефон: директор и одговорни уредник 34-417, Редакција 37-977, 37-979, дактилографи 34-449. Огласно у Улици Веселина Маслеше 13, телефон 34-448. Телекс 45-208YU ГЛАС. ООУР Новинска дјелатност Бањалука, пролазни рачун број: 10500-833-427 код СДК Бањалука. Претплата за СФРЈ: тромјесечна 2.430 динара, полугодишња 4.850, годишња 9.700, само за „Недјељни Глас“ 1.660 динара годишње. Претплата за иностранство: тромјесечна 4.800 динара, полугодишња 9.600, годишња 19.200, само за „Недјељни Глас“ 3.330 динара годишње. Уплате на девизни рачун број: 10500-620-71000-552 код Привредне банке Сарајево, Основне банке Бањалука. Рјешањем Републичког комитета за образовање, науку, културу и физичку културу СР БиХ број 02-4153/82. „Глас“ је ослобођен плаћања пореза на промет.